

20.12.2023

Kokousaika 20.12.2023 16:15 - 18:35

Kokouspaikka Lautakuntasali Horisontti, Työpajankatu 8

Läsnä

Jäsenet

Rossi, Saana	puheenjohtaja
Ahsanullah, Tarik	varapuheenjohtaja
	läsnä 184 - 196 §, poistui klo 18:18
Meretniemi, Jaakko	
Riihimäki, Päivi	
Saukkonen, Lea	
Strandén, Juhani	
Ainiala, Terhi	varajäsen
Lohikoski, Lari	varajäsen
Österberg, Jan	varajäsen

Muut

Sinnemäki, Anni	apulaispormestari
Randell, Mari	asiakkuusjohtaja
Alanko, Aarno	yksikön päällikkö
Jaskanen, Leena	rakennusvalvontapäällikkö
Nikunen, Esa	ympäristöjohtaja
Ruuska, Pentti	yksikön päällikkö
Walén, Laura	yksikön päällikkö
Åberg, Riikka	yksikön päällikkö
	poissa: 190 § (esteellinen)
Öjst, Heidi	yksikön päällikkö
Miinalainen, Matti	viestintäsuunnittelija
Pisilä, Meri	lakimies
Gustafsson, Kristina	hallintosihteeri
Sööt, Elen	hallintosihteeri
Salminen, Toni	ICT-asiantuntija
Karén, Virpi	ympäristöasiantuntija
	asiantuntija
	läsnä 186 - 187 §
Kuja-Aro, Jenni	johtava ympäristöasiantuntija
	asiantuntija
	läsnä 188 §

20.12.2023

Puheenjohtaja

Saana Rossi puheenjohtaja
184-198 §

Esittelijät

Saana Rossi puheenjohtaja
184 §
Mari Randell asiakkuusjohtaja
185 §, 189 §
Laura Walin yksikön päällikkö
186-188 §
Esa Nikunen ympäristöjohtaja
190-191 §
Riikka Åberg yksikön päällikkö
192 §
Pentti Ruuska yksikön päällikkö
193 §
Aarno Alanko yksikön päällikkö
194-198 §

Pöytäkirjanpitäjä

Kristina Gustafsson hallintosihteeri
184-198 §

20.12.2023

§	Asia	
184	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
185	Asia/2	Ilmoitusasiat
186	Asia/3	Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston esitys kaupunginhallitukselle Fastholman luonnonsuojelualueen perustamisesta sekä hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksymisestä
187	Asia/4	Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston esitys kaupunginhallitukselle Pakilanmetsän luonnonsuojelualueen perustamisesta sekä hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksymisestä
188	Asia/5	Vehreät meluseinäkkeet -kokeilun loppuraportti
189	Asia/6	Päätös huleveden viemäröintialueen muuttamisesta
190	Asia/7	Hakemus Ruokavirastolle virallisen valvonnan elintarvikenäytteenoton siirron hyväksymiseksi
191	Asia/8	Etelä-Suomen aluehallintoviraston selvityspyyntö Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden ympäristöterveydenhuollon arviointi- ja ohjauksen poikkeamiin
192	Asia/9	Elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antaminen ja uhkasakon asettaminen La Betty Oy:lle
193	Asia/10	Oikaisuvaatimus rakennusvalvontapalveluiden lupayksikön 2 arkkitehdin tekemästä hissien jälkiasennusta koskevasta rakennuslupapäätöksestä, Uudenmaankatu 36
194	Asia/11	Rakennuslupahakemus, asuinkerrostalon (käyttötarkoitussuokka 0121) rakentaminen ja neljän maalämpökaivon poraaminen, 47201/14, Palksantie 7, Kiinteistö Oy Mellunpuiston talo A5
195	Asia/12	Rakennuslupahakemus, viisikerroksisen asuinkerrostalon (käyttötarkoitussuokka 0121), yksikerroksisen saunarakennuksen (1910) ja neljän maalämpökaivon rakentaminen, 47079/5, Kivijatie 7, Asunto Oy Helsingin Auringonvalo
196	Asia/13	Rakennuslupahakemus, kahden paritalon (käyttötarkoitussuokka 0111) rakentaminen, 4094/22, Pallomäenrinne 8b, As Oy Helsingin Pallosalama
197	Asia/14	Rakennuslupahakemus, asuinkerrostalon (0121) ja 15 maalämpökaivon rakentaminen, 23677/16, Kotisaarenkatu 1a, KOy Arabia asuin-

20.12.2023

		torni
198	Asia/15	Rakennuslupahakemus, määräaikaisen koulurakennuksen (käyttötarkoitusluokka 0820) paikallaan pysyttäminen, 4024/3, Suutarilantie 32, Helsingin kaupunki, Kaupunkiympäristö

§ 184

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti valita pöytäkirjantarkastajaksi varajäsen Terhi Ainialan ja varatarkastajaksi jäsen Päivi Riihimäen.

Käsittely

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti yksimielisesti puheenjohtajan ehdotuksesta valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Coel Thomasin sijasta varajäsen Terhi Ainialan ja varatarkastajaksi jäsen Päivi Riihimäen.

Esittelijä

puheenjohtaja
Saana Rossi

Lisätiedot

Kristina Gustafsson, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36658
kristina.t.gustafsson(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Coel Thomasin ja varatarkastajaksi jäsen Päivi Riihimäen.

Esittelijä

puheenjohtaja
Saana Rossi

Lisätiedot

Kristina Gustafsson, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36658
kristina.t.gustafsson(a)hel.fi

20.12.2023

Asia/1

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

20.12.2023

§ 185
Ilmoitusasiat

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti merkitä tiedoksi.

Kaupunginkanslia

Voimaan tullut asemakaava: Pasila, Pohjois-Pasila, Keski-Pasila, Eteläinen Postipuisto

Kaupunginvaltuuston 5.4.2023, § 87, hyväksymä asemakaavan muutos on tullut voimaan:

Pasila, Pohjois-Pasila, Keski-Pasila, korttelit 17097–17102 ja katu-, puisto- ja rautatiealueet, muodostuvat uudet korttelit 17135–17142, piirustus nro 12565, Eteläinen Postipuisto, HEL 2014-000497.

11.10.2023 § 238 tehdyllä päätöksellä on kaupunginvaltuuston 5.4.2023 § 87 tekemää asemakaavan muutosta täydennetty Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen maankäyttö- ja rakennuslain 195 §:n perusteella tekemän oikaisukehotuksen johdosta seuraavasti:

Asemakaavakarttaan kortteleihin 17137 (tontit 2 ja 3) ja 17138 (tontit 1 ja 2) on lisätty merkintä osoittamaan ne julkisivut, joihin kohdistuu asemakaavan meluselvityksen perusteella keskiäänitaso ≥ 65 dB, ja merkintään liittyy seuraava määräys: ”Merkinnän osoittamalla välillä kaikkien asuntojen tulee avautua melulta suojassa olevan sisäpihan suuntaan.”

Kaavaselostusta on päivitetty vastaavasti. Kaavan meluselvitys osoittaa, että kortteleiden sisäpihoilla ja niiden suuntaan avautuvilla julkisivuilla alitetaan melutason ohjearvot ulkona.

[Asemakaavan muutoksen kartta, piirustus nro 12565](#)

[Asemakaavan muutoksen selostus, piirustus nro 12565](#)

Helsingissä 4.12.2023

Helsingin hallinto-oikeus (HAO)

Helsingin hallinto-oikeuden päätös 1.12.2023 nro 6967/2023

20.12.2023

Helsingin kaupungin rakennusvalvontapalvelujen lupa-arkkitehti on päätöksellään 19.12.2019 § 749 myöntänyt Kaarelan Ratsutalli Oy:lle rakennusluvan 33-3194-19-B hevostallin laajennukselle, asuntojen rakentamiselle ja maalämpökaivon poraamiselle. Rakennusluvan lupaehtona on muun ohella ollut, että tallirakennuksen laajennus on rakennettava kolmen vuoden kuluessa rakennusluvan myöntämisestä vähintään vesikattovaiheeseen. Laajennuksen tulee olla kokonaan valmis ja lopputarkastettu viiden vuoden kuluessa.

1.11.2022 § 721 myönnettyssä lupaehtojen muutosluvassa 33-2664-22-BL rakennusluvan 33-3194-19-B lupaehtoa on muutettu siten, että tallirakennuksen laajennus vesikattovaiheeseen on rakennettava ja oltava valmis 1.6.2023 mennessä. Laajennuksen tulee olla kokonaan valmis ja lopputarkastettu viimeistään 11.1.2025. Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto on pidentänyt määräaika tallirakennuksen rakentamiselle vesikattoon 1.1.2024 saakka ja hylännyt Kaarelan Ratsutalli Oy:n oikaisuvaatimuksen enemmälti. Laajennuksen tulee olla kokonaan valmis ja lopputarkastettu viimeistään 11.1.2025.

Kaarelan Ratsutalli Oy valitti ympäristö- ja lupajaoston päätöksestä hallinto-oikeuteen.

Helsingin hallinto-oikeus hylkäsi valituksen todeten muun ohella, että kysymys on vuonna 2019 myönnetyn rakennusluvan tallirakennuksen laajennuksen valmistumisesta koskevista ehdoista, joista määräaika laajennuksen vesikattovaiheeseen saattamiseksi on ennen valituksenalaista päätöstä pidennetty jo kerran aikaisemmin. Näissä oloissa, kun otetaan huomioon, että valittajalle on myönnetty kaikkiaan noin neljä vuotta vesikattovaiheeseen saattamiseksi ja viisi vuotta töiden loppuun saattamiseksi ei valituksessa ja vastaselityksessä esitetyillä koronapandemiaan ja muun muassa sodan aiheuttamiin rakentamiskustannusten nousuun liittyvillä näkökohdilla ole katsottava olevan ratkaisevaa merkitystä asiassa. Hallinto-oikeus katsoi myös, että valittaja ei ole osoittanut hulevesien johtamisen tilanteen kiinteistöllä olevan esteenä tallirakennuksen laajentamiseksi ottaen huomioon, että asuinrakennus on pystytty rakentamaan nykyisessä tilanteessa ja hulevesien johtamisesta on asiassa saadun selvityksen mukaan käyty neuvotteluja jo vuonna 2019. Huomioiden sen, että asiassa saadun selvityksen perusteella rakennuspaikalla sijaitsee asemakaavan vastaisesti tallirakennuksesta erillinen asuinrakennus sekä sen että tallirakennuksen laajennusta ei ole edes aloitettu ja nyt kyseessä olevan lupaehtojen tarkoituksen, hallinto-oikeus katsoi, että ympäristö- ja lupajaosto on voinut enemmälti hylätä valittajan vaatimukset tallirakennuksen laajennuksen rakentamisen määräaikojen pidentämisestä. Valituksenalaista päätöstä ei ollut syytä muuttaa.

Helsingin hallinto-oikeuden päätös liitteenä.

Helsingin hallinto-oikeus (HAO)

Helsingin hallinto-oikeuden päätös 8.12.2023 numero 7179/2023

Helsingin kaupungin rakennusvalvontapalveluiden tarkastusinsinööri on 16.11.2022 tehdyllä loppukatselmuspöytäkirjalla hyväksynyt käyttöön kiinteistöllä 91-43-54-5, Työnjohtajankatu 5, sijaitsevan asuinkerrostalon asuinhuoneistot sekä yleiset tilat pois lukien ensimmäisen kerroksen liiketilat.

Helsingin kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto on 16.3.2023 tekemällään päätöksellä jättänyt Asunto Oy Helsingin Herttoniemen Lökkisepän eräiden osakkeenomistajien oikaisuvaatimuksen loppukatselmuspöytäkirjasta tutkimatta. Oikaisuvaatimuksen tekijät valittivat jaoston päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Helsingin hallinto-oikeus on 8.12.2023 antamallaan päätöksellä jättänyt tutkimatta valittajien vaatimuksen siitä, että rakennushankkeeseen ryhtyvä on velvoitettava viimeistään ennen loppukatselmusta toimittamaan asiantuntijan lausunto siitä, että asuntojen huonekorkeudet täyttävät ympäristöministeriön asuin-, majoitus- ja työtiloista antamassa asetuksessa määritetyt edellytykset huonealasta ja huonekorkeudesta. Hallinto-oikeus ei myöskään tutki valittajien vaatimusta siitä, että rakennushankkeeseen ryhtyvä on velvoitettava korjaamaan lausunnossa todetut epäkohdat ja virheet sakon uhalla. Hallinto-oikeuden toimivaltaan ei kuulu valituksessa esitettyjen veloitteiden asettaminen rakennushankkeeseen ryhtyvälle. Näin ollen vaatimukset on jätettävä tutkimatta.

Hallinto-oikeus on hylännyt valituksen ja valittajien ja Asunto Oy Helsingin Herttoniemen Lökkisepän oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevat vaatimukset.

Hallinto-oikeus toteaa perusteluissaan, että loppukatselmuspöytäkirja, jolla rakennus on hyväksytty käyttöön, on lähtökohtaisesti osa rakennusvalvontaviranomaisen suorittamaa tosiasiallista hallintotoimintaa, johon ei voida hakea muutosta oikaisuvaatimuksin tai valituksin. Kun otetaan huomioon, että nyt kysymyksessä olevassa osittaisessa loppukatselmuspöytäkirjassa ei ole asetettu rakennushankkeeseen kohdistuvia maankäyttö- ja rakennuslain 150 §:n 3 momentissa tarkoitettuja määräyksiä, loppukatselmuspöytäkirjan ei voida katsoa muodostavan tässäkään tapauksessa valituskelpoista päätöstä. Osittaisella loppukatselmuspöytäkirjalla ei ole myöskään muutettu rakennuslupapäätöstä. Pelkästään osittaiseen loppukatselmuspöytäkirjaan

20.12.2023

kirjattu tarkastusinsinöörin käsitys siitä, että huonekorkeudet ovat tehdyn ilmoituksen mukaan toleranssien rajoissa, ei ole katsottava tarkoitettavan, että rakennuslupaa olisi pöytäkirjalla muutettu. Näin ollen ympäristö- ja lupajaoston on tullut jättää osittaista lopputarkastuspöytäkirjaa koskeva oikaisuvaatimus tutkimatta, ja valitus ympäristö- ja lupajaoston päätöksestä on siten hylättävä.

Helsingin hallinto-oikeuden päätös liitteenä.

Helsingin hallinto-oikeus (HAO)

Helsingin hallinto-oikeuden välipäätös 13.12.2023 numero 7358/2023

Helsingin kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto on 26.10.2023 § 157 tekemällään päätöksellä velvoittanut Pohjoismaiden säätiö sr:n toiminnanharjoittajana ja päiväkotihuoneiston hallintaan oikeuttavien osakkeiden omistajana sekä Asunto Oy Ormuspuiston tontin ja tontilla olevien rakennusten omistajana sakon uhalla lopettamaan osoitteessa Soidinkuja 1 sijaitsevalla tontilla 91-38-88-10 olevan asuin-kerrostalon 1. kerroksessa sijaitsevan päiväkotihuoneiston käyttämisen säätiön kokoontumistilana 31.1.2024 mennessä.

Pohjoismaiden säätiö sr:lle asetettavan juoksevan uhkasakon kiinteä peruserä on satatuhatta (100 000) euroa ja lisäerä jokaisen yhden kuukauden ajanjaksolta, jolloin kyseistä velvoitetta ei ole noudatettu, on kymmentuhatta (10 000) euroa. Asunto Oy Ormuspuistolle asetettavan juoksevan uhkasakon kiinteä peruserä on kaksikymmentäviisituhatta (25 000) euroa ja lisäerä jokaisen yhden kuukauden ajanjaksolta, jolloin kyseistä velvoitetta ei ole noudatettu, on kaksituhattaviisisataa (2 500) euroa.

Ympäristö- ja lupajaosto on lisäksi päättänyt, että asetettuja velvoitteita on noudatettava mahdollisesta valituksesta huolimatta.

Velvoitetut ovat valittaneet päätöksestä ja hallinto-oikeus on tulkinnut valittajien vaatineen muun ohella päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä.

Hallinto-oikeus on 13.12.2023 antamallaan päätöksellä hylännyt täytäntöönpanon kieltämistä koskevat vaatimukset, koska täytäntöönpanon kieltämiselle ei ole ilmennyt aihetta.

Hallinto-oikeus antaa päätöksen valitusasioissa myöhemmin erikseen.

Helsingin hallinto-oikeuden välipäätös liitteenä.

20.12.2023

Etelä-Suomen aluehallintovirasto (ESAVI)

Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös 23.11.2023, nro 299/2023, diaarinumero ESAVI/16543/2023

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on päätöksellään muuttanut ja tarkistanut Helen Oy:n Alppilan lämpökeskuksen toimintaa koskevan ympäristöluvan vastaamaan toimialan parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) vaatimuksia. Päätöksen sisältämät muutetut lupamääräykset koskevat laitoksen kattiloiden päästöraja-arvoja sekä päästöjen mitausta. Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen 2.1.2024 mennessä.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös liitteenä.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto (ESAVI)

Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös 28.11.2023, nro 304/2023

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on tehnyt päätöksen Helen Oy:n Katri Valan maanalaisen lämpöpumppulaitoksen ympäristöluvan lupamääräyksen 6AA mukaisesta suunnitelmasta, joka koskee lämpöpumppulaitoksen toiminnasta lähiympäristön asuinhuoneistoihin leviävän pienitaajuisen runkomelun selvittämistä mittauksin. Päätös edellyttää, että Helen Oy tekee melu- ja värähtelymittauksia sekä Katri Valan puiston asuinrakennuksissa että lämpöpumppulaitoksella meluhaitan ja sen torjunnan selvittämiseksi. Mittaustulokset tulee toimittaa valvontaviranomaisille viimeistään kahden kuukauden kuluttua mittausten tekemisestä. Selvitys torjuntatoimenpiteistä tulee toimittaa puolestaan vuoden 2024 loppuun mennessä.

Ympäristöjohtaja puolsi 26.10.2023 (HEL 2023-011563) antamassaan lausunnossa Helen Oy:n esittämää suunnitelmaa (Laitoksen toiminnasta aiheutuvan runkomelun tarkkailusuunnitelma. Akukon Oy, 210179-08, 23.8.2023).

Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös liitteenä.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto (ESAVI)

Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös 29.11.2023, nro 306/2023, diaarinumero ESAVI/21166/2023

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on päätöksellään muuttanut ja tarkistanut Helen Oy:n Vuosaaren lämpökeskuksen toimintaa koskevan ympäristöluvan vastaamaan toimialan parhaan käyttökelpoisen tekniikan

(BAT) vaatimuksia. Päätöksen sisältämät uudet ja muutetut lupamääräykset koskevat polttoaineena käytettävän kevyen polttoöljyn rikkipitoisuutta, laitoksen kattiloiden käyttöaikoja ja päästöjä sekä päästöjen mittausta. Aluehallintoviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen 5.1.2024 mennessä.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös liitteenä.

Korkein hallinto-oikeus (KHO)

Korkeimman hallinto-oikeuden päätös 30.11.2023, nro 3489/2023

Ympäristöterveysyksikön päällikkö on 6.4.2021 päätöksellään määrännyt Asunto-oy Porintie 9:n hakemuksesta tupakkalain 79 §:n mukaisen tupakointikiellon yhtiön huoneistojen sisätiloihin. Päätös on annettu kaikkien osoitteissa Porintie 9 ja Ulvilantie 17 sijaitsevien huoneistojen haltijoille.

Hallinto-oikeus on 20.6.2022 päätöksellään kumonnut ympäristöterveysyksikön päällikön päätöksen. Perusteluiden mukaan päätöstä määrätä kiello asiassa esitetyn selvityksen perusteella kaikkiin taloyhtiön huoneistoihin pidettiin tupakkalain 79 §:n ja myös hallintolain 6 §:n suhteellisuusperiaatteen vastaisena.

Ympäristöjohtaja pyysi 1.7.2022 lupaa valittaa hallinto-oikeuden päätöksestä. Ympäristöjohtaja vaati valituksessaan ensisijaisesti, että hallinto-oikeuden päätös kumotaan ja ympäristöterveysyksikön päällikön päätös saatetaan voimaan kokonaisuudessaan. Toissijaisesti vaadittiin, että yksikön päällikön päätös pidetään voimassa kahden huoneiston osalta. Toimivalta hakea valituslupaa ja valittaa oli siirretty ympäristöjohtajalle kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston päätöksellä 16.6.2022 § 127.

Korkein hallinto-oikeus katsoi asiassa tulleen selvitetyn, että rakennusten rakenteissa ei ole merkityksellistä eroavaisuutta toisiinsa nähden ja että hakemuksen yhteydessä esitetyn selvityksen perusteella on riittävästi osoitettu, että rakennuksissa sijaitsevien huoneistojen asuintiloista voi niiden rakenteiden tai muiden olosuhteiden vuoksi kulkeutua tupakansavua toisen huoneiston asuintiloihin muutoinkin kuin poikkeuksellisesti. Korkein hallinto-oikeus ilmoittaa johtopäätöksensä, että savun kulkeutumista rakennusten asuinhuoneistojen asuintiloihin ei voida ehkäistä kohtuullisina pidettävillä rakenteiden korjaamistoimilla. Esillä olevissa olosuhteissa edellytykset tupakointikiellon määräämiseksi kaikkien yhtiön asuinhuoneistojen asuintiloihin täyttyivät. Helsingin kaupungin ympäristöterveysyksikön päällikön on siten tullut määrätä tupakointikielto hakemuksessa tarkoitettuihin tiloihin.

20.12.2023

Korkein hallinto-oikeus kumosi vuosikirjaratkaisussaan hallinto-oikeuden päätöksen ja ympäristöterveysyksikön päällikön päätös on saatettu voimaan.

KHO:n päätös on erillisenä liitteenä.

Esittelijä

asiakkuusjohtaja
Mari Randell

Lisätiedot

Kristina Gustafsson, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36658
kristina.t.gustafsson(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HAO, päätös 1.12.2023 nro 6967_2023
- 2 HAO, päätös 8.12.2023 nro 7179_2023
- 3 HAO, välipäätös 13.12.2023 nro 7358_2023
- 4 ESAVI, päätös 23.11.2023 nro 299_2023
- 5 ESAVI, päätös 28.11.2023 nro 304_2023
- 6 ESAVI, päätös 29.11.2023 nro 306_2023
- 7 KHO, päätös 30.11.2023 nro 3489_2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

asiakkuusjohtaja
Mari Randell

Lisätiedot

Kristina Gustafsson, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36658
kristina.t.gustafsson(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HAO, päätös 1.12.2023 nro 6967_2023
- 2 HAO, päätös 8.12.2023 nro 7179_2023
- 3 HAO, välipäätös 13.12.2023 nro 7358_2023
- 4 ESAVI, päätös 23.11.2023 nro 299_2023
- 5 ESAVI, päätös 28.11.2023 nro 304_2023
- 6 ESAVI, päätös 29.11.2023 nro 306_2023
- 7 KHO, päätös 30.11.2023 nro 3489_2023

Muutoksenhaku

20.12.2023

Asia/2

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 186

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston esitys kaupunginhallitukselle Fastholman luonnonsuojelualueen perustamisesta sekä hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksymisestä

HEL 2023-012512 T 11 01 04

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto esitti kaupunginhallitukselle ja edelleen Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Fastholman luonnonsuojelualueen perustamista sekä alueen hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksymistä vuosille 2024–2033.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli ympäristöasiantuntija Virpi Karén. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä muutti esityksen perusteluja siten, että muutetaan kappaleen 12 viimeinen lause muokkaamalla kappaletta seuraavasti: ”Helsy, Tringa, kaksi yksityishenkilöä sekä asukasedustus (viisi henkilöä) jättivät kannanotot määräaikaan mennessä.”

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Laura Walin

Lisätiedot

Virpi Karen, ympäristöasiantuntija, puhelin: 09 310 52280
virpi.karen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Fastholman luonnonsuojelualueen rajaus
- 2 Fastholma-HKS-luonnos-2023-AHJO-final
- 3 Lainhuutotodistukset

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Kannanottajat

Otteen liitteet
Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Fastholman luonnonsuojelualueen perustamista sekä alueen hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksymistä vuosille 2024–2033.

Esittelijän perustelut

Hakemus Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Fastholman luonnonsuojelualueen perustamiseksi

Suojelun perusteet ja tarkoitus

Helsingin kaupungin luonnonsuojeluohjelmassa 2015–2024 (https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/asuminen-ja-ymparisto/luonto/Luonnonsuojeluohjelma_uusin_2021.pdf) on esitetty luonnonsuojelualueen perustamista Fastholmaan. Alueesta käytetään luonnonsuojeluohjelmassa nimeä Fastholma ja Saunalahden itäpuolinen metsä. Helsingin kaupungin asemakaavoituksen nimistötyöryhmän ehdotuksen mukaisesti alueesta käytetään nimeä Fastholman luonnonsuojelualue - Fastholmens naturskyddsområde. Luonnonsuojeluohjelmassa suojelun tarkoituksiksi on määritelty arvokkaan linnustokohteen ja Vanhankaupunginlahden suojavyöhykkeenä toimivan metsäalueen säilyttäminen.

Suojeltavaksi esitettävällä alueella täyttyvät luonnonsuojelulain 43 §:ssä mainitut luonnonsuojelualueen perustamisen yleiset edellytykset: ”alueella elää tai on uhanalainen, harvinainen tai harvinaistuva eliölaji, eliöyhteisö, luontotyyppi tai ekosysteemi”, ”luontotyypin tai eliölajin suotuisan suojelutason säilyttäminen tai saavuttaminen sitä vaatii” sekä ”alueella on erityistä merkitystä luontotyyppien tai eliölajien mahdollisuuksille sopeutua ilmastonmuutoksen vaikutuksiin”. Suojelulla turvataan erittäin uhanalaiseksi luokiteltuja luontotyyppejä. Alueeseen sisältyy myös vuoden 1914 linnoitusrakennelmiin kuuluvia muinaisjäänkösiä sekä kulttuurihistoriallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä.

Alueen sijainti ja rajaus

Fastholma sijaitsee Vanhankaupunginlahden itärannalla Herttoniemen kaupunginosan ja Viikin Vanhankaupunginlahden välissä.

20.12.2023

Helsingin kaupungin luonnonsuojeluohjelmassa 2015–2024 suunniteltua rajausta on tarkistettu suojelun valmistelussa. Rajausperusteina on käytetty luontotyyppien luonnontilaisuutta, tonttien rajoja, ulkoilureittien ja teiden sijaintia sekä arvokkaita luonnonmuodostelmia. Aluetta rajattiin laajemmaksi kuin luonnonsuojeluohjelmassa 2015–2024 erityisesti Saunalahden itäisellä alueella sekä maisemallisesti merkittävällä kalliolla arvokkaiden luontoarvojen perusteella.

Tuleva alue rajautuu länsireunaltaan Saunalahden luonnonsuojelualueeseen (YSA201790). Pohjoiskärjessä tulevaa aluetta sivuaa Viikin–Vanhankaupunginlahden suojelualue (YSA010453). Alueen pohjoisosassa huomioidaan teknisen alueen huolto- ja rakenteellisen muutoksen tarve, ja rajausta on kavennettu ajoteiden ja yksityisen maanomistuksen kohdissa. Kaventamisessa on myös huomioitu luonnontilaisuuden heikentyminen, mutta on haluttu säilyttää viherkäytävä Fastholman ja Viikin–Vanhankaupunginlahden Natura 2000 -alueen välillä.

Suunnitellun luonnonsuojelualueen pinta-ala on 17,2 ha.

Luonnonsuojelualueen rajausta on esitetty liitteenä 1.

Valmistelu

Helsingin kaupungin ympäristönsuojelu ja ohjaus -yksikkö tilasi Luontonselvitys Metsänen Oy:ltä kasvi- ja luontotyyppiselvityksen vuonna 2022 ja hoito- ja käyttösuunnitelman vuonna 2023. Kasvi- ja luontotyyppitietoa täydennettiin hoito- ja käyttösuunnittelun aikana.

Hoito- ja käyttösuunnitelmaa varten kutsuttiin koolle keväällä 2023 ohjausryhmä, johon kuului edustajia kaupunkiympäristön toimialalta ympäristöpalveluista, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelusta, asemakaavoituksesta ja kunnossapidosta sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialalta kaupunginmuseosta ja tilapalveluista. Ryhmä kokoontui kolme kertaa.

Hoito- ja käyttösuunnitelmasta järjestettiin 26.10.2023 yleisötilaisuus lähi- sekä Teams -tilaisuutena. Tilaisuudessa oli mahdollisuus kommentoida suunnitelmaa ja esittää kysymyksiä alueesta. Suunnitelma oli ennen tilaisuutta nähtävillä kaupungin verkkosivuilla ja suunnitelmasta pystyi jättämään etukäteen kysymyksiä tai kommentteja sähköpostina valmistelijalle yleisötilaisuudessa käsiteltäväksi. Ilmoituksessa oli myös näkyvissä kannanottojen määräajankohta ja kannanoton jättämistapa.

Luonnonsuojelualueen perustamisesityksestä sekä hoito- ja käyttösuunnitelmasta ja yleisötilaisuudesta sekä kannanoton jättämisaikajasta ilmoitettiin sähköpostiviestinä Helsingin luonnonsuojeluyhdistykseltä (Helsy ry.), Helsingin Seudun Lintutieteelliselle Yhdistykselle (Tringa

20.12.2023

ry.), Herttoniemi-Seura ry:lle, joka hallinnoi myös Herttoniemen viljely-
palstoja sekä Helsingin suunnistajat ry:lle. Helsy, Tringa ja kaksi yksi-
tyishenkilöä jättivät kannanotot kannanottojen määräaikaan mennessä.
Kannanottojen sisältö ja vastineet on esitetty jäljempänä perustamisesi-
tyksessä.

Hoito- ja käyttösuunnitelma on esityksen liitteenä 2.

Kiinteistötiedot ja omistus

Tuleva luonnonsuojelualue sijaitsee kahdella Helsingin kaupungin
omistamilla kiinteistöillä 91-405-5-37 ”Herttoniemi” ja 91-43-9903-100
”Puisto”.

Lainhuutotodistukset ovat esityksen liitteenä 3.

Kaavoitus ja muut aluesuunnitelmat

Fastholman eteläosa sisältyy asemakaavaan 3297 ja pohjoisosa on
asemakaavoittamatonta aluetta. Luonnonsuojelualueen itäosaan on
valmisteilla asemakaava 12849 Länsi-Herttoniemen suojelu- ja täyden-
nysrakentaminen. Helsingin yleiskaavassa 2016 Fastholma on merkitty
oikeusvaikutteiseen kaupunkiluontokarttaan suojeltavaksi tarkoitetuksi
alueeksi.

Korvaus

Helsingin kaupunki ei hae korvausta luonnonsuojelualueen perustami-
sesta.

Luonnon monimuotoisuus

Luontotyypit ja kasvillisuus

Fastholma koostuu vaihtelevista ja monipuolisista luontotyypeistä, jois-
ta suurin osa on keskiravinteisia avoimia laakeita uhanalaisuusluoki-
tuksessa silmälläpidettäviä (NT) kallioita ja tuoreita keskiravinteisia
vaarantuneita (VU) lehtoja. Keskiravinteiset avoimet laakeat ja paahtei-
set kalliot ovat lajistoltaan harvinaisen monipuolisia ja niiden edusta-
vuus on pääasiassa hyvä. Ne ovat luonnontilaisia tai luonnontilaltaan
vähän heikentyneitä. Luonnontilaisuuden heikentyminen on seurausta
virkistyskäytön aiheuttamasta kulumisesta.

Fastholman alueen läpi virtaa kausikuiva havumetsävyöhykkeen noro,
joka edustaa uhanalaisuusluokituksessa puutteellisesti tunnettua luon-
totyyppiä (DD), sekä pysyvästi maastossa virtaava pienvirtavesi, jonka
uoma on havaittavissa. Pienvirtavesi saa alkunsa itäreunan kausikos-

20.12.2023

teikolta. Fastholman vesirajaa lännessä Saunalahden puolella valtaa tiheä ja korkeakasvuinen ruovikko.

Puustoltaan monipuoliset ja erirakenteiset lehdot ovat pääasiassa tuoreita ja keskiravinteisia lehtoja, joiden edustavuusluokat vaihtelevat hyvästä kohtalaiseen. Kosteista ja tuoreista lehdoista osa on ollut aikanaan maatalouskäytössä. Valtaosa alueen metsistä on varttuneita lehtisekametsiä ja niissä lahopuiden määrä on runsasta. Luonnontilaisuus on keskimäärin heikentynyt vieraslajien ja kulumisen seurauksena. Alueelta löytyy myös luonnontilaisiksi luokiteltuja kuvioita. Lajistossa esiintyy eri-ikäisiä koivuja, raitoja, vaahteroita, pihlajia, mäntyjä ja haapoja. Fastholmassa esiintyvät jalopuulehdot ovat melko edustavia silmälläpidettäviä (NT) vaahteralehtoja. Runsa ravinteisen aluskasvillisuuden lehdot rehevällä aluskasvillisuudella ovat tärkeitä lehtometsälinnuille, ja erirakenteinen, vanha puusto on arvokasta luonnon monimuotoisuudelle. Eteläosassa alue rajautuu Saunalahden perukan lehtoon, joka on luontotyyppinä valtakunnallisesti sekä Helsingin alueella luokituksestaan silmälläpidettävä (NT).

Fastholmassa on vanhoja asuinpaikkoja, jotka ovat muuttuneet hoidon loputtua vanhoista pihapiireistä ja pelloista istutusmetsiköksi, hakamaiksi ja lehdoiksi. Alueelta löytyy pienialaisesti vanhoja pitkälle metsittyneitä pihapiirejä, joista osaan on istutettu kuusia vanhalle ojitetulle pellolle. Entinen pelto on muuttunut reheväksi ja korkeakasvuiseksi äärimmäisen uhanalaiseksi luokitelluksi (CR) jalopuuhakamaaksi. Pihapiirien vanhat rakenteet kuten kiviaidat ja maankellari ovat edelleen havaittavissa.

Osaan alueen uhanalaisluokituksessa erittäin uhanalaisiksi luokiteltujen (EN) tervaleppäluhtien muodostumiseen on vaikuttanut maankohoaminen, ja nuorien tervaleppien seassa kasvaa nuoria hieskoivuja ja pihlajia. Tervaleppäluhdissa esiintyy runsaina Euroopan Unionin alueella haitalliseksi säädetty vieraslaji jättipalsami ja vieraslaji rikkapalsami.

Merkittävä lajisto

Fastholma kuuluu kokonaisuudessaan Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmän arvokkasiin linnustokohteisiin (I luokka) ja on kansainvälisesti tärkeä lintualue (IBA). Fastholman keskiosissa on arvokkaita metsäalueita (METSO-luokat I-III). Lähes koko alue on arvoluokan I kääpääluetta, mutta osa itäosista sisältyy arvoluokan II-kääpääalueeseen. Alueella esiintyy geologisesti tai geomorfologisesti arvokas kohde: liejuja turvekerrostuma, Vanhakaupunki–Viikki–Herttoniemi. Lisäksi alueelle sijoittuu kaksi Itämeren Litorinamerivaiheen tai sitä nuoremman Itämeren ajalta olevaa muinaisrantakivikkoa, joiden luonnonsuojeluarvot ovat

20.12.2023

kohtalainen (arvoluokka 2) ja pieni (arvoluokka 3). Alueelle sijoittuu myös osittain muinaisrantakivikko arvoluokaltaan 2 (kohtalainen). Fastholman pohjoisosat kuuluvat arvoluokan I sammakko- ja matelija-alueeseen, ja itäkärkeä lukuun ottamatta alue sisältyy paikallisesti arvokkaaseen lepakkokohteeseen (C-luokka).

Alueella on erityisesti merkittävää ja huomionarvoista pesivää ja talvehtivaa lintulajistoa. Talvella alueella on tavattu tikkoja ja pöllöjä, kesällä puolestaan rantametsien ja lehtojen lajit ovat hyvin edustettuina. Linnustollisesti Fastholman alue liittyy viereiseen Vanhankaupunginlahden alueeseen, ja Fastholman viereisissä ruovikoissa tavattuja harvalukuisia pesimälajeja ovat muun muassa kaulushaikara, rastaskerttunen, ruokosirkkalintu ja viiksitimali.

Fastholman ja Saunalahden pohjukan ranta- ja metsäalueilla on myös havaittu pesivänä tai mahdollisesti pesivänä monipuolisesti kolopesijöitä sekä pensaikkojen ja lehtomaisten metsien lintuja. Lisäksi lintuharrastajien talviruokintapaikoilla on tavattu harvalukuisia talvehtijoita ja harvinaisia lajeja.

Putkilokasveista esiin voidaan nostaa lehtotähtimö, lehtopalsami, ruotsinpihlaja ja rautanokkonen. Lepakoista alueelta on havaittu pohjanlepakko ja vesisiippa. Alueen metsät indikoivat kuitenkin myös potentiaalia muillekin lepakoille kuten viiksisiippalajeille, korvayökölle ja pikkulepakolle. Alueelta on yksi varmistettu viitasammakkohavainto, ja viereisellä Vanhankaupunginlahden lintuvesi Natura 2000 -alueella lajia on tavattu enemmänkin. Lajin esiintymistä ei ole selvitetty kattavasti. Huomionarvoista kääpä- ja orvakaslajistoa edustavat silmälläpidettävät korpiludekääpä, rusokantokääpä ja rustikka sekä harvinainen mailakääpä.

Alueen käyttö ja saavutettavuus

Fastholman alueella on paljon virkistyskäyttöä. Alueen läpi Viikkiin ja Vanhankaupunginlahteen kulkevaa ulkoilureittiä käytetään lähinnä kävelen, juosten ja pyöräillen. Ulkoilureitti on valaistu ja sen reunalla on muutamia penkkejä ja roska-astioita. Metsissä kulkee polkuverkostoja, joita käytetään koiran ulkoiluttamiseen, sauvakävelyyn, luonnon - erityisesti lintujen - tarkkailuun ja valokuvaukseen. Alueella on rauhoittumiseen sopivia paikkoja, talvella ulkoilureitillä on hiihtolatu ja geokätköillä on alueella geokätköjä. Alueella sijaitsevien kuntoportaiden käyttö on runsasta.

Alue on melko hyvin saavutettavissa Herttoniemestä Hiihtäjätien, Mäenlaskijantien ja Mäyrätien kautta. Herttoniemen metroasemalle on matkaa alle 500 metriä ja linja-autolla pääsee myös Hiihtomäentien

20.12.2023

varteen. Lähimmät kaupunkipyöräasemat ovat Hiihtäjäntiellä, Karhutiel-
lä ja Hiihtomäentiellä. Henkilöautolla alueelle saapuva voi käyttää Ma-
javatien päässä sijaitsevaa pysäköintialuetta.

Uhkatekijät

Aluetta uhkaavat lähitulevaisuudessa rakennetun ympäristön laajene-
minen alueen reunoilla, Herttoniemen mahdollinen täydennysrakenta-
minen, arvokkaiden luontotyyppien vähentyminen tai häviäminen, hai-
tallisten vieraslajien leviäminen ja siitä seuraavat luontaisen lajiston
muutokset, lemmikkieläinten irti pitämisen aiheuttama uhka eläinlajistol-
le pesimäaikana emojen jättäessä pesät tai poikaset ilman suojaa pae-
tessaan sekä ilmastonmuutos ja siihen liittyvät sään ääri-ilmiöt seuran-
naisvaikutuksineen.

Virkistyskäytöstä johtuva kasvillisuuden kuluminen on myös uhkatekijä.
Reitistön ja polkujen hallitsematon laajentuminen nykyisten ulkopuolelle
lisää kulumista ihmisten kiertäessä kosteita kohtia, ja kiertoreitin hake-
minen aiheuttaa polkujen leventymistä ja uusien polkujen muodostu-
mista. Alueen virkistyskäyttö todennäköisesti lisääntyy entisestään. Vir-
kistyskäyttöön liittyy myös muutamia uhkatekijöitä kuten roskaantumista
ja avotulen tekoa ranta-alueilla.

Nykyisellään myös toimiva lumenvastaanottoalue voi muodostaa uhkia
tulevan luonnonsuojelualueen luontotyypeille likaantuneen veden va-
luntana ja roskien sekä hiekoitushiekan ja -soran leviämisenä suojelua-
alueen puolelle. Alueen toimilupa on umpeutumassa ja kohteen uudis-
taminen on suunniteltavana. Kaavan ja suunnittelun on tarkoitus huo-
mioida yllämainitut uhkatekijät ja luoda alueelle keinoelinympäristöjä
(altaita) ainakin sammakkoeläimille.

Hoito- ja käyttösuunnitelma

Luonnonhoidon suunnitelma

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa on suunniteltu niittoa tai laidunnusta
hakamaalle (kuvio 8), noron luonnontilaisuuden ennallistamista (kuvio
26), tervaleppäluhdan vesitalouden palauttamista (kuvio 17), lahoppun
lisäämistä (kuvio 19), valaistusolojen muuttamista lepakoille suotuisiksi
(ulkoilureitti) sekä haitallisten vieraslajien torjuntaa koko alueella.

Virkistyskäytön suunnitelma

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetään tulevalle luonnonsuojelualue-
elle virkistyskäyttöä palvelevia rakenteita: opastauluja, esteetöntä lin-
tulavaa, penkkejä, patao ja sen yli kulkevaa siltaa. Fastholmassa on

valmiiksi hyväkuntoisia reittejä riittävästi, joten reitistöstä valitaan pääreitit ja ohjataan kulku opastein näille reiteille. Lisäksi ehdotetaan uutta polkumaista reittiä kiertämään Fastholman metsä. Olemassa olevista reiteistä jätetään pohjois-eteläsuuntainen reitti sekä itä-länsisuuntaisia pistoreittejä pääreitin poikki. Vierekkäisiä toisiaan lähellä olevia reittejä pyritään poistamaan.

Alueelle ehdotetaan korkeintaan kolmea pääopastetaulua alueelle tulevien pääulkolureittien varteen. Ensimmäistä pääopastetaulua ehdotetaan luonnonsuojelualueen eteläosaan vanhan opaskyltin kohdalle, toista teknisen alueen sisäänmenotien varteen ja kolmatta Fastholman kärkeen rantaan. Kohdeopastaulujen sijainnit selviävät opastesuunnitelun yhteydessä. Kohdeopastauluissa kerrotaan pääopastauluissa esitettyä laajemmin jostakin alueen erityisarvosta tai tietystä osa-alueesta. Lisäksi etenkin alueen rajoille tarvitaan rauhoitusmääräystauluja.

Esteettömän lintujen katselulavan paikaksi esitetään Saunalahden itäreunaa sellaiseen kohtaan mistä on näkyvyys myös Saunalahden avovesialueelle, ei pelkästään ruovikkoon. Alueelle esitettävät pöytä- ja penkkiryhmät asennetaan Saunalahden rannalle ja Fastholman keskiosiin.

Ehdotus rauhoitusmääräyksiksi

1. Yleiset rajoitukset

Alueella on kielletty:

- metsänhakkuut ja muut metsänhoitotoimet;
- elävien ja kuolleiden kasvien, kasvinosien ja sienien ottaminen tai vahingoittaminen;
- maa-aineksien tai kaivoskivennäisten ottaminen ja maa- ja kallioperän vahingoittaminen ja muuttaminen;
- ojien kaivaminen, vesien perkaaminen ja patoaminen;
- rakennusten, rakennelmien, teiden ja polkujen rakentaminen;
- tulenteko, telttailu ja muu leirytyminen;
- luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai häiritseminen tai niiden pesien hävittäminen ja selkärangattomien eläimien pyydystäminen tai kerääminen;
- kaikenlainen muu toiminta, joka muuttaa alueen maisemakuvaa tai vaikuttaa epäedullisesti luonnonoloihin, maisemaan tai eliölajien säilymiseen;
- kaikenlaisten eläin- ja kasvinäytteiden keruu ilman ELY-keskuksen lupaa sekä

20.12.2023

- koirien, kissojen ja muiden lemmikkieläinten irti pitäminen.

2. Liikkumisrajoitukset

Edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi on kielletty:

- moottoriajoneuvolla liikkuminen lukuun ottamatta alueen hoidon kannalta välttämätöntä liikkumista sekä
- pyöräily merkittyjen polkujen ulkopuolella.

3. Sallitut toimenpiteet

Edellä olevien määräysten estämättä alueella on sallittua:

- marjojen ja hyötysienien poiminta;
- haitallisten vieraslajien poistaminen maanomistajan luvalla;
- luonnonsuojelualueen rakennepiirteiden ja lajiston kartoittaminen;
- ELY-keskuksen hyväksymän hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisien toimenpiteiden toteuttaminen;
- virkistyskäytölle vaarallisiksi arvioitujen puiden ja niiden oksien ta-pauskohtainen poistaminen ELY-keskuksen suostumuksella siten, että järeiden puiden rungot (rinnankorkeusläpimitta yli 20 cm) jäte-tään lahopuuksi kasvupaikalleen tai sen läheisyyteen;
- tonttien, ulkoilureittien ja polkujen ylläpitoon ja turvallisuuteen liitty-vät toimet sekä
- olemassa olevien ojien kunnostaminen.

4. Rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen

ELY-keskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen luonnonsuojelualueutta koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen luonnonsuojelun, käytön tai tutkimuksen tai muinaismuiston hoidon kannalta.

Kustannusarvio

Hoito- ja käyttösuunnitelman toteuttaminen edellyttää investointeja, joiden kokonaiskustannuksiksi on arvioitu 347 000 euroa. Selvästi suurin kustannuserä on lintujen katselulava, jonka kustannuksiksi on arvioitu 200 000 euroa.

Jatkuvan kunnossapidon ja hoidon, mikä sisältää muun muassa vieraslajien torjunnan, on arvioitu maksavan keskimäärin noin 19 000 euroa vuodessa. Vieraslajien torjunnan kustannusten oletetaan laskevan suunnitelmakauden aikana toimenpiteiden tuottaessa tulosta ja osa vieraslajitorjunnan seurannasta ja torjunnasta tehdään virkatyönä. Vieraslajitorjunnan seurannasta ja torjunnasta tehdään virkatyönä. Vieraslajitorjunnan seurannasta ja torjunnasta tehdään virkatyönä. Vieraslajitorjunnan seurannasta ja torjunnasta tehdään virkatyönä.

20.12.2023

lajien seurannan ja torjunnan viranomaistyön on arvioitu olevan 3000 euroa vuodessa ja 30 000 euroa 10 vuodessa. Virkatyötä tarvitaan myös hoidon, investointien, luontoselvitysten tekemisen, luontoseurantojen sekä hoito- ja käyttösuunnitelman päivittämisen koordinointiin.

Kustannusarviossa ei ole pystytty arvioimaan mahdollisen laidunnuksen kustannuksia.

Luontoseurannan kustannukset 10 vuoden aikana ovat arviolta 19 500 euroa koostuen kasvillisuuden ja luontotyyppien, pesimälinnuston, viitasammakoiden, lepakoiden ja muun merkittävän lajiston selvittämisestä.

Kannanotot

Hoito- ja käyttösuunnitelmaan tuli yhteensä viisi kirjallista kannanottoa: Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys - Helsingforstaktens Ornitologiska Förening Tringa ry:ltä, Helsingin Luonnonsuojeluyhdistys ry:ltä, kahdelta yksityishenkilöltä sekä asukasedustukselta (viisi henkilöä).

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys – Helsingforstaktens Ornitologiska Förening Tringa ry:

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry kannattaa lämpimästi Fastholman luonnonsuojelualueen perustamista ja pitää hoito- ja käyttösuunnitelmaa hyvin valmisteltuna. Tringa ry on tyytyväinen alueen rajaukseen.

Yhdistyksen mielestä opasteiden suunnittelu, niiden oikea sijoittelu ja kulun ohjaaminen pääulkoilureiteille myös rauhoitusmääräysten avulla on ensiarvoisen tärkeää, jotta lisääntyneen virkistyskäytön aiheuttama häiriövaikutus ja kuluminen voidaan minimoida. Yhdistys pitää erittäin kannatettavana näkymien avaamista Saunalahdelle ja lintulavan rakentamista Saunalahden rantaan.

Tringa kannattaa myös lahopuiden tuottamiseen tähtääviä toimenpiteitä kuviolla 19, tervaleppäluhdan ennallistamista kuviolla 17 ja vieraslajien torjuntaa koko suojelualueella. Myös vaarallisiksi tulkittujen puiden poistaminen reittien varsilta on turvallisuussyistä perusteltua.

Tringan mielestä Fastholman alueen linnuston säännöllinen seuranta on tärkeää ja pohjatiedoksi suunniteltu kartoitus vuonna 2024 on tarpeen. Yhdistys pitää riittävänä noin kymmenen vuoden välein toteutettavaa kattavaa kartoitusta.

20.12.2023

Yhdistys kritisoi sitä, että suojelualueelle ehdotettaviin rauhoitusmääräyksiin ei voinut perehtyä silloin, kun hoito- ja käyttösuunnitelman luonnos oli nähtävillä.

Lisäksi Tringan mielestä olisi hyödyllistä selvittää yksityisen maanomistajan mahdollinen halukkuus liittää lumenkaatopaikan länsipuolella sijaitseva luhta-alue tulevaisuudessa Fastholman luonnonsuojelualueeseen.

Vastine:

Esittelijä pahoittelee, etteivät rauhoitusmääräykset olleet nähtävillä. Tavoitteena on laittaa rauhoitusmääräykset kommenteille samaan aikaan hoito- ja käyttösuunnitelman kanssa, mutta Fastholman kohdalla rauhoitusmääräyksien muotoilu ei valitettavasti ehtinyt valmistua ajoissa.

Uuden luonnonsuojeluohjelman valmistelutyöryhmä selvittää potentiaalisia luontoalueita seuraavan luonnonsuojeluohjelman 2025–2034 kohteiksi. Jo perustettujen luonnonsuojelualueiden viereiset luontoarvoiltaan arvokkaat alueet, jotka voivat vahvistaa viherverkostoa, huomioidaan valmistelussa.

Esittelijä toivoo, että hyvä yhteistyö Tringan kanssa jatkuu ja alueen rakenteiden suunnittelussa, lintujen elinolosuhteiden parantamisessa sekä inventoinnissa voidaan hyödyntää Tringan jäsenistön asiantuntemusta.

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry:

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry kannustaa kaupunkia hankkimaan yksityisomistuksessa olevat maat Fastholmassa ja yhdistämään ne Fastholman luonnonsuojelualueeseen. Lisäksi rajaukseen tulisi ottaa mukaan siitä poistettu sammakoiden elinalue ulkoilutien ja lumenkeräyskentän välissä.

Yhdistys huomauttaa, että kaksiosainen noro kuviolla 13 on syytä merkitä hoito- ja käyttösuunnitelmaan. Yhdistyksen mielestä noron käyttöä ulkoilijoiden polkuna tulee vähentää. Vähintään pitäisi kieltää maastopyöräily noroa pitkin, eikä viereen tule raivata ulkoilutietä. Yhdistys ehdottaa myös noron ennallistamista. Tällöin tulee huomioida, ettei noroa jatkossakaan ohjata putken kautta ulkoilutien ali.

Yhdistys huomauttaa hoito- ja käyttösuunnitelman maininnasta, ettei rajausalueella ole havaittu viitasammakoita, vaikka yhdistyksen jäsen on vienyt viitasammakkohavainnon Lajitietokeskuksen laji.fi-palveluun.

20.12.2023

Yhdistyksen mielestä muinaisranta pyöreine kivineen on syytä merkitä hoito- ja käyttösuunnitelmaan (kuvio 14).

Yhdistys huomauttaa, että Mäenlaskijantien luoteispuolen kausikos-teikko (hoito- ja käyttösuunnitelmassa kuviolla 24) on tervaleppäkorpi ja sen vesitilanne tulee selvittää. Samalla tulee huomioida runsas sammakopopulaatio ja sammakonpoikasten selviytyminen. Myös tervaleppäkorvesta laskeva, ainakin yläosastaan luonnontilainen noro tulee ottaa huomioon ja sen mahdollista kunnostamista tulee arvioida hyvin kriittisesti. Uhkana olevan kerrostalorakentamisen vaikutukset korpeen ja noroon on selvitettävä ennen kaavaehdotuksen laittamista nähtäville.

Yhdistys huomauttaa, että perustettavan luonnonsuojelualueen rajauksesta on poistettu ulkoilutien ja lumenkeräyskentän välinen vetinen kaistale tervaleppälehtoa, vaikka kutuaikaan alueella on havaittu useita ruskosammakoita. Yhdistys on myös huolissaan lumenvastaanottopai-kan sulamisvesien saasteiden ja roskien aiheuttamasta uhasta sammakoille poikasineen. Yhdistys vaatii, että lumenkeräyskentän ympäristöongelmiin tartutaan viipymättä.

Yhdistyksen mielestä perustettavan luonnonsuojelualueen rajaukseen tulee liittää myös ulkoilutien ja Fastholman tien risteyksessä sijaitseva tervaleppäluhdan osa, joka oli mukana edellisessä rajauksessa. Näin saadaan suojeltua mahdollisimman yhtenäinen tervaleppälehtojen ja -luhtien kokonaisuus. Myös tällä kohdalla on tärkeää estää sulavasta lumesta tulevien saasteiden ja roskien leviäminen luhtaan.

Yhdistys muistuttaa, että myös Fastholmantien pohjoispuolella on viipymättä estettävä lumen sulamisvesien saasteiden ja roskien leviäminen uudelle ja vanhalle luonnonsuojelualueelle sekä Natura-alueelle.

Yhdistys huomauttaa, että märkää korpea muistuttava alue ulkoilutien ja kallion välissä lähellä Hiihtäjätietä, luontotyypikuvion 3 eteläpäässä, on jäänyt hoito- ja käyttösuunnitelmassa huomiotta. Sen luontoarvot tulee selvittää tarkemmin ja ottaa mukaan suunnitelmaan.

Yhdistys toteaa, että Fastholman alueella on ollut joskus asunnottomien majoja. Niiden jäänteet ja alueelle muualta tuotujen roskien rippeet on tärkeää tarkistaa mahdollisten ympäristölle vaarallisten aineiden osalta.

Lisäksi yhdistys ilmoittaa kannattavansa alkuperäistä Fastholman ja Saunalahden luonnonsuojelualue -nimeä.

Vastine:

20.12.2023

Esittelijä kiittää yhdistystä osallistumisesta sidosryhmätyöskentelyyn, annetusta palautteesta sekä aiheellisesta kritiikistä.

Helsingin kaupunki on aloittanut keskustelun Fastholman niemen hankinnasta, mutta alueen maankäyttö selviää vasta myöhemmin.

Rajauksesta poistettu alue ehdotetun luonnonsuojelualueen rajauksen pohjoisosassa ulkoilutien ja lumenvastaanottoaikan välissä poistettiin asiantuntijoiden maastokäynnin jälkeen, koska lumen vastaanottoaika on laajentunut, ja luonnonsuojeluohjelman alue on kaventunut vain muutaman metrin levyiseksi kaistaksi lumen vastaanottoaikan ja tien välissä. Kyseisellä alueella oli nähtävissä selvästi viereisen lumenvastaanottoaikan valumavesien aiheuttamaa veden laatua huonontavaa vaikutusta, joka näkyi öljyläikkinä vedenpinnassa sekä huntumaisina ruskeina rakenteina vedessä olevissa puiden osissa.

Helsingin kaupungin asemakaavoitus on tehnyt parannussuunnitelman lumenvastaanottoalueelle, ja alueen parannussuunnitelman rakentamisen jälkeen lumesta sulavat vedet ohjataan puhdistusmenetelmien jälkeen luontoon, jolloin veden tila paranee tämänhetkisestä. Näin myös ruskosammakkojen elinympäristöön on tulossa parannusta, vaikka kyseinen alue ei sisällykään perustettavaan luonnonsuojelualueeseen. Alueelle ei ole suunniteltu rakentamista.

Luontokartoittaja kävi tarkistamassa kannanotossa mainitun kuvion (13) läpi kulkevan virtavesikohteen ja hänen tulkintansa on, että kyseessä on pintavettä valuva ura, joka kulkee pitkin polkua. Näin ollen kyseessä ei ole noro. Mäenlaskijantien luoteispuolella sijaitsevasta kausikosteikosta laskevan noron ennallistamistoimissa huomioidaan luontotyyppin uhanalaisuus ja herkkyys. Alueen länsiosassa kasvavat vieraslajit pyritään poistamaan mahdollisimman vähäisellä haitalla. Alueelle on joko istutettu tai tuotu karhunlaukkaa ja kyseisen lajin yksilöt on tarkoitus poistaa noron ylävirrasta. Fastholman alueella on tarkoitus tehdä hydrologiset selvitykset ennen kuin alueella tehdään ennallistamistoimenpiteitä vesialueilla.

Esittelijä pahoittelee, että Fastholmasta olevat viitasammakkohavainnot ovat jääneet huomiotta. Laji.fi-palvelussa on (1.12.2023) mainittuna yksi laatuvarmistettu viitasammakkohavainto Fastholman rannasta vuodelta 2019. Alueen luontoseurannassa viitasammakko huomioidaan kartoittamalla lajin tilanne hoito- ja käyttösuunnitelman alkupuolella.

Luontotyyppikuvion eteläpäässä märkää korpea muistuttava alue on luontotyyppi-inventoinnissa huomioitu tuoreeksi keskiravinteiseksi lehdoksi hyvällä edustavuudella.

20.12.2023

Helsingin luontoalueilla ei ole säännöllistä roskien siivousta. Mikäli tulee tietoon, että jossain on paljon roskaa, paikalle mennään siivoamaan. Kuntalaiset voivat ilmoittaa roskaantumisesta palautejärjestelmän kautta <https://palautteet.hel.fi/>.

Helsingin kaupungin nimistötoimikunta on käsitellyt asiantuntijoiden valmistelemaa nimiasiaa 13.9.2023: aikaisempi pitkä ja hankalasti taivutettava nimi (Fastholma ja Saunalahden itäpuolinen metsä) lyhennettiin selkeämpään muotoon Fastholman luonnonsuojelualue – Fastholmens naturskyddsområde.

Uuden luonnonsuojeluohjelman valmistelutyöryhmä selvittää potentiaalisia luontoalueita seuraavan luonnonsuojeluohjelman 2025–2034 kohteiksi, ja jo perustettujen luonnonsuojelualueiden viereiset luontoarvoiltaan arvokkaat alueet, jotka voivat vahvistaa viherverkostoa huomioidaan valmistelussa.

Esittelijä toivoo, että hyvä yhteistyö Helsyn kanssa jatkuu ja rakenteiden suunnittelussa, luontotyyppien ja eri eliöryhmien elinympäristöjen parantamisessa sekä inventoinnissa voidaan hyödyntää Helsyn jäsenistön asiantuntemusta.

Yksityishenkilö 1:

Yksityishenkilö, joka kuvaa itseään iloiseksi Fastholman viidakon kävijäksi, pitää Fastholmaa ihanana paikkana. Hän toivoo, että aluetta ei tuhota liialla ”korjaamisella ja rakentamisella” ja että alueen viidakkomaisuus ja luonnonmaisema säilyy, kaatuneet puut jätetään paikoilleen ja polut ovat jatkossakin pieniä, mutkaisia ja kuoppaisia. Lisäksi hän toivoo, että alueelle ei tuoda pöytäryhmiä, sillan ja polkujen rakentaminen jätetään minimiin ja puron ylittämiseen voisi käyttää jonkinlaista ”keppisysteemiä”.

Kannanoton antajan mielestä polkupyöräily olisi hyvä kieltää Fastholmassa kuten muillakin luonnonsuojelualueilla.

Henkilö toivoo kulttuuriympäristöön kuuluvien syreenin, omenapuiden ja kivijalkojen säilyttämistä (viitaten kaupungin julkaisuun Kulttuuriympäristöohjelma 2023–2028 - Kulttuuriympäristöt helsinkiläisten voimavarana). Hän ehdottaa myös, että vanha kellari katetaan ja sen viereen pystytetään opastaulu, joka kertoo alueen historiasta huviloineen ja kellareineen. Umpeenkasvaneen syreenimajan voisi raivata, jolloin saisi leikkipaikan lapsille.

Lisäksi kannanotossa on kiinnitetty huomiota suunniteltujen rakenteiden ja ylläpidon suuriin kustannuksiin. Henkilö on ehdottanut rakenta-

20.12.2023

mista niin, että ylläpitokuluja ei syntyisi ollenkaan. Esimerkiksi roskakorit pitäisi jättää pois, jolloin jokainen veisi omat roskat mukanaan.

Vastine:

Esittelijä kiittää yksityishenkilöä annetusta palautteesta sekä aiheellisesta kritiikistä.

Alueen suojelulla turvataan alueen säilyminen mahdollisimman luonnontilaisena. Kulku, myös pyöräily, ohjataan merkityille reiteille. Polut pyritään säilyttämään kapeina ja polkumaisina. Virkistyskäytön ohjauksen osalta periaatteena on, ettei vain yhtä yksittäistä virkistyskäytön muotoa voida kieltää. Turvallisuuden takia kaadettavat vaaralliset puut ja karsittavat oksat reittien vierestä jätetään joko maalaho- tai pystylahopuiksi metsäisille alueille.

Fastholman kärki ei sisälly perustettavaan luonnonsuojelualueeseen. Perustettavat pöytäryhmät sijoitetaan hoito- ja käyttösuunnitelmassa mainituille paikoille rakennettavan lintulavan viereen ja luonnonsuojelualueen luoteisosaan.

Suunnitellulla sillalla estetään maaston kulumista märällä alueella. Reittien ja polkujen suunnittelussa pyritään ohjaamaan kulkua pois herkimmiltä alueilta. Sillan rakenteessa täytyy huomioida kestävyys sekä turvallisuus. Jos silta on merkityllä reitillä, sillan turvallisuus on Helsingin kaupungin vastuulla. Kannanotossa ehdotettu puronylitysmenetelmä ei ole riittävän turvallinen eikä turvaa riittävästi maaston säilymistä eri vuodenaikoina tai sääolosuhteissa.

Alueen suojelussa ja hoitotoimenpiteissä noudatetaan hoito- ja käyttösuunnitelmaa. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetään polkujen ja vesialueiden ylittämiskohtien sijainnit. Polut, joille kulku ohjataan, ovat jo nyt käytössä olevia polkuja.

Rakenteiden ja hoitotoimenpiteiden kustannukset ovat asiantuntijoiden arvioita, ja perustuvat aiempiin tilauksiin vastaavista rakenteista ja hoitotoimenpiteistä Helsingissä.

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa huomioidaan kulttuurimaiseman säilyttäminen. Alueella esiintyvät tarhaomenapuut on Suomessa luokiteltu vieraslajiksi, sillä Ahvenanmaalla ja Lounais-Saaristossa ne risteytyvät alueilla esiintyvän, alkuperäisen ja uhanalaisen metsäomenapuun kanssa. Helsingin seudulla metsäomenapuita ei esiinny. Omenapuiden merkitys keväisin niiden kukkiessa on erittäin tärkeää pölyttäjiille, joten tarhaomenapuut voidaan jättää, mutta niiden leviämistä muualle alueel-

20.12.2023

le seurataan. Omenapuiden säilyttäminen otetaan huomioon hoito- ja käyttösuunnitelmassa.

Yksityishenkilö 2:

Myös toinen kannanoton jättänyt yksityishenkilö kuvaa Fastholmaa viidakkomaisena alueena, jossa on näkyvissä sadan vuoden takaista kulttuurivaikutusta kuten huviloiden puutarhoja ja viljelyksiä. Hän toivoo, että tämä ominaisuus säilytetään ja puusto pidetään nykyiseen tapaan enimmäkseen tiheänä. Tarhaomenapuut kuvioilla 20 ja 22 kannattaa säilyttää, koska ne muistuttavat alueen käyttöhistoriasta ja niillä on erityinen merkitys lapsiperheille ja alueen eläimille. Varjeltavaa kulttuuriperintöä ovat myös hyvin säilyneet kivikellarin jäänteet rinnenitiyn pohjoispuolella.

Kannanotossa otetaan esille myös Mäenlaskijantien suunnasta Fastholman niemelle vievä polku, joka kulkee purouoman yli. Polkua ei tule tehdä järeäksi ulkoilutiekse, joka houkuttelee nopeita pyöräilijöitä. Uoman ylitys olisi parasta toteuttaa pitkospuiden tyyliä. Liikuntaesteisille on reitti Majavatien suunnasta.

Vastine:

Esittelijä kiittää yksityishenkilöä annetusta palautteesta sekä alueeseen liittyvistä lisätiedoista.

Alueen kulttuurimaiseman säilyttäminen huomioidaan hoito- ja käyttösuunnitelmassa. Alueella esiintyvät tarhaomenapuut on Suomessa luokiteltu vieraslajiksi, sillä Ahvenanmaalla ja Lounais-Saaristossa ne risteytyvät alueilla esiintyvän, alkuperäisen ja uhanalaisen metsäomenapuun kanssa. Helsingin seudulla metsäomenapuita ei esiinny. Omenapuiden merkitys keväisin niiden kukkiessa on erittäin tärkeää pölyttäjille, joten tarhaomenapuut voidaan jättää, mutta niiden leviämistä muualle alueelle seurataan. Omenapuiden säilyttäminen otetaan huomioon hoito- ja käyttösuunnitelmassa.

Suunnitellulla sillalla estetään maaston kulumista märällä alueella. Reitien ja polkujen suunnittelussa pyritään ohjaamaan kulkua pois herkimmiltä alueilta. Sillan rakenteessa täytyy huomioida kestävyys sekä turvallisuus. Jos silta on merkityllä reitillä, sillan turvallisuus on Helsingin kaupungin vastuulla. Ehdotetut pitkospuut ovat mahdollisia, jos ne tarkemmassa rakennesuunnittelussa pystytään asentamaan pysyviksi ja reagoimaan meriveden korkeuden vaihteluun.

Kannanotto asukasedustus (viisi henkilöä):

20.12.2023

Asukasedustus toi esille muiden kannanottajien esittämistä asioista tykkätien, noron ja sen ylävirrassa kasvavat karhunlaukat, geologiset muodostelmat ja lintulavan. Lintulavan rakentamista asukasedustus ei nähnyt tarpeelliseksi. Lisäksi ehdotettiin yhtä uutta opastaulua ulkoilureitin varteen ja ilmoitettiin mahdollisesta amurinliljasta eteläisempien lehtojen alueella.

Vastine:

Lintulavan rakentaminen nähdään linnuston seurannan ja harrastustoiminnan kannalta tarpeellisena. Rakentamisessa huomioidaan maisemalliset arvot ja sovitetaan rakennelma rantaluontoon.

Asukasedustukselta tulleet muut ehdotukset on huomioitu hoito- ja käyttösuunnitelmassa luonnonhoidon yhteydessä. Hoito- ja käyttösuunnitelman vuosittaisessa vieraslajiseurannassa huomioidaan ne lajit, joita ei vuosina 2022 ja 2023 tehdyissä kartoituksissa havainnoitu. Ehdotetun opastaulun kohta huomioidaan hoito- ja käyttösuunnittelussa.

Hoito- ja käyttösuunnitelmaan tehdyt muutokset

Kannanottojen johdosta hoito- ja käyttösuunnitelmaan muutettiin tarhaomenapuiden säästäminen alueella sekä selvitettiin muinaisrantojen tilanne.

Toimivalta

Hallintosäännön 16 luvun 2 §:n 1 momentin kohdan 12 mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto tekee esityksen kaupunginhallitukselle sellaisissa jaoston toimialaan liittyvissä asioissa, jotka kuuluvat kaupunginhallituksen tai valtuuston toimivaltaan.

Hallintosäännön 19 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan ellei toisin ole säädetty tai määrätty, kaupungin puhevaltaa käyttää ja kaupungin esitykset ja lausunnot ulkopuoliselle antaa kaupunginhallitus.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Laura Walin

Lisätiedot

Virpi Karen, ympäristöasiantuntija, puhelin: 09 310 52280
virpi.karen(a)hel.fi

Liitteet

20.12.2023

Asia/3

- 1 Fastholman luonnonsuojelualueen rajaus
- 2 Fastholma-HKS-luonnos-2023-AHJO-final
- 3 Lainhuutotodistukset

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Kannanottajat

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 187

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston esitys kaupunginhallitukselle Pakilanmetsän luonnonsuojelualan perustamisesta sekä hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksymisestä

HEL 2023-012503 T 11 01 04

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto esitti kaupunginhallitukselle ja edelleen Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Pakilanmetsän luonnonsuojelualan perustamista sekä alueen hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksymistä vuosille 2024–2033.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli ympäristöasiantuntija Virpi Karén. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Laura Walin

Lisätiedot

Virpi Karen, ympäristöasiantuntija, puhelin: 09 310 52280
virpi.karen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Pakilanmetsän suojelualan rajaus
- 2 Pakilanmetsän hoito- ja käyttösuunnitelma
- 3 Lainhuutotodistukset

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Kannanottajat

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

20.12.2023

Hakemus Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Pakilanmetsän luonnonsuojelualueen perustamiseksi

Suojelun perusteet ja tarkoitus

Helsingin kaupungin luonnonsuojeluohjelmassa 2015–2024 (https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/asuminen-ja-ymparisto/luonto/Luonnonsuojeluohjelma_uusin_2021.pdf) on esitetty luonnonsuojelualueen perustamista Pakilanmetsään. Luonnonsuojeluohjelmassa suojelun tarkoituksiksi on määritelty arvokkaan metsäalueen monimuotoisuuden säilyttäminen.

Suojeltavaksi esitettävällä alueella täyttyvät luonnonsuojelulain 43 §:ssä mainitut luonnonsuojelualueen perustamisen yleiset edellytykset: ”alueella elää tai on uhanalainen, harvinainen tai harvinaistuva eliölaji, eliöyhteisö, luontotyyppi tai ekosysteemi”, ”luontotyypin tai eliölajin suotuisan suojelutason säilyttäminen tai saavuttaminen sitä vaatii” sekä ”alueella on erityistä merkitystä luontotyyppien tai eliölajien mahdollisuuksille sopeutua ilmastonmuutoksen vaikutuksiin”. Suojelulla turvataan erittäin uhanalaiseksi luokiteltuja luontotyyppisiä alueeseen sisältyy myös kiinteät muinaisjäänteet Paloheinä (Tukikohta XVIII: 1 ja 2).

Alueen sijainti ja rajaus

Pakilanmetsä sijaitsee Helsingin keskuspuiston pohjoisosissa, Tuomarinkylän ja Kaarelan kaupunginosien alueella. Alueen eteläreunalla on Pakilan kaupunginosa. Pakilanmetsän alue on osa Keskuspuiston metsäistä yhteyttä, joka yhdistää Haltiavuoren ja Haltialan metsäalueet kohti Helsingin eteläosia.

Pakilanmetsän sijainti metsäverkoston osana on tärkeä sellaisessa kohdassa, joka yhdistää eteläisen Keskuspuiston Helsingin pohjoisosan laajempiin metsäalueisiin ja edelleen ekologiseen verkostoon Helsingistä Vantaalle ja Espooseen.

Helsingin kaupungin luonnonsuojeluohjelmassa 2015–2024 suunniteltua rajausta on tarkistettu suojelun valmistelussa. Rajausperusteina on käytetty luontotyyppien luonnontilaisuutta, tonttien rajoja, ulkoilureittien ja teiden sijaintia sekä uhanalaisten lajien esiintymisalueita. Aluetta rajattiin laajemmaksi kuin luonnonsuojeluohjelmassa 2015–2024 erityisesti alueen luoteisosassa arvokkaiden luontoarvojen sekä uhanalaisuusluokituksen mukaisesti Suomessa vaarantuneen (VU) liito-oravan ydinalueiden säilyttämiseksi.

Suunnitellun luonnonsuojelualueen pinta-ala on 28,01 ha.

Luonnonsuojelualan rajaus on esitetty liitteenä 1.

Valmistelu

Helsingin kaupungin ympäristönsuojelu ja ohjaus -yksikkö tilasi Luontoselvitys Metsänen Oy:ltä putkilokasvi- ja luontotyyppiselvityksen vuonna 2022 ja hoito- ja käyttösuunnitelman vuonna 2023. Putkilokasvi- ja luontotyyppitietoa täydennettiin hoito- ja käyttösuunnittelun aikana.

Hoito- ja käyttösuunnitelmaa varten kutsuttiin koolle keväällä 2023 ohjausryhmä, johon kuului edustajia kaupunkiympäristön toimialalta ympäristöpalveluista, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupalveluista, asemakaavoituksesta ja kunnossapidosta sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialalta. Ryhmä kokoontui kolme kertaa ja lisäksi ryhmä kävi erilaisilla kokoonpanoilla maastokäynneillä suunnittelemassa luoteisosan rajasta, katsomassa muinaismuistoaluetta ja sen merkitystä suojelualueella, selvittämässä alueen läpi virtaavaa Näsinoja-Tuomarinkylänojan luonnontilaisuutta sekä tutustumassa maastopyöräilijöiden suosimiin reitteihin maastopyöräilijöiden edustajien kanssa yleisötilaisuuden jälkeen. Lisäksi valmistelija neuvotteli kaupunginmuseon asiantuntijoiden kanssa.

Hoito- ja käyttösuunnitelmasta järjestettiin 21.11.2023 yleisötilaisuus lähi- sekä Teams -tilaisuutena. Tilaisuudessa oli mahdollisuus kommentoida suunnitelmaa ja esittää kysymyksiä alueesta. Suunnitelma oli ennen tilaisuutta nähtävillä kaupungin verkkosivuilla ja suunnitelmasta pystyi jättämään etukäteen kysymyksiä tai kommentteja sähköpostina valmistelijalle yleisötilaisuudessa käsiteltäväksi.

Luonnonsuojelualan perustamisesityksestä sekä hoito- ja käyttösuunnitelmasta ja yleisötilaisuudesta ja kannanoton jättämisajasta ilmoitettiin sähköpostiviestinä Helsingin luonnonsuojeluyhdistykselle (Helsy ry, Helsingin Seudun Lintutieteelliselle Yhdistykselle (Tringa ry), maastopyöräilijöille, Pakila-Seuralle, Paloheinän-Torpparinmäen kaupunginosayhdistykselle, Pakilan Veto ry:lle (maastohiihtäjät), Pakilan Visa ry:lle ja Helsingin Suunnistajat ry:lle. Kannanottoja jättivät Helsingin Suunnistajat ry, Rastihaukat ry sekä viisi yksityishenkilöä, joista yksi toimi maastopyöräilijöiden edustajana ja yksi maastohiihtäjien edustajana. Kannanottojen sisältö ja vastineet on esitetty jäljempänä perustamisesityksessä.

Hoito- ja käyttösuunnitelma on esityksen liitteenä 2.

Kiinteistötiedot ja omistus

Tuleva luonnonsuojelualue sijaitsee kahdella Helsingin kaupungin omistamilla kiinteistöillä 91-431-1-659 "Tuomarinkylän kartano" ja 91-402-7-281 "Magnuskärr". Lainhuutotodistukset ovat esityksen liitteenä 3.

Kaavoitus ja muut aluesuunnitelmat

Helsingin yleiskaavan 2016 Kaupunkiluonto-teemakartassa Pakilanmetsän luonnonsuojelualue on esitetty oikeusvaikutteisella aluerajauksella muiden luonnonsuojeluohjelman 2015-2024 kohteiden kanssa. Suojelualue sijoittuu Keskuspuiston pohjoisosan asemakaavan 11905 alueelle retkeily- ja ulkoilualueena luonnonsuojelullisella arvomerkinällä. Alue säilyy virkistyskäytössä suojelun jälkeen, joten luonnonsuojelualueen perustamisesta ei seuraa kaavamuutosten tarvetta.

Korvaus

Helsingin kaupunki ei hae korvausta luonnonsuojelualueen perustamisesta.

Luonnon monimuotoisuus

Luontotyypit ja kasvillisuus

Pakilanmetsän metsät ovat ikärakenteeltaan ja puulajistoltaan vaihtelevia. Luontotyypeissä on monipuolisuutta, vaikkakin metsäiset luontotyypit ovat vallitsevia. Alueen puuston keski-ikä ei ole vielä vanhaa eivätkä metsät ole varsinaisesti luonnonmetsiä, mutta paikoin lähestytään jo luonnontilaisuutta. Lahopuuta on melko niukasti. Muista luontotyypeistä mainittavia ovat lehtokorvet, lehdot ja pienet niityt.

Pakilanmetsässä vallitsevat lehtomaiset kankaat, tuoreet kankaat ja lehdot, jotka paikoin vaihtuvat saniaislehtokorviksi sekä varsinkin kohteen eteläosassa karummiksi kangaskorviksi. Valtapuuston muodostavat kuusi, hieskoivu, haapa ja tervaleppä. Välikerroksessa yleisimpiä lajeja ovat pihlajan ja haavan taimet vaihtelevalla tiheydellä. Pensaskerroksen lajeista mainittavimpia ovat pähkinäpensas sekä musta- ja pohjanpunaherukka. Kenttäkerroksen rikas ja vaateliias kasvisto edustaa suursaniaisten ryhmän ohella lehtomaisten metsien ruohovartisia lajeja.

Kohde on suosittu virkistysalue ja kuluneisuutta on lähes kaikkialla. Ulkoiluteitä ja polkuja on runsaasti, jonka seurauksena reunavaikutteisuutta ja kulttuurilajistoa esiintyy yleisesti. Kuluneisuus pois lukien kohde on pääosin luonnontilainen, laaja ja arvokas metsä.

20.12.2023

Alueen läpi virtaa Näsiñoja-Tuomarinkylänoja, joka on vesilain nojalla (VI 27.5.2011/587) suojeltu savimaiden purot ja pikkupurot - luontotyyppi (EN).

Merkittävä lajisto

Suunniteltu luonnonsuojelualue kuuluu Helsingin kaupungin luontotieto-järjestelmän tärkeisiin lintualueisiin (Maununneva N), arvokkaisiin kääpää- ja orvakka-alueisiin (arvoluokka I), lahokaviosammalen elinympäristöihin, arvokkaisiin kasvillisuus- ja kasvistokohteisiin (Paloheinän hui-pun eteläpuolen lehto- ja korpialue), arvokkaisiin luonnonympäristöihin (Paloheinän eteläpuolen metsä) ja arvokkaisiin metsäkohteisiin (Kes-kuspuisto 3, Pirkkola ja Maununneva).

Käytettävissä olevan tiedon perusteella alueen linnustoarvot ovat vuo-sien saatossa heikentyneet. Varsinkin metsälajeja tavataan enää har-voin ja ne ovat saattaneet kadota alueen pesimälinnustosta. Alueen kääpälajisto on monipuolinen ja alueelta on tavattu yli 70 kääpälajia. Putkilokasveista voidaan mainita kartioakankaali ja lehtotaponlehti, joka saattaa olla puutarhakarkulainen.

Liito-orava kuulunee kohteen melko vakinaiseen lajistoon. Liito-oravaa on etsitty ja tavattu alueella viimeksi vuonna 2021. Lepakoita ei olla kartoitettu, mutta havaintoja on ilmoitettu pohjanlepakosta. Huomionar-voisia kääpiä ovat sitkaskääpä ja rusokantokääpä. Lisäksi alueella esiintyy lahokaviosammalta.

Alueen käyttö ja saavutettavuus

Pakilanmetsän alueella kulkee lukuisia ulkoiluteitä ja polkuja ja se on merkittävä virkistysalue. Paloheinän ulkoilumaja on lähellä, ja alueen pohjoispuolella on Paloheinän täyttömäki, jonka ympäristössä on mah-dollisuus harrastaa monenlaista liikuntaa. Pakilanmetsän alue on saa-vutettavissa julkisella liikenteellä ja lähimmät pysäkit ovat Pakilantiellä ja Paloheinän majan vieressä. Myös Maununnevan puolelle on hyvät yhteydet. Henkilöautolla alueelle saapuvalla on käytössään Paloheinän majan laaja pysäköintialue.

Pakilanmetsä on virkistyskäytön kannalta merkittävä kohta Keskuspuis-toa, sillä se yhdistää eteläisen kapean Keskuspuisto-osuuden laajem-paan Haltiavuoren ja Haltialan alueeseen. Moni pyöräilee Pakilanmet-sän kautta työmatkansa kohti Helsingin keskustaa. Lisäksi läheiset koulut ja päiväkodit voivat käyttää metsäaluetta retkeilyyn ja opiske-luun. Alueella on muutama kuntopaikka ja penkki.

Aluetta käytetään kävelyyn, sauvakävelyyn, lenkkeilyyn, suunnistukseen, pyöräilyyn, koiran ulkoiluttamiseen, hiihtoon, ympäristökasvatukseen, luonnon tarkkailuun, sienestykseen ja marjastukseen, luonnosta nauttimiseen ja rauhoittumiseen sekä metsäjoogamiseen. Ulkoilijat tulevat alueelle viereisiltä asutusalueilta mutta myös kauempaa. Ulkoilureitit ovat valaistuja ja kävijät käyttävät metsissä kulkevia polkuverkostoja.

Koirien ulkoilutus alueella on yleistä.

Uhkatekijät

Pakilanmetsän suurimpia uhkatekijöitä ovat alueen kuluminen ja muu häiriö kasvavan käytön takia sekä vieraslajit. Voimakas virkistyskäyttö voi johtaa kasvillisuuden vaurioitumiseen ja eroosioon ja vaikuttaa siten merkittävästi metsäalueen tulevaisuuteen. Alueen erityispiirre on lukuisten uusien polkujen muodostuminen ja leviäminen muun muassa kosteimmissa paikoissa, joita kierretään ja luodaan näin uusia kulureittejä. Myös lisääntyvä roskaantuminen ja meluhäiriöt ovat mahdollisia virkistyskäytön määrän kasvaessa.

Myös haitallisten vieraskasvilajien runsastuminen uhkaa aluetta lähitulevaisuudessa, jos niitä ei torjuta aktiivisesti. Alueelta todettiin vuonna 2022 seitsemän haitallisena pidettävää vierasta kasvilajia: terttuselja, valkokarhunköynnös, pajuangervo -ryhmän edustaja, jättipalsami, etelänruttojuuri, japanintatar ja täpläpeippi. Vieraat kasvi- ja eläinlajit kilpailevat alkuperäisten lajien kanssa resursseista, muuttavat elinympäristöä tai levittävät mahdollisesti kasvitauteja. Ne voivat siis muuttaa metsäalueen ekologista tasapainoa ja lajiston monimuotoisuutta.

Hoito- ja käyttösuunnitelma

Luonnonhoidon suunnitelma

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa on suunniteltu luonnonsuojelualueelle ojen patoamista tai tukkimista lehtokorven vesitalouden parantamiseksi. Ennen kyseisen ennallistamistyön toteuttamista on tehtävä kattava selvitys eri vaihtoehdoista. Tulevalla luonnonhoitotoimenpiteellä pyritään ainakin selvittämään, onko arvokkaimpien lehtokorpikuvioiden ennallistaminen mahdollista.

Pakilanmetsän pohjoisosan istutetussa lehtipuuvaltaisella kuviolla 5 on suunniteltu harkittua taimikon harvennusta. Toimenpiteellä pyritään saamaan kuvion puusto kasvamaan nopeammin korkeimmaksi ja järeämmiksi, jotta ekologinen yhteys Keskuspuiston pohjoisen ja keski- osan kohdalla säilyisi ja puuston eri-ikäisyydellä pystyttäisiin säilyt-

tämään merkittävän käppäalueen lahopuun määrä. Toimenpiteellä on myös vaikutusta alueen monimuotoisuuteen. Hoito- ja käyttösuunnitelmalla on myös tarkoitus mahdollistaa tarvittaessa yksittäisten puiden kaataminen, joka lisäisi lahopuun määrää ja ohjaisi käyttäjiä alueen pääpoluille ja virallisille ulkoilureiteille.

Vieraslajitorjuntaa jatketaan niillä alueilla, joilla esiintyy haitallisia vieraskasvilajeja. Esiintymät keskittyvät Pakilanmetsän etelä- ja itäosaan tonttien reunoille. Vieraslajit ovat karanneet tonttien puutarhoista ja levinneet alueelle läjitetyistä puutarhajätekasoista. Pakilanmetsän sisäosissa on suhteellisen vähän vieraskasvilajeja..

Virkistyskäytön suunnitelma

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetään tulevalle luonnonsuojelualueelle virkistyskäyttöä palvelevia rakenteita eli opastauluja ja penkkejä.

Alueelle ehdotetaan korkeintaan neljää pääopastetta alueelle tulevien pääulkoilureittien varteen sekä alueen luonnosta kertovia kohdeopasteita, joissa kerrotaan pääopastaulussa esitettyä laajemmin jostakin alueen erityisarvoista tai tietyistä osa-alueesta. Esimerkiksi suunniteltu ennallistaminen ja ennallistamiskohteet soveltuisivat tähän. Lisäksi kulumisohjausta täytyy parantaa esimerkiksi pitkospuilla kosteimmissä kohdissa maanpinnan kulumisen ehkäisemiseksi. Alueelle tarvitaan myös rauhoitusmääräystauluja.

Uusia reittejä ei varsinaisesti linjata vaan kulkua ohjataan opasteilla alueella jo oleville hyväkuntoisille ulkoiluteille ja poluille. Olemassa olevien polkujen kunnossapidossa lisätään tarvittaessa karkeaa hiekkaa tai soraa mahdollisiin kuoppiin, jolla estetään lammikoiden ja kivien kiertäminen ja polun leventyminen. Itäosan lehtokorven läpi kulkevaa polkua parannetaan ja siitä tehdään luontopolkumainen polku.

Ehdotus rauhoitusmääräyksiksi

1. Yleiset rajoitukset

Alueella on kielletty:

- metsänhakkuut ja muut metsänhoitotoimet;
- elävien ja kuolleiden kasvien, kasvinosien ja sienien ottaminen tai vahingoittaminen;
- maa-aineksien tai kaivoskivennäisten ottaminen ja maa- ja kallioperän vahingoittaminen ja muuttaminen;
- ojien kaivaminen, vesien perkaaminen ja patoaminen;
- rakennusten, rakennelmien, teiden ja polkujen rakentaminen;

20.12.2023

- tulenteko, telttailu ja muu leirytyminen;
- luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai häiritseminen tai niiden pesien hävittäminen ja selkärangattomien eläimien pyydystäminen tai kerääminen;
- kaikenlainen muu toiminta, joka muuttaa alueen maisemakuvaa tai vaikuttaa epäedullisesti luonnonoloihin tai eliölajien säilymiseen;
- kaikenlaisten eläin- ja kasvinäytteiden keruu ilman ELY-keskuksen lupaa sekä
- koirien, kissojen ja muiden lemmikkieläinten irti pitäminen;

2. Liikkumisrajoitukset

Edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi on kielletty:

- moottoriajoneuvolla liikkuminen lukuun ottamatta alueen hoidon kannalta välttämätöntä liikkumista;
- liikkuminen merkittyjen polkujen ulkopuolella;
- pyöräily merkittyjen polkujen ulkopuolella sekä
- ratsastus

3. Sallitut toimenpiteet

Edellä olevien määräysten estämättä alueella on sallittua:

- liikkuminen jalkaisin; merkittyjen polkujen ulkopuolella kulkeminen kielletty keskeisenä pesimäkautena 10.5.–30.6 rajoitusalueilla;
- marjojen ja hyötysienien poiminta;
- haitallisten vieraslajien poistaminen maanomistajan luvalla;
- luonnonsuojelualueen rakennepiirteiden ja lajiston kartoittaminen;
- ELY-keskuksen hyväksymän hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisien toimenpiteiden toteuttaminen;
- virkistyskäytölle vaarallisiksi arvioitujen puiden ja niiden oksien taupauskohtainen poistaminen ELY-keskuksen suostumuksella siten, että järeiden puiden rungot (rinnankorkeusläpimitta yli 20 cm) jätetään lahoppuiksi kasvupaikalleen tai sen läheisyyteen;
- tonttien, ulkoilureittien ja polkujen ylläpitoon ja turvallisuuteen liittyvät toimet sekä
- olemassa olevien ojien kunnostaminen.

4. Rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen

ELY-keskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen luonnonsuojelualueita koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei

20.12.2023

vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen luonnonhoidon, käytön tai tutkimuksen tai muinaismuistojen hoidon kannalta.

Hoito- ja käyttösuunnitelma

Luonnonsuojelualueelle on laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa esitetään tarpeelliset toimenpiteet luonnonympäristön hoitamiseksi ja virkistyskäytön ohjaamiseksi. Uudenmaan ELY-keskus vahvistaa hoito- ja käyttösuunnitelman.

Kustannusarvio

Hoito- ja käyttösuunnitelman toteuttaminen edellyttää investointeja, joiden kokonaiskustannuksiksi on arvioitu 89 000 euroa. Jatkuvan kunnossapidon ja hoidon, mikä sisältää muun muassa vieraslajien torjunnan ja polkujen ylläpidon, on arvioitu maksavan keskimäärin noin 10 000 euroa vuodessa. Vieraslajien torjunnan kustannusten oletetaan laskevan suunnitelmakauden aikana toimenpiteiden tuottaessa tulosta.

Kannanotot

Hoito- ja käyttösuunnitelmaan tuli yhteensä seitsemän kirjallista kannanottoa: Helsingin suunnistajat ry:ltä, Rastihaukat ry:ltä sekä viideltä yksityishenkilöltä.

Helsingin Suunnistajat ry:

Helsingin Suunnistajat ry esittää, että suunnistamista voidaan jatkaa aikaisempien käytäntöjen mukaisesti Pakilanmetsän alueella läpi vuoden. Tapahtumista ja rastien sijoittelusta sovittaisiin Helsingin kaupungin luonnonsuojeluviranomaisen kanssa.

Helsingin Suunnistajat ry ymmärtää tarpeen suojella jäljelle jääneitä viheralueita luonnon kannalta, mutta on huolissaan pääkaupunkilaisten liikkumismahdollisuuksista. Yhdistys muistuttaa, että suunnistaminen on ulkoilulajina monipuolinen luonnossa liikkumisen muoto, jonka merkittävänä osana on luontokasvatus ja roskaamattomuus. Yhdistys katsoo maastossa kulkemisen kiellon neljän kuukauden ajaksi vuodessa toimimattomaksi ilman valvontaa ja tuo esille, että maaston kuluminen aiheutuu muiden virkistyskäyttäjien vaikutuksesta suunnistustapahtumien tapahtuessa harvoin Pakilanmetsässä. Helsingin Suunnistajat ry katsoo tekeillä olevan päätöksen syrjivän yhtä liikuntamuotoa, eikä polkujen ulkopuolisen liikkumisen kieltämisellä tulla saavuttamaan sen tavoitteena olevaa tarkoitusta.

Yhdistys muistuttaa, että Pakilanmetsä on tärkeä alue Helsingin Suunnistajat ry:n toiminnassa ja varsinkin lasten suunnistuskoulun maastona

20.12.2023

kokonsa, saavutettavuutensa, turvallisuutensa, helpon rajauksensa ja runsaiden polkujensa takia. Monet seuran jäsenet tulevat harrastuksen pariin Pakilanmetsään julkisilla tai pyöräillen ja ympäristökuorma on hyvin pieni. Yhdistys pelkääkin, että jos Pakilanmetsän lasten suunnistusharrastukset joudutaan lopettamaan, siirtyvät harrastajat naapurikuntien puolelle ja paine yksityisautoiluun kasvaa. Suunnistamisen kannalta Pakilanmetsä on keskeisellä paikalla Paloheinän laajan metsäalueen ja Pirkkolan urheilupuiston välissä.

Helsingin Suunnistajat ry kertoo tarkentaneensa viime vuosina omaa ohjeistustaan tapahtumien ratojen suunnitteluun tavoitteena nimenomaan haitallisten luontovaikutusten vähentäminen. Ratojen suunnittelussa yksittäiset pienetkin kohteet ovat helposti vältettävissä, kunhan kohteet ovat tiedossa. Suunnistuskartassa tällaiset alueet voidaan erikseen merkitä ns. kielletyiksi alueiksi, jonne suunnistaja ei saa mennä ja jonne kulkemista ratavalvojat valvovat. Ratasuunnittelulla voidaan varjella arvokkaimpia luontokohteita kuten lehtokorpia kulumiselta ja huomioida, etteivät ratapisteet ole toistuvasti samoja ja ettei yksittäisille reiteille tai rastipisteille tule liian suurta määrää suunnistajia. Yhdistys toteaa pyrkivänsä jatkossakin toimimaan laadukkaasti ja kilpailu- ja harjoituskenttiään parhaansa mukaan suojellen yhteistyössä kaikkien erilaisten maanomistajien kanssa.

Helsingin Suunnistajat ry toivoo, että hoito- ja käyttösuunnitelmaan lisätään velvoite tutkia alueen liikunta-, ulkoilu- ja virkistyskäyttöä. Se myös tiedustelee, voitaisiinko Paloheinän frisbeegolf-rata sulkea neljä kertaa suunnistuskaudessa toteutettavien iltarastien ajaksi. Lopuksi yhdistys esittää yleisemmällä tasolla, että Helsingin kaupungin tulisi välttää sellaisia toimenpiteitä, jotka vähentävät asukkaiden liikuntamahdollisuuksia.

Vastine:

Esittelijä kiittää Helsingin Suunnistajia annetusta palautteesta. Hoito- ja käyttösuunnitelmalla ohjataan luonnonhoitoa ja virkistyskäyttöä perustettavalla luonnonsuojelualueella ja pyritään siihen, että luontoarvojen turvaaminen ja virkistyskäyttö olisivat molemmat mahdollisia. Alueen reitit pyritään säilyttämään mahdollisimman polkumaisina ohjaamalla kulku jo käytössä oleville poluille opastein ja luonnonmukaisilla vaihtoehdoilla.

Alueelle tuleva määräaikainen liikkumiskielto koskee vain herkimpiä ja luontoarvoiltaan merkittävimpiä alueita (kuviot 7 ja 19) ja on alle kahden kuukauden mittainen vuosittain. Esittelijä toivoo, että aikaisempaa, hyvin toiminutta järjestelyä ja yhteistyötä rastien suunnittelusta ja ta-

20.12.2023

pahtumien järjestelystä Helsingin Suunnistajien kanssa voidaan jatkaa huomioimalla jatkossa liikkumiselta rauhoitetut alueet.

Luonnonsuojelualueen ulkopuolisen liikunta-, ulkoilu- ja virkistyskäytön järjestämiseen, johon Paloheinän frisbeegolf-ratakin lukeutuu, ei voida ottaa kantaa tämän esityksen yhteydessä.

Suunnistusseura Rastihaukat ry:

Suunnistusseura Rastihaukat ry pitää tärkeänä, että Helsinki suojelee Keskuspuistoa lisärakentamiselta ja varjelee luonnon monimuotoisuutta. Samalla yhdistys pitää monella tavalla ongelmallisena koko Pakilanmetsän aluetta koskevaa liikkumiskieltoa, joka vaikuttaa merkittävästi alueen virkistyskäyttöön.

Seura katsoo, että liikkumiskielto merkittyjen polkujen ulkopuolella 10.5.-30.6. välisenä aikana on ongelmallista. Vastaava rajoitus Haltianmetsässä on aiheuttanut käyttöpainetta suojelun ulkopuolelle jääneisiin metsänsosiin, ja kulumisen kyseisillä alueilla on lisääntynyt. Rastihaukat ehdottaa liikkumisrajoitusten kohdistamista vain vaarassa oleviin alueisiin ja mainitsee kaksi arvokasta hoito- ja käyttösuunnitelmassa mainittua korpilehtoaluetta. Rastihaukat ohjaisi suunnistamisen pois näiltä alueilta kiellettyinä alueina.

Yhdistys tuo esille Paloheinän mäelle rakennettavan frisbeegolf-radan rajoittavan vaikutuksen muuhun virkistyskäyttöön mäkialueella.

Rastihaukat ry mainitsee aluskasvillisuuden suojaamisen kulumiselta käyttämällä luonnollisia esteitä kuten puunrunkoja ohjaamaan kulku taliaantuneilta alueilta. Esteiden käyttöä voidaan hyödyntää yhdessä rastipisteiden oikean sijoittelun kanssa kuluneiden alueiden välttämiseksi. Rastihaukkojen mielestä määräysten sosiaalisia vaikutuksia tulee arvioida ennen tiukoista rauhoitusmääräyksistä päättämistä.

Rastihaukat ry huomauttavat pohjatietojen puutteesta, etenkin koskien rauhoitusmääräysten vaikutusta virkistyskäyttöön.

Vastine:

Esittelijä kiittää Suunnistusseura Rastihaukkoja arvokkaasta palautteesta. Koko Pakilanmetsän luonnonsuojelualueelle ei ole tulossa liikkumiskieltoa. Määräaikainen liikkumiskielto koskee vain herkimpiä ja luontoarvoiltaan merkittävimpiä alueita (kuviot 7 ja 19), joihin seurakin viittaa kannanotossaan.

Frisbeegolf-radan perustaminen keskuspuistoon toteutetaan OmaStadi 2.0 kehityshankkeena. Frisbeegolf-rata on osa Keskuspuiston virkistys-

käyttömahdollisuuksia ja Pakilanmetsän luonnonsuojelualan perustamisessa tai hoito- ja käyttösuunnitelmassa ei voida ottaa kantaa toimintaan, joka ei tapahdu luonnonsuojelualueella.

Pakilanmetsän luonnonsuojelualan perustamisen ja hoito- ja käyttösuunnitelman valmistelun yhteydessä tehtiin kasvi- ja luontotyyppiselvitykset sekä käytettiin Helsingin kaupungin alueella tehtyjä luontoselvityksiä. Virkistyskäytön osalta on katsottu riittäväksi nojautua olemassa olevaan tietoon, jota on täydennetty osallistamisen yhteydessä saadun palautteen perusteella. Rauhoitusmääräysten vaikutuksia virkistyskäyttöön ei selvitetty ennen luonnonsuojelualan perustamista ja hoito- ja käyttösuunnitelman laatimista, mutta virkistyskäyttöä alueella voidaan seurata hoito- ja käyttösuunnitelman toteuttamisen aikana.

Yksityishenkilö 1:

Yksityishenkilö 1 on säännöllisesti Pakilanmetsässä ja Keskuspuiston alueella ulkoileva. Hän kannattaa luonnonsuojelualan perustamista sekä lähiluonnon säilyttämistä. Hänen mielestään virkistyskäyttö Pakilanmetsässä tulee sallia läpi vuoden kaikille virkistyskäyttäjille ja liikkujille. Hänen mielestään alueella tulee säilyttää sopivissa määrin jo olemassa olevia erisuuntaisia metsäpolkuja ja merkittyjen reittien sijaan alueella kulku tulee ohjata kulkemaan olemassa olevia polkuja pitkin. Polut tulisi toteuttaa mahdollisimman luonnonmukaisina metsäpolkuina eli jättää pitkälti ennalleen. Hän ei kannata polkujen liikarakentamista tai merkitsemistä eikä missään nimessä niiden täysimittaista soraistamista. Hän ei kannata myöskään siltojen rakentamista alueelle, ja ehdottaa, että käytetään luonnonmukaisia ratkaisuja kuten lahopuita ja oksistoa estämään liikkuminen herkimmille alueille.

Vastine:

Esittelijä kiittää annetusta palautteesta. Alueen käyttöä ja kulkua ohjataan hoito- ja käyttösuunnitelmalla ja reitit pyritään säilyttämään mahdollisimman polkumaisina ohjaamalla kulku jo käytössä oleville poluille opastein ja luonnonmukaisilla vaihtoehtoilla. Alueelle tuleva määräaikainen liikkumiskielto koskee vain herkimpiä ja luontoarvoiltaan merkittävimpiä alueita (kuviot 7 ja 19).

Yksityishenkilö 2:

Yksityishenkilö 2 harrastaa maastopyöräilyä ja polkujuoksua Pakilanmetsän alueella. Henkilö esittää kannanotossaan kattavasti reittivaihtoehtoja maastopyöräilyyn Pakilanmetsän jo käytössä olevia polkukerkoja hyödyntämällä. Hän tuo karttaesityksenä esille Pakilanmetsän jalankulkijoiden, polkujuoksijoiden ja maastopyöräilijöiden luomaa pol-

20.12.2023

kuverkostoa sekä kesällä 2023 avatun, tulevan luonnonsuojelualueen läpi kulkevan maastopyöräreitin. Hänen kantansa on, että nämä polut tulee säilyttää hoito- ja käyttösuunnitelmassa maastopyöräilylle tai polkujuoksulle sallittuina reitteinä niiden vakiintuneen luonteen vuoksi. Hän tuo esille maastopyöräilyn kasvaneen suosion, pyörän maastoon sopeutuvan rakenteen sen nappularenkaiden ja jousituksen takia sekä maastopyöräilyn maininnan jokaisenoikeuksissa tasavertaisena oikeutena jalankulun kanssa. Hän mainitsee, että maastopyöräily tapahtuu jo valmiilla poluilla ja urilla, jotka ovat muodostuneen jalankulun seurauksena. Hän tuo esille, ettei maastopyörällä kuljeta koskemattomassa luonnossa koska maastopyörän tekniset osat eivät kestä oksia tai risuja. Maastopyöräilyä harrastetaan poluilla eri pituisilla lenkeillä, työmatkapyöräilynä tai siirtymisenä paikasta toiseen.

Kannanoton mukaan maastopyöräilyyn kuuluu virkistys, kuntoilu ja hauskanpito, ja pyöräilijä voi hakea haasteita maaston muotojen erilaisuudesta. Siksi on tärkeää, että luonnonsuojelualueita perustettaessa polkuja ei muuteta liiallisella ja tanakalla soraistuksella vaan annettaisiin polkujen olla mahdollisimman luonnontilaisena. Kohdissa, joissa reitti uhkaa kosteuden vuoksi levitä, voidaan kapealla soraistuksella sekä pitkospuilla ohjata käyttö tiettyä reittiä pitkin. Toimivaa on myös maapuiden eli ns. ohjureiden asettaminen kriittisiin kohtiin ohjaamaan käyttöä tietyistä kohdista.

Hienojen polkujen ylläpito on käsityötä, ja maastopyöräilijät tekevät kannanoton mukaan sitä mielellään talkootoina harrastamisen ohessa luonnon säästämiseksi. Mitä vähemmän hoito- ja käyttösuunnitelmassa mainittujen pyöräilylle ja jalankululle sallittujen reittien osalta tehdään muokkauksia, sitä todennäköisemmin ne palvelevat sekä käyttäjiään että luonnon säilymistä ja säästävät ympäröiviä alueita kulutukselta. Pohjimmiltaan maastopyöräilyn harrastaja on luonnossa viihtyvä ja sitä syvästi arvostava henkilö, jonka harrastuspaikkoja ovat metsäpolut, mutta viestintää uusille harrastajille täytyy tehdä luonnossa toimimisen etiketin välittämiseksi.

Vastine:

Esittelijä kiittää kannanotosta ja perusteellisista kartoista ja reittivaihtoehtoista. Karttoja tullaan käyttämään virkistyskäytön reittien suunnittelussa alueella. Kuten kannanottaja mainitsee, maastopyöräily tapahtuu poluilla. Pakilanmetsän hoito- ja käyttösuunnitelmassa huomioidaan myös muilta kannanottajilta tulleet toive säilyttää metsäpolut polkuina ja ohjata kulku jo käytössä oleville poluille sekä katkaista kulku kuluneille alueille luonnollisilla esteillä kuten puunrungoilla ja tiheillä oksistoilla. Alueelle on suunniteltu kosteisiin kohtiin pitkospuita maanperän suo-

20.12.2023

jaamiseksi. Kuluneita polkuverkostoja voidaan soraistaa sellaisista kohdista, joissa puiden juuren vierestä maa on kulunut ja soraistamisella on positiivista vaikutusta puun juurien säilymiseen.

Yksityishenkilö 3:

Yksityishenkilö 3 haluaa korjata hoito- ja käyttösuunnitelmassa olleen virheen, joka koski osallistamista ja Pakilan veto ry:n kohdalla ollutta mainintaa frisbeegolfista. Henkilö ilmoittaa, ettei hänen edustamallaan seuralla ole mitään tekemistä frisbeegolfin kanssa vaan Pakilan Veto ry on Helsingin suurin ja tunnetuin maastohiihtoseura, jossa on lähes 800 jäsentä. Hän moittii virheen kuvastamaa asiantuntijaosaamisen puutetta, jolla koko suunnitelma on laadittu. Hän myös ilmoittaa, että hänen edustamansa seura on esittänyt oman kannanottonsa hoito- ja käyttösuunnitelmaa koskevassa ennakkokyselyssä, joten seuralla ei ole siinä esitetyn lisäksi muuta lausuttavaa.

Kannanotossa tuodaan esille Pakilanmetsän tärkeys virkistysalueena ja merkittävänä osana Keskuspuistoa varsinkin Helsingin asukasmäärän kasvaessa ja viheralueiden määrän vähetessä. Henkilö kritisoi sitä, että virkistyskäytön näkökulmat on tuotu luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelmassa esille lähinnä yleisellä tasolla eikä olla esitetty asiaan liittyvää tutkimustietoa, vaikka alue on osa Helsingin merkittävintä ulkoilu- ja ulkoliikunta-aluetta. Hän tuo esille, että hoito- ja käyttösuunnitelma perustuu lähes yksinomaan alueen luonnonsuojelunäkökulmaan ja yksittäisten kasvi- ja eläinlajien esiintymiseen alueen eri osissa. Hän tuo esiin hoito- ja käyttösuunnitelmassa esiintyviä puutteita virkistyskäytöstä kertovan luettelon tietoihin sekä alueen virkistyskäytöstä yleisellä tasolla tuotuja tietoja. Lisäksi hän tuo esille kansanterveydelliset ongelmat, jos liiallinen suojelupaine toteutuu.

Vastine:

Esittelijä kiittää kannanotosta. Sidosryhmiä selvitettyä tietoa Pakilan Vedon osallisuudesta frisbeegolfiin saatiin virheellistä tietoa, mutta väärinkäsityksestä johtuva virhe on korjattu hoito- ja käyttösuunnitelmassa.

Pakilan veto ry:n ennakkokyselyn kautta saatu kannanotto on huomioitu. Pakilanmetsän luonnonsuojelualueen perustamisessa huomioidaan luonnon nykytila ja ohjataan alueen luonnonhoitoa ja virkistyskäyttöä hoito- ja käyttösuunnitelmalla. Virkistyskäytön osalta on katsottu riittäväksi nojautua olemassa olevaan tietoon, jota on täydennetty osallistamisen yhteydessä saadun palautteen perusteella.

Yksityishenkilö 4

20.12.2023

Yksityishenkilö 4 tuo esille, että Pakilanpuiston suunnitelmassa on paljon hyviä piirteitä, mutta suunnitelmissa ei olla riittävästi käsitelty lähivirkistykseen tarvetta, perusoikeudellista oikeutta liikkua metsässä sekä julkisen vallan velvollisuutta osoittaa virkistysalueita asuinsijojen lähitöltä. Hän tuo kannanotossaan esille metsässä liikkumisen tärkeyden opettavana elementtinä, kun lapsi voi oppia metsään kasvaneen kansan kulttuuria ja aikuinen sitä ylläpitää. Hänen näkökulmastaan metsässä liikkumisen taitoja ei voi oppia pelkästään poluilla ja teillä kulke-
malla.

Hänen mielestään ehdotettu liikkumisrajoitus pitäisi poistaa suunnitelmasta ja luonnonsuojelualueen pitää suojella ihmisten metsässä liikkumista. Lisäksi hän tuo esille sen, että liikkumiskieltojen sijasta voidaan käyttää muita keinoja kuten lasten asennekasvatusta, opasteita ja polkujen rakentamista/vahvistamista siellä, missä näin voidaan ohjata liikkumista. Kaavoituksella tulee varmistaa, että asuntojen määrän ja metsien laajuuden suhde on sellainen, ettei erillisiä metsässä liikkumisen rajoituksia ole tarvetta asettaa.

Kannanoton mukaan suunnitelmassa ei olla esitelty muuta kuin tavanomaisia uusmaalaisia luonnonpiirteitä, jotka todistettavasti ovat säilyneet ja voineet hyvin myös virkistyskäytössä olevissa metsissä. Tällaisia piirteitä ei voi suojella Helsingissä kieltämällä luonnossa liikkumista yhä laajemmilla alueilla, sillä silloin virkistyskäytön aiheuttama kulutus kohdistuu yhä pienemmälle alalle, mikä aiheuttaa yhä laajempaa suoje-
lurajoitusta ja lopulta metsävirikistyskäytön päättymistä koko Helsingissä, laajalta väestöryhmältä. Jos harkitaan perusoikeuden rajoittamista, on ensin tutkittava vaihtoehtoista ratkaisua. Henkilön mielestä koko Helsingin alueella pitäisi rakennettavaksi merkittyjä alueita muuttaa metsiksi kaavoituksessa ja laatia metsittämisohjelma, jolla lisättäisiin ja turvattaisiin virkistysmetsäalueita, jottei olisi tarvetta rajoittaa liikkumisoikeuksia.

Vastine:

Esittelijä kiittää kannanotosta. Esittelijä ymmärtää kannanottajan näkemyksen suomalaisen metsäkulttuurin ja luonnossa liikkumisen oppimisen tärkeydestä.

Pakilanmetsä on Helsingin kaupungin luonnonsuojeluohjelman 2015–2024 ja Helsingin yleiskaavan 2016 oikeusvaikutteisen kaupunkiluontokartan kohde. Osana luonnonsuojelualueen perustamisen valmistelua alueella on tehty kasvi- ja luontotyyppiselvityksiä sekä luontoinventointeja uhanalaisten lajien ja luontotyyppien selvittämiseksi. Näiden

20.12.2023

tietojen pohjalta Pakilanmetsän alue on todettu arvokkaaksi luontoalueeksi, joka suojellaan luonnonsuojelulain perusteella.

Helsingissä luonnonsuojelualueet ovat lähtökohtaisesti virkistyskäytön piirissä, mikäli erityisen herkkien luontoarvojen suojelun tarpeesta ei muuta johdu. Kannanotossa mainittu liikkumisrajoitus on muutettu määraaikaiseksi liikkumisrajoitukseksi kahdelle herkimmälle ja luontoarvoiltaan merkittävimmälle alueelle (kuviot 7 ja 19).

Yksityishenkilö 5:

Yksityishenkilö 5, joka on ulkoillut alueella yli 30 vuoden ajan, kannattaa lämpimästi esitystä Pakilanmetsän luonnonsuojelualueesta. Hän ehdottaa alueeseen muutamia laajennuksia selventäen asiaansa kartoilla ja valokuvilla. Laajennusehdotusten perusteena ovat erityisesti liito-oravan elinalueet ja niiden välisten yhteyksien säilyttäminen.

Kannanoton mukaan myös Paloheinän jäähallin ja Pakilantien välinen pieni ”liito-oravametsikkö” on erityisen tärkeä sisällyttää suojeltavaan alueeseen. Henkilö viittaa sekä omiin havaintoihinsa että Helsingin liito-oravakartoitukseen 2016. Hän on myös huolestunut vahingoista, joita varomaton toiminta aiheuttaa puille liito-oravan esiintymisalueella, kun jäähallin höyläysjätejätää läjitetään kyseiseen metsään ja Pakilanmetsän puolelle, vaikka hallin takapihalla ja pysäköintialueilla on varattu tilaa jään läjitykseen. Tässä yhteydessä kauhakuormaaja on kolhinut puita. Tässä pienialaisessa metsikössä on myös yksi tai kaksi vanhaa ojaa/noroa, joita ei saisi jättää huomiotta. Niissä on vettä talvi-kevätkaudella ja kesäisin sadekausina.

Kannanotossa tiedustellaan myös, onko selvitetty, mikä Pakilanmetsän keskellä virtaavan ojan, puron tai noron syntyhistoria on.

Kannanotossa toivotaan esitetyn suojelualueen leventämistä Paloheinän ja Maununnevan välissä. Ottamalla suojelualueeseen mukaan Paloheinän täyttömäen alaosa saataisiin suojeltua myös niittyä, joita on suojeltu pääkaupunkiseudulla vain vähän.

Kannanotossa pidetään muutaman vuoden takaista Haltialanmetsän luonnonsuojelualueen perustamista erittäin merkittävänä tekona ja toivotaan, että Pakilanmetsän suojelualue yhdistyisi Paloheinän täyttömäen pohjoispuolella Haltialanmetsän alueeseen. Tällöin muodostuisi merkittävä kokonaisuus, joka liittyisi Pitkäkoscella myös Vantaan puoleisiin suojelualueisiin. Samalla turvattaisiin Pakilanmetsän ja Haltialan metsäalueiden välinen yhteys, joka on tärkeä varsinkin liito-oravalle.

20.12.2023

Kannanotossa tuodaan esiin alueen muita merkittäviä luontoarvoja, edellä mainittujen pienvesikohteiden ja liito-oravan lisäksi perhoset ja muut hyönteiset sekä kasvilajeista erityisesti puron varren näsiät.

Kannanotossa todetaan, että vaikka Paloheinän ja sen ympäristön metsäalueita rauhoitetaan, niin liikuntaharrastus on mahdollista lähes entiseen malliin. Henkilön mielestään suunnistajien muutaman kerran vuodessa järjestämiä massatapahtumia voisi osin ohjata Kuninkaan-tammen puolelle. Hänen mukaansa kuitenkin ”rinnakkaiselo suojelua-alueiden ja liikunta-alueiden välillä onnistuu erinomaisesti”.

Vastine:

Esittelijä kiittää perusteellisesti tehdystä ja yksityiskohtaisesta kannano-tosta.

Pakilantien ja Paloheinän jäähallin välinen pieni metsikkö jätettiin pois luonnonsuojelualueen rajauksesta, koska alue on asemakaavassa 10382 osoitettu puustoisena säilytettäväksi ja Helsingin yleiskaavassa 2016 merkinnällä virkistys- ja viheralue.

Suojelualueetta ei levennetä henkilön esittämään kohtaan, koska virkis-tys- ja viheralueena aluetta kehitetään merkittävänä virkistys-, ulkoilu-, liikunta-, luonto- ja kulttuurialueena. Virkistys- ja viheralueiden kehittä-misessä huomioidaan yleiskaavan 2016 teemakartalla esitetty metsä-verkosto. Lähtökohtana on säilyttää verkoston metsäinen luonne.

Pakilanmetsän ja Haltialanmetsän yhteys on pyritty säilyttämään Paki-lanmetsän luonnonsuojelualueen luoteisosan rajauksessa ja suojele-malla luontotyyppisiä voidaan suojella myös yksittäisiä lajeja. Pakilan-metsän virkistyskäyttöä pyritään ohjaamaan opasteilla ja reiteillä jo olemassa oleville kohteille ja reiteille. Luonnonsuojeluohjelman 2025-2034 valmistelun yhteydessä tarkastellaan nykyisen luonnonsuojeluoh-jelman ulkopuolella olevia, luontoarvoiltaan merkittävimpiä kohteita.

Kasvi- ja luontotyyppiselvityksissä vuonna 2023 ei jäähallin viereiseltä metsäalueelta havaittu noroa. Koska jäähallin viereinen metsäinen alue ei sisälly luonnonsuojelualueeseen ei hoito- ja käyttösuunnitelmassa oteta kantaa soraistettavaan tai haketettuun polkuun jäähallin ja Paki-lantien välillä. Pakilanmetsän keskellä virtaava oja on todennäköisesti vanha metsätalouden aikana kaivettu oja, joka on nykyisin lähes luon-nontilainen. Vanhoissa historiallisissa ilmakuvissa vuodelta 1931 met-sän läpi halkova suoraviivainen oja on selvästi näkyvissä, mutta myö-hemmissä ilmakuvissa missä metsä on kasvanut oja ei enää erotu.

Kannanotossa mainitusta jäähallin höyläysjätteen huolimattomasta käsittelystä on ilmoitettu Helsingin kaupungin ympäristöseuranta- ja -valvonta -yksikölle.

Hoito- ja käyttösuunnitelmaan tehdyt muutokset

Hoito- ja käyttösuunnitelmaan ei tehty kannanottojen perusteella muutoksia koska muutoksia työstettiin ohjausryhmän kokousten ja maastotapaamisten sekä yleisötilaisuudesta saatujen palautteiden pohjalta.

Toimivalta

Hallintosäännön 16 luvun 2 §:n 1 momentin kohdan 12 mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto tekee esityksen kaupunginhallitukselle sellaisissa jaoston toimialaan liittyvissä asioissa, jotka kuuluvat kaupunginhallituksen tai valtuuston toimivaltaan.

Hallintosäännön 19 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan ellei toisin ole säädetty tai määrätty, kaupungin puhevaltaa käyttää ja kaupungin esitykset ja lausunnot ulkopuoliselle antaa kaupunginhallitus.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Laura Walin

Lisätiedot

Virpi Karen, ympäristöasiantuntija, puhelin: 09 310 52280
virpi.karen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Pakilanmetsän suojelualueen rajaus
- 2 Pakilanmetsän hoito- ja käyttösuunnitelma
- 3 Lainhuutotodistukset

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Kannanottajat

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

20.12.2023

Asia/5

§ 188

Vehreät meluseinäkkeet -kokeilun loppuraportti

HEL 2023-015258 T 08 00 08

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti merkitä tiedoksi vehreät meluseinäkkeet -kokeilun loppuraportin. Loppuraportti on päätöksen liitteenä 1.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli johtava ympäristöasiantuntija Jenni Kuja-Aro. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Laura Walin

Lisätiedot

Jenni Kuja-Aro, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 32008
jenni.kuja-aro(a)hel.fi

Liitteet

1 Vehreät meluseinäkkeet kokeilu_loppuraportti_14-23

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsinki haki vuodenvaihteessa 2022-2023 avoimella tarjouskilpailulla kokeiltavaksi uudenlaisia, väliaikaisia liikennemelua torjuvia viherseinäkkeitä kesäksi 2023. Tavoitteena oli löytää innovatiivisia ratkaisuja, joiden avulla tiiviiseen kaupunkiympäristöön voidaan luoda hiljaisempia ja viihtyisämpiä vihertaskuja, jotka voisivat tuottaa hyötyjä myös esimerkiksi biologisen monimuotoisuuden ja mikroilmaston säätelyn edistämiseksi.

Meluseinäkekokeilu toteutettiin kaupunginkanslian elinkeino-osaston ja kaupunkiympäristön toimialan yhteistyönä. Vehreiden meluseinäkkeiden kokeilut olivat osa kaupungin kokeilualustatoimintaa, Testbed Hel-

20.12.2023

sinkiä. Testbed Helsingin tavoitteena on edistää tuotekehitystä ja uusia liiketoimintamahdollisuuksia sekä vahvistaa kaupungin omaa innovointikykyä ja yhteistyötä yritysten ja muiden kumppaneidemme kanssa.

Kokeilun toteutuspaikoiksi valittiin Erottajanaukio Mannerheimintien ja Eteläesplanadin kulmassa sekä Designmuseon edustalla sijaitseva aukio Korkeavuorenkadun ja Yrjönkadun kulmassa. Seinäkkeiden toteutukseen tavoiteltiin kahta erilaista ja eri toimittajien toteuttamaa innovatiivista ratkaisua ääniympäristön parantamiseen. Erottajanaukion meluseinäkkeen toteutukseen valittiin InnoGreenin (Green House Effect Oy), Parkly Oy:n ja WSP Finland Oy:n yhteinen tarjous. Kokeilussa yhdistyi erilaisten toimijoiden osaaminen ja yhteistyö uudenlaisen rakenteen toteuttamisessa. Korkeavuorenkadun toteutuksesta vastasi Wau Efekti Oy. Kokeilu toteutettiin 1.6.-15.9.2023 välisenä aikana.

Vehreiden meluseinäkkeiden kokeilussa tärkeänä tavoitteena oli kerätä tietoa ja kokemuksia, joiden pohjalta voitiin arvioida kokeilun onnistumista. Tulokset auttavat vehreiden ratkaisujen hyödyntämisessä ja jatkokehityksessä Helsingissä. Seinäkkeiden vaikutusta ääniympäristöön selvitettiin melumittauksilla ja asukaskyselyillä. Lisäksi kesän aikana seurattiin ylläpitotarpeita, kasvillisuuden ja rakenteiden kuntoa ja toimivuutta, pölyttäjien määrää seinäkkeillä, lämpötilaa ja ilmankosteutta sekä kävijämääriä.

WSP Finland Oy toteutti melumittaukset molemmilla seinäkkeillä kesäkuussa. Mittausten perusteella havaittiin, että vehreät meluseinäkkeet vaimensivat melua autojen ja raitiovaunujen ohiajoissa keskimäärin noin 7 dB verran seinäkkeen takana istumakorkeudella ja noin 5 dB seinäkkeen takana maassa. Keskusteleminen oli helpompaa seinäkkeen suojassa, sillä seinäke vaimensi puheen taajuuksilla olevaa tielikenteen melua. Erityisen selkeästi ero oli havaittavissa rengasmelun osalta, jonka kuuli vaimentuvan huomattavasti seinäkkeen taakse siirryttäessä.

Vehreällä meluseinäkkeellä on kokeilun tulosten perusteella selvästi potentiaalia luoda ääniympäristöltään viihtyisämpiä taskuja kaupunkiympäristöön. Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden tavoitteena on tutkia ja kehittää lisää seinäkkeen akustisia ominaisuuksia, ulkomuotoa ja rakennetta yhdessä muiden kaupungin asiantuntijoiden kanssa. Melun ja ääniympäristön näkökulmasta toteutetaan vuonna 2024 vielä tarkempi analyysi meluseinäkkeiden rakenteiden toimivuudesta ja niiden kehittämismahdollisuuksista kesän kokemusten pohjalta.

20.12.2023

Helsingin kaupungin ympäristöpalvelut valmistelee parhaillaan Helsingin ilmansuojelu- ja meluntorjuntasuunnitelmaa (ILME). Siinä yhtenä toimenpide-ehdotuksena on jatkaa vehreän meluseinäkkeen kehittämistä ja edistää kasvillisuuden ja meluntorjunnan yhdistämistä erilaisissa kohteissa.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Laura Walin

Lisätiedot

Jenni Kuja-Aro, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 32008
jenni.kuja-aro(a)hel.fi

Liitteet

1 Vehreät meluseinäkkeet kokeilu_loppuraportti_14-23

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 189

Päätös huleveden viemäröintialueen muuttamisesta

HEL 2023-002610 T 14 04 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti muuttaa huleveden viemäröinnin alueesta 16.3.2023 antamaansa päätöstä § 40 huleveden viemäröintialueen laajuuden osalta liitteenä olevissa kartoissa esitetyllä tavalla.

Alueeseen lisätyt ja siitä poistetut kiinteistöt on esitetty liitteenä 1 olevassa kartassa. Liitekartassa 2 on puolestaan esitetty huleveden viemäröintialue 2023 -merkinnällä lisäysten ja poistojen johdosta muodostuva uusi huleveden viemäröinnin alue. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) huolehtii huleveden viemäröinnistä kartalla esitetyllä huleveden viemäröintialue 2023 -alueella.

Lisäksi kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti korvata 16.3.2023 antamassaan päätöksessä § 40 hyväksytyn huleveden viemäröintialueen sanallinen määritelmä -asiakirjan tämän päätöksen liitteenä 3 olevalla, päivitetyllä sanallisella määritelmällä.

Asian tausta

Helsingin kaupunginhallitus on hyväksynyt 22.9.2014 § 964 puitesopimuksen kuntatekniikan yhteistyöstä HSY:n ja sen jäsenkuntien kesken. Puitesopimusta täydentää Helsingin kaupungin ja HSY:n välinen 19.1.2018 hyväksytty hulevesisopimus, jota on muutettu 21.6.2021, 28.11.2022 ja 16.10.2023 tehdyillä sopimusmuutoksilla. Sopimusten mukaan HSY:n vastuulla ovat huleveden runkoviemärit, jotka ovat noin 75% huleveden viemäröintialueen rakenteista Helsingissä. Helsingin kaupungin vastuulla ovat katujen kuivatusrakenteet eli hulevesikaivot ja niistä runkoviemäriin johtavat putket, avouomat sekä hulevesipumpapaamot. Nämä rakenteet ovat yhteensä noin 25% huleveden viemäröintialueen rakenteista Helsingissä.

Edellä mainittujen sopimusten lisäksi Helsingin kaupunginhallitus on hyväksynyt 21.5.2018 (361 §) hulevesiohjelman, joka koskee Helsingin kaupungin organisaation omia toimenpiteitä hulevesien kokonaisvaltaisen hallinnan kehittämiseksi suunnitelmallisesti, kestävästi ja pitkäjänteisesti.

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto on 9.12.2021 antamallaan päätöksellä § 256 päättänyt vesihuoltolaitoksen (HSY)

huolehtimasta, vesihuoltolain 17 a §:n mukaisesta huleveden viemäröntialueesta ensimmäisen kerran.

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston 9.12.2021 antaman päätöksen jälkeen hulevesisopimusta on muutettu 16.10.2023 tehdyllä muutossopimuksella. Koska sopimusmuutos koskee huleveden viemäröinnin alueen laajuuden muutosta, ympäristö- ja lupajaoston päätöstä 16.3.2023 § 40 on näin ollen myös muutettava.

Asian selvittäminen, vastineet ja lausunnot

HSY antoi 19.10.2023 selvityksen, jonka mukaan HSY pystyy huolehtimaan huleveden viemäröinnistä päätösehdotuksen mukaisella alueella vesihuoltolain edellyttämällä tavalla asianmukaisesti ja niin taloudellisesti kuin se on mahdollista. Koska HSY ei joudu päätöksen vuoksi taloudellisesti kohtuuttomaan tilanteeseen, ei hulevesiviemäröinnin kustannuksista niin ikään aiheudu kiinteistön omistajille ja haltijoille kohtuuttomia maksuja, eikä päätös vaihtoehtoisesti vaaranna laitoksen taloudellista tilannetta. HSY:n perimistä huleveden maksuista päättää vuosittain HSY:n hallitus. Vuoden 2024 maksut on hyväksytty 13.10.2023 päätöksillä § 101 ja § 102.

Huleveden viemäröntialueeseen lisättäväksi ja poistettavaksi tarkoitettujen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille varattiin tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Kuuleminen järjestettiin yleistiedoksiannona, koska vastaanottajia oli yli 30. Ilmoitus yleistiedoksiannosta julkaistiin kaupunkiympäristön toimialan verkkosivulla 25.10.2023. Vastineiden toimittamiselle varattiin aikaa 24.11.2023 saakka. Asiasta ei saatu yhtään vastinetta.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kunnan rakennusvalvontapalvelulle varattiin tilaisuus lausunnon antamiseen 24.11.2023 saakka. Lausuntoa pyydettiin Etelä-Savon ELY-keskukselta, koska vesihuoltolaissa säädetyt ELY-keskusten vesihuollon valvontatehtävät on keskitetty sinne. Asiasta saatiin lausunto saatiin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta sekä sisäinen lausunto kunnan rakennusvalvontapalvelulta.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen eli tämän asian osalta Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden ympäristöseuranta- ja -valvontayksikkö pitää huleveden viemäröntialueeseen esitettyjä muutoksia perusteltuina. Lausunnossa todetaan myös, että erityisesti Kunnikaantamme esitetyt laajennukset ovat tarpeellisia, koska useaa kiinteistöä palvelevan hulevesiviemärin rakentaminen on ollut tiedossa jo vuodesta 2022, mutta kiinteistöjen vapautushakemukset voidaan käsitellä vasta vuoden 2023 viemäröntialuelajennuksen toteuduttua. Li-

20.12.2023

säksi pidetään tarpeellisenä sanalliseen määrittelyyn lisättyä ohjetta kiinteistölle liittyen suostumuksen hakemiseen tai lupaan johtaa hulevesiään kunnan hulevesijärjestelmään.

Kunnan rakennusvalvontapalvelu pitää hulevesiviemäröintialueen tarkoituksenmukaisia aluetarkennuksia kannatettavina. Erityisesti viranomaisen pitää tärkeänä sitä, että järjestelmä on toimiva ja luotettava. Esimerkiksi hulevesiviemäröinnin laajentaminen olisi toivottavaa tilanteessa, jossa sekavesiviemäröidyllä alueella on ollut kiinteistökohtaista toistuvaa tulvintaa. Esitetyt huleveden viemäröintialueen muutokset vaikuttavat kohtuullisen vähäisiltä tarkennuksilta, jotka lausuntopyyntöön liitteenä olevien selvitysten mukaan voidaan toteuttaa vesihuoltolaitoksen ja asiakkaan näkökulmasta kohtuullisin järjestelyin.

HSY:lle annettiin mahdollisuus antaa vastine kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ja rakennusvalvontapalvelun lausuntoihin. HSY ilmoitti 4.12.2023, ettei heillä ole tarvetta kommentoida annettuja lausuntoja.

Perustelut

Lainsäädäntö

Vesihuoltolain 2 §:n mukaan vesihuoltolakia sovelletaan rakennetulla alueella maan pinnalle, rakennuksen katolle tai muulle pinnalle kertyvän sade- tai sulamisveden (hulevesi) viemäröintiin siltä osin kuin vesihuoltolaitos siitä huolehtii. Lisäksi vesihuoltolain hulevesiä koskevia säännöksiä sovelletaan perustusten kuivatusvesiin.

Vesihuoltolain 17 a §:n mukaan kunta voi päättää vesihuoltolaitoksen kanssa neuvoteltuaan, että laitos huolehtii päätöksessä määriteltävällä alueella huleveden viemäröinnistä yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti. Viemäröinti on osa maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 103 b §:ssä tarkoitettua hulevesien hallintaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun päätöksen edellytyksenä on, että:
1) vesihuoltolaitos kykenee huolehtimaan huleveden viemäröinnistä taloudellisesti ja asianmukaisesti; ja
2) viemäröinnin kustannusten kattamiseksi perittävät maksut muodostuvat kohtuullisiksi ja tasapuolisiksi.

Lisäksi 1 momentissa tarkoitetun päätöksen edellytyksenä on, että kunta ja laitos ovat sopineet huleveden viemäröinnistä tai, jos tällaista sopimusta ei ole, hulevedet viemäröidään päätöksessä tarkoitettulla alueella maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen asemakaavan, hulevesisuunnitelman, katusuunnitelman tai yleisen alueen suunnitelman mukaisesti.

20.12.2023

Päätökseen on liitettävä kartta, jossa esitetään alueet, joilla on vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäriverkosto, sekä alueet, joille verkosto rakennetaan. (Vesihuoltolain 17 a §.)

Asian arviointi

Huleveden viemäröintialueesta on vesihuoltolain 17 a §:n mukaan sovitettava ennen kuin kunta voi tehdä vesihuoltolain mukaisen päätöksen siitä, että vesihuoltolaitos (HSY) huolehtii huleveden viemäroinnistä määritellyllä alueella. Tällä päätöksellä tehtävät muutokset huleveden viemäröintialueeseen perustuvat Helsingin kaupungin ja HSY:n 16.10.2023 tekemään sopimusmuutokseen.

Liitekartassa 1 on esitetty miten aiemmin, ympäristö- ja lupajaoston 16.3.2023 antamalla päätöksellä hyväksytty huleveden viemäröintialue muuttuu. Kiinteistöt, joita muutos koskee, on esitetty liitekartassa 1 merkinnöillä ”huleveden viemäröintialueelle lisättävät kiinteistöt” ja ”huleveden viemäröintialueelta poistettavat kiinteistöt”. Voimaan jäänyt osa aiemmin hyväksytystä huleveden viemäroinnin alueesta on esitetty liitekartassa 1 merkinnällä ”voimassa oleva huleveden viemäröintialue”.

Liitekartassa 2 on esitetty tämän päätöksen jälkeen voimaan tuleva, muutokset huomioiva, huleveden viemäröintialue kokonaisuutena merkinnällä ”huleveden viemäröintialue 2023”.

Huleveden viemäröintialue määräytyy yhdyskuntatarpeen kehitystä vastaavasti. Huleveden viemäröintialueeseen kuuluvat hulevesiviemärin välittömässä läheisyydessä olevat kiinteistöt sekä muut hulevesiviemäroinnin piirissä olevat kiinteistöt. Hulevesiviemäroinnin piiriin kuuluvilla kiinteistöillä tarkoitetaan esimerkiksi kiinteistöjä, joiden läheisyydessä kaikki kadut ovat hulevesiviemäroityjä eli alueen hulevedet kerätään hulevesiviemäreihin. Osa kiinteistöistä on rajattu kuulumaan huleveden viemäröintialueeseen vain osittain. Huleveden viemäröintialuepäätös koskee näiden kiinteistöjen osalta vain sitä osaa kiinteistöistä, joka on rajattu kuuluvaksi huleveden viemäröintialueeseen.

Huleveden viemäröintialueelle lisätään alueita mm. Helsingin kaupungin aluerakentamisalueilla Honkasuolla, Jätkäsaarella, Kalasatamassa, Kruunuvuorenrannassa, Kuninkaantammessa ja Pasilassa. Merkittävimmät muut lisäykset sijoittuvat Myllypuroon, Vuosaareen ja Oulunkylään Raide-Jokerin reitin varteen. Uudet lisättävät alueet perustuvat toteutuvaan täydennysrakentamiseen ja ovat pääsääntöisesti tonttikoh-
taisia. Poistettavaksi ehdotetaan mm. viheralueita Maunulassa ja Vuosaarella ja yleisiä alueita mm. Pasilassa Postipuistossa. Nämä ns. tarkistussupistukset perustuvat uudelleen tehtyyn paikkatietoanalyyysiin ja huleveden viemäröintialueen sanalliseen määrittelyyn. Niiden perus-

20.12.2023

teella edellä mainitut alueet ja muut poistettavaksi esitetyt alueet eivät kuulu huleveden viemäröntialueen ja voidaan poistaa alueesta.

Huleveden viemäröinnin karttaa täydentää sanallinen määritelmä (liite 3). Kartta määrittelee ensisijaisesti kiinteistön kuulumisen huleveden viemäröntialueeseen. Sanallinen määritelmä on muutoin sisällöltään sama kuin vuonna 2022 mutta siihen on lisätty informatiivisista syistä ohje kiinteistölle hakea suostumusta tai lupaa johtaa hulevesiään kunnan hulevesijärjestelmään, mikäli kiinteistö haluaa johtaa hulevesiä esimerkiksi ojaan.

Huleveden viemäröinnin maksujen arvioidaan HSY:n 19.10.2023 antaman selvityksen perusteella pysyvän kohtuullisina ja vesihuoltolaitoksen pystyvän huolehtimaan huleveden viemäröinnistä taloudellisesti ja asianmukaisesti. Huleveden viemäriin liittymismaksu riippuu kiinteistötyypistä ja kiinteistön kerrosalasta. Esimerkiksi kerrosalaltaan 0 - 250 k-m² kokoisen asumiskäytössä olevan pientalokiinteistön liittymismaksu on HSY:n taksan mukaan tällä hetkellä 1479,07 euroa (alv 24%).

Kartoilla esitetyt muut alueet

Kartoilla on lisäksi esitetty suunnitelma huleveden viemäröntialueen alustavasta laajenemisesta vuosina 2024 - 2025. Tästä alueesta tehdään erillinen päätös, kun se on ajankohtaista.

Sekaviemäröntialue, jolla hulevedet ohjautuvat vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin tai sekaviemäröntialueella sijaitsevat eriytettyyn hulevesiviemäriin liitettävissä olevat alueet eivät ole tämän päätöksen kohteena. Sekaviemäröntialueen laajuutta kuvaava kartta on saatavilla HSY:n karttapalvelussa, kartta.hsy.fi.

Tiedoksi kiinteistöjen omistajille ja haltijoille

Kun kunta on päättänyt vesihuoltolain 17 a §:n mukaisesta huleveden viemäröntialueesta, tähän alueeseen kuuluvat kiinteistöt on vesihuoltolain 17 b §:n mukaan liitettävä vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäriin. Kiinteistön liittämismääräys on siten lakisääteistä. Vaihtoehtoisesti kiinteistölle voi hakea vapautusta liittämismääräyksen vesihuoltolain 17 c §:n mukaisesti. Vapautusta koskeva hakemus tehdään kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Kiinteistön liittämisestä HSY:n hulevesiviemäriin tehdään erillinen sopimus HSY:n kanssa. Hulevesiviemäriin liittymissuunnitelmat on ennen töiden aloittamista esitettävä Helsingin kaupungin rakennusvalvontapalvelulle.

20.12.2023

Päätöksen voimaantulo

Päätös tulee voimaan sen tultua lainvoimaiseksi.

Sovelletut oikeusohjeet

Vesihuoltolaki (119/2001) 2, 17 a ja 32 §
Hallintolaki (343/2003) 34 ja 62 §
Kuntalaki (410/2015) 139 §

Päätöksen tiedoksianto

Päätös annetaan tiedoksi viranomaisille sähköisesti tavallisena tiedoksiantona ja huleveden viemäröintialueeseen kuuluville kiinteistöjen omistajille ja haltijoille yleistiedoksiantona hallintolain mukaisesti, koska vastaanottajia on yli 30.

Esittelijä

asiakkuusjohtaja
Mari Randell

Lisätiedot

Jarkko Nyman, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 37094
jarkko.nyman(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin huleveden viemäröintialueen muutokset 2023
- 2 Helsingin huleveden viemäröintialue 2023
- 3 HSY:n huleveden viemäröintialueen sanallinen määritelmä 21.9.2023
- 4 Kuuleminen
- 5 Yleistiedoksianto kuulemisesta verkkosivustolla 25.10.2023
- 6 Lausuntopyyntönsaate ELY 27.10.2023
- 7 HSY:n selvitys 19.10.2023
- 8 Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto HSY:n huleveden viemäröintialueesta Helsingissä 2023
- 9 Rakennusvalvontapalvelun sisäinen lausunto huleveden viemäröintialueen muuttamisesta 2023
- 10 Hulevesisopimuksen muuttamista koskeva sopimus

Muutoksenhaku

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen hyväksyminen, muuttaminen, huleveden viemäröinnin järjestäminen

Otteet

Ote

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) vesi-
huolto

Otteen liitteet

Esitysteksti
Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen
hyväksyminen, muuttaminen, hule-

20.12.2023

Asia/6

	veden viemäroinnin järjestäminen
	Liite 1
	Liite 2
	Liite 3
	Liite 4
	Liite 5
	Liite 6
	Liite 7
	Liite 8
	Liite 9
	Liite 10
Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen	Esitysteksti
	Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen hyväksyminen, muuttaminen, huleveden viemäroinnin järjestäminen
	Liite 1
	Liite 2
	Liite 3
	Liite 4
	Liite 5
	Liite 6
	Liite 7
	Liite 8
	Liite 9
	Liite 10
Etelä-Savon ELY-keskus	Esitysteksti
	Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen hyväksyminen, muuttaminen, huleveden viemäroinnin järjestäminen
	Liite 1
	Liite 2
	Liite 3
	Liite 4
	Liite 5
	Liite 6
	Liite 7
	Liite 8
	Liite 9
	Liite 10

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

20.12.2023

Esittelijän perustelut

Toimivalta

Hallintosäännön 16 luvun 2 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, ympäristö- ja lupajaosto päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää vesihuoltolaissa kunnalle annetusta tehtävästä.

Esittelijä

asiakkuusjohtaja
Mari Randell

Lisätiedot

Jarkko Nyman, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 37094
jarkko.nyman(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin huleveden viemäröintialueen muutokset 2023
- 2 Helsingin huleveden viemäröintialue 2023
- 3 HSY:n huleveden viemäröintialueen sanallinen määritelmä 21.9.2023
- 4 Kuuleminen
- 5 Yleistiedoksianto kuulemisesta verkkosivustolla 25.10.2023
- 6 Lausuntopyynnön saate ELY 27.10.2023
- 7 HSYn selvitys 19.10.2023
- 8 Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto HSYn huleveden viemäröintialueesta Helsingissä 2023
- 9 Rakennusvalvontapalvelun sisäinen lausunto huleveden viemäröintialueen muuttamisesta 2023
- 10 Hulevesisopimuksen muuttamista koskeva sopimus

Muutoksenhaku

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen hyväksyminen, muuttaminen, huleveden viemäröinnin järjestäminen

Otteet

Ote

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) vesihuolto

Otteen liitteet

Esitysteksti
Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen hyväksyminen, muuttaminen, huleveden viemäröinnin järjestäminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5
Liite 6

20.12.2023

Asia/6

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Etelä-Savon ELY-keskus

Liite 7
Liite 8
Liite 9
Liite 10
Esitysteksti
Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen hyväksyminen, muuttaminen, huleveden viemäröinnin järjestäminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5
Liite 6
Liite 7
Liite 8
Liite 9
Liite 10
Esitysteksti
Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen hyväksyminen, muuttaminen, huleveden viemäröinnin järjestäminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5
Liite 6
Liite 7
Liite 8
Liite 9
Liite 10

Tiedoksi

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit
Rakennusvalvontapalvelut
Yleiset alueet -palvelu

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuus
Maankäyttöjohtaja 10.10.2023 § 97

20.12.2023

HEL 2023-002610 T 14 04 00

Päätös

Maankäyttöjohtaja hyväksyy liitteenä olevan muutossopimuksen, jolla muutetaan Helsingin kaupungin ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymän (HSY) välisessä huleveesisopimuksessa sovittua huleveden viemäröintialueen laajuutta ja huleveden viemäröintialueen sanallista määritelmää.

Lisäksi maankäyttöjohtaja hyväksyy liitteenä olevan muutossopimuksen, joka koskee HSY:n ja Helsingin kaupungin välisen, hulevesien hallinnasta sekaviemäröintialueella tehdyn sopimuksen (sekaviemäröintisopimus) muuttamista sekaviemäröinnin alueen laajuuden osalta.

Päätöksen perustelut

Huleveesisopimuksen muuttaminen

Helsingin kaupunki ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä (HSY) ovat tehneet sopimuksen hulevesien viemäröinnistä (huleveesisopimus), joka on hyväksytty Helsingin kaupunginhallituksen päätöksellä 17.9.2018 (§ 599) ja jonka sopijapuolet ovat allekirjoittaneet 8.10.2018. Huleveesisopimusta on muutettu 28.11.2022 allekirjoitetulla sopimusmuutoksella, joka koskee huleveden viemäröinnin aluetta kuvaavaa, alkuperäisen sopimuksen liitteenä olevaa karttaa.

Huleveesisopimuksella HSY ja Helsingin kaupunki ovat sopineet vesihuoltolain (119/2001) 17 a §:n mukaisesti huleveden viemäröinnin järjestämisestä sekä vastuunjaosta HSY:n ja kunnan välillä. Vesihuoltolain 17 a §:n mukaan kunta voi päättää vesihuoltolaitoksen kanssa neuvoteltuaan, että laitos huolehtii päätöksessä määriteltävällä alueella huleveden viemäröinnistä yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti. Viemäröinti on osa maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 103 b §:ssä tarkoitettua hulevesien hallintaa. Päätöksen edellytyksenä on, että kunta ja laitos ovat sopineet huleveden viemäröinnistä tai, jos tällaista sopimusta ei ole, hulevedet viemäroidään päätöksessä tarkoitettulla alueella maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen asemakaavan, hulevesisuunnitelman, katusuunnitelman tai yleisen alueen suunnitelman mukaisesti. (Vesihuoltolain 17 a §.)

Tällä päätöksellä päätetään huleveesisopimuksen muuttamisesta huleveden viemäröinnin aluetta kuvaavaan kartan ja sanallisen määritelmän osalta. Uudet kartat tulevat aiemmin sovittujen huleveden viemäröintialuetta kuvaavien karttojen tilalle. Sanallinen määritelmä -liite korvaa sopimukseen liitetyn sanallisen määrittelyn.

20.12.2023

Huleveden viemäröintialueelle esitetään lisättäväksi alueita mm. Helsingin kaupungin aluerakentamisalueilla Honkasuolla, Jätkäsaassa, Kalasatamassa, Kruunuvuorenrannassa, Kuninkaantammessa ja Pasilassa. Merkittävimmät muut lisäykset sijoittuvat Myllypuroon, Vuosaareen ja Oulunkylään Raide-Jokerin reitin varteen. Uudet lisättävät alueet perustuvat toteutuvaan täydennysrakentamiseen ja ovat pääsääntöisesti tonttikohtaisia. Poistettavaksi ehdotetaan mm. viheralueita Maunulassa ja Vuosaassa ja yleisiä alueita mm. Pasilassa Postipuistossa. Nämä ns. tarkistussupistukset perustuvat uudelleen tehtyyn paikkatietoanalyysiin ja huleveden viemäröintialueen sanalliseen määrittelyyn. Niiden perusteella edellä mainitut alueet ja muut poistettavaksi esitetyt alueet eivät kuulu huleveden viemäröintialueeseen ja voidaan poistaa siitä. Kartalla merkitystä huleveden viemäröinnistä huolehtii hulevesisopimuksen mukaisesti HSY.

Sanallinen määrittelmä on muutoin sisällöltään sama kuin vuonna 2022, mutta siihen on lisätty informatiivisista syistä ohje kiinteistölle hakea suostumusta tai lupaa johtaa hulevesiään kunnan hulevesijärjestelmään, mikäli kiinteistö haluaa johtaa hulevesiä esimerkiksi ojaan.

Muutossopimuksella ei muuteta hulevesisopimusta muilta osin. Muutossopimus tulee voimaan vasta, kun molemmat sopimuksen osapuolet ovat allekirjoittaneet sopimuksen.

Sekaviemäröintisopimuksen muuttaminen

Helsingin kaupunki ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä (HSY) ovat tehneet sopimuksen hulevesien hallinnasta sekaviemäröintialueella (sekaviemäröintisopimus), joka on hyväksytty kaupungin hallituksen päätöksellä 17.9.2018 (§ 599) ja jonka sopijapuolet ovat allekirjoittaneet 8.10.2018. Sekaviemäröintisopimusta on muutettu 28.11.2022 allekirjoitetulla sopimusmuutoksella, joka koskee sekaviemäröinnin aluetta kuvaavaa, alkuperäisen sopimuksen liitteenä olevaa karttaa.

Lainsäädännössä ei määritellä sekaviemäröintiä eikä sekaviemäröinnin alueen perustamista. Sekaviemäröinti tarkoittaa vesihuoltolain näkökulmasta hulevesien johtamista jätevesiviemäriin ja asiallisesti kyse on siten jäteveden viemäröinnistä. Jäteveden viemäröinnin alue hyväksytään osana vesihuoltolaitoksen toiminta-alueetta vesihuoltolain 8 §:n mukaisesti.

Sekaviemäröinnin aluetta muutetaan tällä sopimusmuutoksella aluetta supistavasti.

Sekaviemäröintialueen karttarajausta on edelliseen karttaan (2022)

20.12.2023

verrattuna muutettu poistamalla katualueet sekaviemäröintialueen aluerajauksesta. Nyt rajaustapa vastaa periaatteiltaan huleveden viemäröintialueen rajausta, johon kadut eivät sisälly. Perusteena katujen jättämiseksi huleveden viemäröintialueen ja sekaviemäröintialueen ulkopuolelle on, että alueet rajataan lähtökohtaisesti muiden kuin katukiinteistöjen tarpeisiin perustuen. Huleveden viemäröintialue rajataan vesihuoltolain mukaan yhdyskuntakehityksen tarpeen perusteella ja se sisältää kiinteistöt, jotka on liitettävä vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäriin ja joiden hulevesien viemäröinnistä vesihuoltolaitoksen on lähtökohtaisesti huolehdittava. Katukiinteistöjen liittamisestä hulevesiviemäriin ei tehdä vesihuoltolain mukaisia sopimuksia. Näitä samoja käytäntöjä on nyt sovellettu myös sekaviemäröintialueen rajaamiseen.

Rajaustavan muuttaminen helpottaa aluerajaustyötä myös jatkossa, kun sekaviemäröintialuetta muutetaan huleveden viemäröintialueeksi erillisviemäröinnin laajentuessa. Katujen poistoa sekaviemäröintialueesta voidaan pitää esitysteknisenä muutoksena, eikä sitä tulkita periaatteellisesti merkittäväksi sopimusmuutokseksi.

Muut muutokset koskevat yksittäisiä kiinteistöjä, jotka ovat tyypillisesti yleisiä alueita. Niistä laajin yhtenäinen alue on Kumpulan siirtolapuutarha.

Muutossopimuksella ei muuteta sekaviemäröintisopimusta muilta osin. Muutossopimus tulee voimaan vasta, kun molemmat sopimuksen osapuolet ovat allekirjoittaneet sen.

Toimivalta

Kaupunginhallitus on päätöksellään 14.6.2021 § 470 oikeuttanut maankäyttöjohtajan hyväksymään muut kuin periaatteellisesti merkittävät sopimusmuutokset huleveden viemäröinnin alueeseen ja sekaviemäröinnin alueeseen. Lisäksi kaupunginhallitus on oikeuttanut ko. päätöksellä maankäyttöjohtajan päättämään merkitykseltään vähäisistä muista sopimusmuutoksista.

Lisätiedot

Jarkko Nyman, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 37094
jarkko.nyman(a)hel.fi

§ 190

Hakemus Ruokavirastolle virallisen valvonnan elintarvikenäytteenoton siirron hyväksymiseksi

HEL 2023-014866 T 11 02 00

Ruokaviraston diaariluokka 04.02.20.01

Päätös

Helsingin kaupungin elintarvikevalvontaviranomainen, ympäristö- ja lupajaosto päätti hakea Ruokavirastolta hyväksyntää siirtää viralliseen valvontaan liittyvän elintarvikenäytteenoton osittain Metropolilab Oy:n tehtäväksi.

Ruokaviraston hyväksytyä Helsingin kaupungin elintarvikevalvontaviranomaisen hakemuksen on Metropolilab Oy:llä oikeus suorittaa Helsingin kaupungin elintarvikevalvontaviranomaisen puolesta elintarvikevalvontaan liittyvää elintarvikenäytteenottoa.

Käsittely

Esteelliset: Riikka Åberg (hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohta)

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Esa Nikunen

Lisätiedot

Minna Ristiniemi, kaupungineläinlääkäri, puhelin: 09 310 31585
minna.ristiniemi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston päätös 25.5.2023 § 91 koskien elintarvike-, vesi- ja sisäympäristönäytteiden näytteenotto-, kuljetus- ja tutkimuspalveluiden puitejärjestelyä
- 2 Elintarvike-, vesi- ja sisäympäristönäytteiden näytteenotto-, kuljetus- ja tutkimuspalveluiden puitejärjestelyä koskeva sopimus 2023–2025 (optio 2025-2027)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ruokavirasto

Otteen liitteet
Esitysteksti

20.12.2023

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Asian tausta

EU:n valvonta-asetus (EU) 2017/625 mahdollistaa sen, että toimivaltainen valvontaviranomainen voi 28–33 artiklassa säädetyin edellytyksin kirjallisella toimeksiannolla siirtää muulle taholle tehtäväksi viralliseen valvontaan liittyviä tarkastuksia, tutkimuksia ja selvityksiä toimeksianton saaneen elimen tehtäväksi. Valvonta-asetuksen tarkoittamaa siirtokelpoista virallista valvontaa on käytännössä lähinnä tarkastusten tekeminen. Tarkastusten tekemiseen voi liittyä myös näytteenottoa. Valvonta-asetus sallii, että viranomainen voi siirtää tarkastustehtäviä ja tarkastustoimintaan liittyviä näytteenottotehtäviä muulle taholle eli käytännössä ostaa niitä ostopalveluna.

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto on 25.5.2023 § 91 hyväksynyt MetropoliLab Oy:n tarjouksen koskien elintarvike-, vesi- ja sisäympäristönäytteiden näytteenotto-, kuljetus- ja tutkimuspalveluiden puitejärjestelyä (hankintapäätös liite 1). Samalla päätöksellä se on oikeuttanut ympäristöjohtajan tekemään kyseisen hankintasopimuksen MetropoliLab Oy:n kanssa sekä tekemään sopimukseen tarvittaessa vähäisiä teknisiä korjauksia ja tarkennuksia (liite 2). Ympäristöjohtaja on allekirjoittanut sopimuksen 21.8.2023 ja se on tullut voimaan 4.10.2023.

Tällä hakemuksella haetaan puitejärjestelyn johdosta hyväksytylle tarjouksen tekijälle oikeus ottaa elintarvikevalvontaviranomaisen puolesta elintarvikevalvontaan liittyvää elintarvikenäytteenottoa. Ympäristöpalvelut on ostanut MetropoliLab Oy:stä virallisen elintarvikevalvonnan näytteenottopalvelua Helsingin kaupungin ja MetropoliLab Oy:n sopimuksen mukaisesti aiempina vuosina. Näytteenotto on koskenut yksittäisiä näytteenottoprojekteja, joista on etukäteen laadittu yksityiskohtainen projektisuunnitelma. Ympäristöpalvelut auditoi laboratorion suorittaman näytteenoton projektikohtaisesti.

Perustelut

20.12.2023

EU:n valvonta-asetuksen (EU) 2017/625 28 artiklan 1 kohdan mukaan toimivaltaiset viranomaiset voivat siirtää tiettyjä viralliseen valvontaan kuuluvia tehtäviä yhdelle tai useammalle toimeksiannon saaneelle elimelle 29 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti tai yhdelle tai useammalle luonnolliselle henkilölle 30 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti. Toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että toimeksiannon saaneella elimellä tai luonnollisella henkilöllä, jolle tehtävät on siirretty, on tarvittava toimivalta tehtävien suorittamiseksi vaikuttavasti.

EU:n valvonta-asetuksen (EU) 2017/625 29 artiklan mukaan edellä 28 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tiettyjen viralliseen valvontaan kuuluvien tehtävien siirto toimeksiannon saaneelle elimelle on tehtävä kirjallisesti, ja siinä on noudatettava seuraavia edellytyksiä:

a) tehtävien siirto sisältää tarkan kuvauksen niistä viralliseen valvontaan kuuluvista tehtävistä, jotka toimeksiannon saanut elin saa suorittaa ja edellytyksistä, joiden täytyessä se saa suorittaa kyseiset tehtävät;

Hakemuksen mukainen tehtävien siirto MetropoliLab Oy:lle sisältää ainoastaan elintarvikenäytteenoton.

b) toimeksiannon saanutta elintä koskevat edellytykset:

i) sillä on asiantuntemus, välineet ja infrastruktuuri, joita sille siirrettyjen viralliseen valvontaan kuuluvien tehtävien suorittaminen vaatii;

MetropoliLab Oy:n laboratorio toimii osoitteessa Viikinkaari 4, 00790 Helsinki. Nykyinen laboratorio muodostui Vantaan ja Helsingin ympäristölaboratorioiden yhdistyttyä vuonna 2008 ja yrityksen tuli osakeyhtiöksi vuonna 2010. Laboratoriopalveluihin kuuluvat elintarvike-, vesi- ja ympäristöanalyysit, kenttämittaukset sekä näytteenotto ja/tai haku ja tarvittaessa tulosten arviointi. MetropoliLab Oy:n tutkimusalueita ovat elintarvikkeiden mikrobiologinen ja kemiallinen laatu, haitta-aineet, koostumus ja lisäaineet, vesinäytteiden kemialliset ja mikrobiologiset analyysit, sisä- ja ulkoilman laatu, kosteusvaurioiden mikrobit sekä pilaantunut maaperä ja sedimentti. MetropoliLab Oy on Ruokaviraston Elintarvikelain nojalla hyväksymä viranomaistutkimuksia tekevä laboratorio.

ii) sillä on riittävästi henkilöstöä, jolla on soveltuva pätevyys ja kokemus;

Laboratoriopalvelujen kilpailutuksen tarjouspyynnössä on laboratoriolta edellytetty henkilöstön riittävää koulutusta tai ammatillista pätevyyttä.

20.12.2023

iii) se on puolueeton eikä sillä ole eturistiriitoja eikä se etenään ole tilanteessa, joka suoraan tai epäsuorasti voisi vaikuttaa sen ammattimaisen käytöksen puolueettomuuteen sille siirrettyjen viralliseen valvontaan kuuluvien tehtävien suorittamisen osalta;

Laboratoriopalvelujen kilpailutuksen tarjouspyynnössä on laboratoriolta edellytetty puolueettomuutta ja että sillä ei ole eturistiriitoja.

iv) se toimii ja on akkreditoitu kyseisten siirrettyjen tehtävien kannalta asiaankuuluvien standardien, kuten standardin EN ISO/IEC 17020 (vaatimukset erityyppisten tarkastuslaitosten toiminnalle) mukaisesti;

MetropoliLab Oy on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima testauslaboratorio T058, akkreditointivaatimus SFS-EN ISO/IEC 17025. Lisäksi elintarvikenäytteenotto on akkreditoitu.

v) sillä on riittävät valtuudet sille siirrettyjen viralliseen valvontaan kuuluvien tehtävien suorittamiseksi; ja

Valtuutuksen myöntää Ruokavirasto tämän hakemuksen perusteella.

c) käytössä on järjestelyt tehokkaan ja vaikuttavan koordinoinnin varmistamiseksi toimivallan siirtävien toimivaltaisten viranomaisten ja toimeksiannon saaneen elimen välillä.

Elintarviketurvallisuusyksikkö on laatinut tarkat menettelyt, joilla varmistetaan ulkoistetun näytteenoton koordinointi. Menettelyt sisältävät yksityiskohtaisen projekti- ja näytteenottosuunnitelman, näytteenottokohteiden listauksen, käytännön neuvonnan ja näytteenoton auditoinnin.

Elintarvikelain (297/2021) 33.2 §:ssä on säädetty, että Ruokavirasto hyväksyy toimeksiannon saaneet elimet, joille valvontaviranomainen voi siirtää viranomaistehtäviä. Ruokavirasto on antanut ohjeen 1435/04.02.00.01/2023 koskien tehtävien siirtämistä elintarvikeketjun lainsäädännössä. Ohjeen mukaan hyväksyminen tapahtuu siten, että valvontaviranomainen laittaa Ruokavirastoon vapaamuotoisen kirjallisen hyväksymishakemuksen. Ruokaviraston hyväksymishakemukseen antama päätös on valituskelpoinen hallintopäätös. Ruokavirasto ilmoittaa elintarvikelain nojalla hyväksytyt toimeksiannon saaneet elimet viranomaisestrategiassa.

Sovelletut säädökset ja oikeusohjeet

Elintarvikelaki (297/2021) 27, 33 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625, (virallista valvontaa koskeva asetus) 28 ja 29 artikla

20.12.2023

Ruokaviraston ohje 1435/04.02.00.01/2023 koskien tehtävien siirtämistä elintarvikeketjun lainsäädännössä

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön II osan 2 luvun 10.2 §:n mukaan ympäristö- ja lupajaosto toimii, ellei toisin ole määrätty, kunnan elintarvikelain valvontaviranomaisena.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Esa Nikunen

Lisätiedot

Minna Ristiniemi, kaupungineläinlääkäri, puhelin: 09 310 31585
minna.ristiniemi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston päätös 25.5.2023 § 91 koskien elintarvike-, vesi- ja sisäympäristönäytteiden näytteenotto-, kuljetus- ja tutkimuspalveluiden puitejärjestelyä
- 2 Elintarvike-, vesi- ja sisäympäristönäytteiden näytteenotto-, kuljetus- ja tutkimuspalveluiden puitejärjestelyä koskeva sopimus 2023–2025 (optio 2025-2027)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ruokavirasto

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Elintarviketurvallisuusyksikkö

§ 191

Etelä-Suomen aluehallintoviraston selvityspyyntö Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden ympäristöterveydenhuollon arviointi- ja ohjauksen poikkeamiin

HEL 2023-014668 T 11 00 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti vastata Etelä-Suomen aluehallintoviraston selvityspyyntöön seuraavasti:

Poikkeama ympäristöterveydenhuollon resursseissa ja valvontasuunnitelman tarkastustavoitteiden toteumassa

Aluehallintovirasto on arviointi- ja ohjauksessaan todennut, että resursseissa on selkeästi edelleen puutteita verrattuna molempien ympäristöterveydenhuollon yksiköiden tehtävien laajuuteen ja määrään.

Suunnitelmallisen valvonnan toteuma vuodelta 2022 on ollut matala terveydensuojelulaissa esimerkiksi päiväkotien ja koulujen osalta, jossa toteuma oli 58 % (vuonna 2021 29 %) sekä vanhusten tehostetun palveluasumisen yksiköiden osalta. Elintarvikelain valvonnassa on jääty yleisesti 80 %:n tasoon valtakunnallisen ohjeistuksen tavoitteista. Vaikka resurssivaje on kaventunut merkittävästi viime vuosien aikana, valvontayksikön ennakoimattomat työtehtävät (mm. petoksiin liittyvä valvonta) sekä runsas ruokamyrkytyspäilyjen määrä vaikuttaa siten, että tarvitaan edelleen lisää resursseja.

Aluehallintovirasto ohjaa arvioimaan resurssitilannetta lakialoittain ja perustelemaan mahdollinen lisätarpeiden esittäminen toteuman ja valtakunnallisten ohjeiden pohjalta. Lisäperusteluna resursseille voidaan nähdä myös toimintaympäristön luonne, jossa toimijoiden innovatiivisuus ja lieveilmiöt korostuvat maan keskiarvoa enemmän. Aluehallintovirasto korostaa, että on tärkeää, että kaikkien toimintatyyppien osalta noudatetaan keskusvirastojen antamia ohjeita tarkastustiheyksistä.

Terveysturvallisuuden toteutumisasetta ovat parantaneet vuosina 2021–2023 toteutunut kolmen henkilötyövuoden (htv) lisäys sekä toiminnan tehostaminen ja valvonnan riskiperusteisuuden kehittäminen. Toiminnan sujuvoittamiseen tähtäävien kehittämistoimenpiteiden tulokset ovat mitattavissa parhaiten valvonnan tehokkuutta kuvaavalla suurella, tarkastuksia/toteutunut htv. Tämä suure on kasvanut merkittävästi vuodelta 2019 (23,59) vuoteen 2022 (43,66).

20.12.2023

Arviointi- ja ohjauksikäynnillä käytössä olleiden asiakirjojen ja haastattelussa saatujen tietojen perusteella aluehallintovirasto kuitenkin katsoo, että terveydensuojelun valvontatehtävien lain- ja asianmukainen hoitaminen edellyttää edelleen henkilöstöresurssien lisäystä, eikä puutteiden korjaaminen ole mahdollista pelkästään toimintaa kehittämällä. Aluehallintovirasto huomauttaa, että suunnitelmallisen valvonnan vuosittaisen perusmaksun käyttöönotto vuoden 2022 alusta lisäsi merkittävästi tuloja, jotka tulisi suunnata terveydensuojelulain valvontatehtävien hoitamiseen.

Nykyisillä terveydensuojelun resursseilla on toimintasuunnitelmaan arvioitu voitavan tehdä noin 520 terveydensuojelun suunnitelmallisen valvonnan tarkastusta. Valviran ohjeistuksen mukaan laskettu tarkastustarve vuodelle 2024 on 746 tarkastusta. Laskennallisen arvion mukaan tavoitteen saavuttaminen edellyttäisi nykyisellä resurssitehokkuudella viiden henkilötyövuoden lisäystä. Lisäresurssitarvearviota laskettaessa ei ole huomioitu aiemmilta vuosilta syntynyttä tarkastusvelka. Esimerkiksi vuodelta 2023 tarkastuksia jäänee tekemättä Valviran ohjaamasta tarkastustavoitteesta noin 250 tarkastusta, kun huomioidaan uusintatarkastusten osuus. Tarkastusvelka olisi poistettavissa 5–6 vuodessa, mikäli joka vuosi saavutettaisiin Valviran asettama tarkastustavoite.

Terveydensuojeluvalvonnan resurssia tulee menemään myös vuoden 2023 alusta tulleeseen uuteen valvontatehtävään, ensisijaisten kohteiden vesijärjestelmien valvontaan. Ensisijaisia tiloja ovat suuret, julkiseen käyttöön tarkoitetut tilat, joissa monet tilan käyttäjät mahdollisesti altistuvat veteen liittyville riskeille, esim. sairaalat, kylpylät ja hotellit. Iso osa kohteista on jo nykyisin terveydensuojelulain suunnitelmallisen valvonnan kohteina, mutta muutos tuo valvonnan piiriin myös uusia kohteita, kuten sairaalat ja terveyskeskusten vuodeosastot. Resurssitarve on vaikea arvioida ennalta, kun valvonta osin integroituu olemassa olevaan valvontaan ja resursointiin vaikuttaa vesijärjestelmien legionellatapausten tuleva määrä.

Terveydensuojelun resurssi jakautuu suunnitelmallisen valvonnan lisäksi asumisterveysvalvontaan. Asumisterveydessä on ollut ruuhkautumista ja vireille tulleen tapauksen käsittelyynottoaika on toistuvasti ylittänyt aluehallintoviraston määrittämän kahden kuukauden rajan. Asumisterveyden valvontatapaukset ovat monimutkaistuneet muun muassa maanalaisen rakentamisen ja taloyhtiöiden lainansaanti ongelmien vuoksi. Asumisterveyshaittaepäilyjen ja muiden terveydensuojelun epäilyilmoitusten käsittely on yksikössä priorisoitu.

Helsingin elintarvikevalvonnassa on pitkään ollut resurssivajetta suhteessa Ruokaviraston valtakunnallisiin tarkastussuosituksiin. Elintarvi-

20.12.2023

kevalvontaan kohdistui edellinen aluehallintoviraston arviointi- ja ohjauskäynti vuonna 2014, jolloin aluehallintovirasto tunnisti myös poikkeaman henkilöresursseissa. Arviointikäynnin jälkeen valtakunnallisia tarkastustiheyssuosituksia vähennettiin ja elintarvikevalvonnan resursseja on vahvistettu vuosien 2015-2023 aikana yhteensä viidellä henkilötyövuodella.

Ruokavirasto ohjeistaa tarkastustehokkuuden tavoitteeksi keskimäärin 110 tarkastusta elintarvikevalvonnan henkilötyövuotta kohden, mikä sisältää kaikki eri perustein tehtävät tarkastukset. Tavoite on valvontayksikölle keskimääräinen, ei valvojakohtainen. Tarkastustehokkuus on ollut vuonna 2022 valtakunnallisesti 78,37 (79,12 vuonna 2021) ja Helsingissä vastaavasti 99,28 (85,93 vuonna 2021). Helsingin elintarvikevalvonnan tarkastustehokkuus on ollut pitkään valtakunnallisesti hyvällä tasolla. Helsingissä on myös muita valvontayksiköitä enemmän esimerkiksi ruokamyrkytys epidemioita ja petostapauksia selvitettävänä.

Ruokaviraston ohjeen mukainen elintarvikekohteiden tarkastustarve vuodelle 2024 on 3560. Nykyisillä resursseilla arvioidaan voitavan tehdä noin 3000 suunnitelmallisen valvonnan tarkastusta. Laskennallisen arvion mukaan tavoitteen saavuttaminen edellyttäisi vähintään viiden henkilöstötyövuoden lisäystä. Lisäresurssitarvearviota laskettaessa ei ole huomioitu aiemmilta vuosilta syntynyttä tarkastusvelkaa, mikä on noin 700 tarkastusta. Suurin osa tarkastusvelasta kohdistuu tarjoilupaikkoihin, joihin olisi pitänyt tehdä riskiperusteinen tarkastus jo vuosina 2021-22. Lisäksi elintarvikekohteiden määrä suurenee vuosittain kaupungin kasvun myötä, esimerkiksi vuosien 2022 ja 2023 välillä lukumäärä on noussut 137 kohteella.

Yhteenvetona todetaan, että elintarvike- ja terveydensuojeluvalvonnan resurssivaje on suhteessa valtakunnallisiin tarkastussuosituksiin yhteensä vähintään 10 henkilötyövuotta. Vuodelle 2024 perustetaan yksi elintarviketarkastajan virka, mikä kaventaa osaltaan edellä mainittua vajetta.

Terveydensuojelun ja elintarvikevalvonnan resurssivaje otetaan huomioon toimialan tulevissa talousarvioissa.

Poikkeama Valviran asettaman vähimmäistarkastustiheydestä terveydensuojelun suunnitelmallisessa valvonnassa

Haasteellisessa resurssitilanteessa toimintaa on voimakkaasti priorisoitu, vain talousveden valvonta toteutuu vuosittain täysimääräisesti ja uimaveden valvonta lähes täysimääräisesti. Ympäristöterveysyksikkö on kehittänyt vuoden 2022 aikana terveydensuojeluvalvonnan priorisointia tukemaan riskinarviointityökalun, jonka avulla tarkastustiheyttä

20.12.2023

voidaan arvioida kohdekohtaisesti toimintaluokan sijaan. Työkalua kehittäessä on vähäriskisimpien toimintojen osalta päädytty ratkaisuun, jossa kohteessa tehdyn tarkastuksen jälkeen tilanteessa, jossa riski on matala, on kohteen tarkastustiheys laskettu yhteen kertaan kuudessa vuodessa tai jätetty suunnitelmallisen valvonnan ulkopuolelle. Nämä ovat kohteita, joihin ei nykyisellä valvonnan resursoinnilla ole mahdollista kohdistaa tarkastuksia. Mahdollisen asiakasvalituksen perusteella kohteeseen tehtäisiin tarkastus kuitenkin viivytyksettä. Tällaisia toimintatyyppisiä ovat esimerkiksi airBnb:n yksittäiset majoitustilat sekä vähäriskisimmät pienet kauneushoitolat.

Aluehallintovirasto nostaa raportissaan esiin, että terveydensuojelulain mukaiset valvontakohteet on tarkastettava riittävän usein ja siten, että terveyshaittaa mahdollisesti aiheuttavat tekijät havaitaan tarkastuksilla. Valvontaohjelmassa suunnitelmallisen valvonnan kohteet on jaettu kolmeen riskiluokkaan, joiden perusteella eri toimintatyypeille on määritelty tarkastustiheys. Kunta voi kohdekohtaisen riskinarvioinnin perusteella tarvittaessa lisätä tai vähentää tarkastustiheyttä. Vähimmäistarkastustiheys on kuitenkin yksi tarkastus viiden vuoden välein. Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan tarkastettaessa suunnitelmallisen valvonnan piirissä olevia toimintoja vain tarvittaessa tai kuuden vuoden välein, toimitaan terveydensuojelulain tarkoituksen ja tavoitteiden sekä terveydensuojelun valtakunnallisen valvontaohjelman vastaisesti. Kohdekohtaisen riskinarviointimenetelmän tarkoituksena tulee olla, että sen perusteella arvioidaan kohteen/toiminnan riskeihin perustuvaa tarkastustiheyttä eikä siihen saa vaikuttaa käytössä olevat henkilöresurssit.

Aluehallintoviraston kehotuksesta ympäristöterveysyksikkö on päivittänyt riskinarviointiohjelmaan suunnitelmallisten tarkastusten vähimmäistiheydet vastaamaan kaikilta osin Valviran ohjeessaan ilmoittamia vähimmäistiheyksiä. Aluehallintoviraston ohjaus otettiin huomioon vuoden 2024 valvontasuunnitelman päivitystä tehdessä.

Poikkeama muun kuin kunnan terveydensuojeluviranomaisen suorittaman näytteenoton laadun varmistamisessa

Uimahallien ja kylpylöiden allasvesien laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (315/2002) 5 §:n 2 momentin mukaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen tulee varmistaa satunnaisilla rinnakkaisnäytteillä muun kuin kunnan terveydensuojeluviranomaisen suorittaman näytteenoton laatu.

Asetuksen edellyttämää näytteenoton todentamista ei ole tehty säännönmukaisesti, sillä viranomaisen ja toimija ostavat pääsääntöisesti näytteenoton ja analysointipalvelun samalta yritykseltä. Näytteenottajal-

20.12.2023

ta on edellytetty vesinäytteenoton sertifiointia osoituksena osaamisesta.

Aluehallintovirasto huomauttaa raportissaan: ”Vaikka näytteenottopalvelu ostettaisiin laboratoriosta, on terveydensuojeluviranomaisen varmistettava näytteenoton laatu satunnaisella näytteenotolla. Valvontaviranomaisen on jatkossa noudatettava asetuksessa säädettyä veloitetta kaikkien allasvesivalvonnan kohteiden osalta suunnitelmallisesti, riskienarviointiin pohjaten.”

Aluehallintovirasto toteaa, että valvontayksikössä on kyllä suhtauduttu vakavasti näytteenottajan pätevyteen: näytteenottoasiasta tulee etukäteen sopia valvontayksikön kanssa ja esittää näytteenottajan pätevyys. Näytteenottajalla tulee olla voimassa allasvesihygieeninen osaa-
mistodistus eli vesityökortti, jonka tiedot tulee toimittaa valvontayksikölle sekä sitoutua käymään läpi ohjeistus näytteenottoon. Näytteenottajan tulee hakea näytteet tutkivasta laboratoriosta pullot ja ohjeet. Lisäksi näytteenotossa tulee noudattaa näytteenottosuunnitelmaa. Ympäristöterveysyksikkö on pyrkinyt varmistumaan näytteenottajan pätevydestä käymällä tarkastuksilla asian läpi ja/tai katsomalla todellisen näytteenoton. Ympäristöterveysyksikkö on joskus ottanut rinnakkaisnäytteitäkin kohteista, jotka ottavat näytteet, lähinnä silloin, kun on ollut syytä epäillä näytteenoton asianmukaisuutta.

Ympäristöterveysyksikkö ottaa huomioon aluehallintoviraston kehotuksen ja luo menettelyn näytteenoton varmentamiseen satunnaisilla rinnakkaisnäytteillä vuodesta 2024 alkaen.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Esa Nikunen

Lisätiedot

Riikka Åberg, yksikön päällikkö, puhelin: 310 32010
riikka.aberg(a)hel.fi
Heidi Öjst, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 50220
heidi.ojst(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Arviointi- ja ohjauskäynnin loppuraportti, Ympäristöterveydenhuollon yhteinen arviointi 31.10.2023
- 2 Arviointi- ja ohjauskäynnin loppuraportti, Elintarvikelain valvonta 31.10.2023
- 3 Arviointi- ja ohjauskäynnin loppuraportti, Eläinlääkintähuolto, 16.8.2023
- 4 Arviointi- ja ohjauskäynnin loppuraportti, Terveydensuojelulain valvonta, 31.10.2023
- 5 Arviointi- ja ohjauskäynnin loppuraportti, Tupakkalain valvonta, 31.10.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallinto-
virasto

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Taustatiedot

Etelä-Suomen aluehallintovirasto teki Helsingin kaupungin ympäristö-
palveluiden elintarvike- ja ympäristöterveysyksiköihin arviointi- ja oh-
jauskäynnin vuoden 2023 touko-kesäkuussa. Ympäristöterveydenhuol-
lon yhteinen osuus arvioitiin 15.5., eläinlääkintähuolto 23.5., elintarvi-
kevalvonta 30.5. sekä terveydensuojelulain ja tupakkalain mukainen
valvonta 6.6. Arviointeihin oli kutsuttu yksiköiden koko henkilöstö lakia-
loittain toimenkuvan mukaan ja arviointeihin pystyi osallistumaan myös
etäyhteydellä.

Aluehallintovirasto toimitti arviointiraportit 31.10.2013. Raporteissa on
nostettu esiin useita valvontayksiköiden hyviä käytäntöjä, annettu eh-
dotuksia toiminnan kehittämiseen sekä tunnistettu kolme poikkeamaa.
Aluehallintovirasto pyysi selvitystä poikkeamista 7.11. päivätyllä kirjeel-
lä ja vastine selvityspyyntöön pyydettiin toimittamaan 31.12.2023 men-
nessä. Ehdotukset toiminnan kehittämiseen käydään läpi yksiköissä ja
otetaan huomioon toimintaa suunnitellessa ja kehitettäessä.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön II osan 2 luvun 10 §:n 2 momentin
mukaan ympäristö- ja lupajaosto toimii, ellei toisin ole määrätty, kunnan
terveydensuojelu- ja elintarvikelain, sekä tupakkalain tarkoittamana
kunnan valvonta- ja muuna viranomaisena.

Ympäristö- ja lupajaosto on 18.5.2018 §103 antamallaan päätöksellään
siirtänyt toimivaltaansa ympäristöterveydenhuollon lausuntojen antami-
sesta ympäristöjohtajalle silloin, kun kyse on muusta kuin periaatteelli-
sesti merkittävästä lausunnosta, mikä koskettaa useampaa kuin yhtä

20.12.2023

ympäristöpalveluiden yksikköä. Tässä tapauksessa kyse on periaatteellisesti merkittävästä lausunnosta, jolloin toimivalta lausunnon antamiseen on ympäristö- ja lupajaostolla.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Esa Nikunen

Lisätiedot

Riikka Åberg, yksikön päällikkö, puhelin: 310 32010
riikka.berg(a)hel.fi
Heidi Öjst, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 50220
heidi.ojst(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Arviointi- ja ohjauskäynnin loppuraportti, Ympäristöterveydenhuollon yhteinen arviointi 31.10.2023
- 2 Arviointi- ja ohjauskäynnin loppuraportti, Elintarvikelain valvonta 31.10.2023
- 3 Arviointi- ja ohjauskäynnin loppuraportti, Eläinlääkintähuolto, 16.8.2023
- 4 Arviointi- ja ohjauskäynnin loppuraportti, Terveysturvallisuuslain valvonta, 31.10.2023
- 5 Arviointi- ja ohjauskäynnin loppuraportti, Tupakkalain valvonta, 31.10.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallinto-
virasto

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Elintarviketurvallisuusyksikkö
Ympäristöterveysyksikkö

§ 192

Elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antaminen ja uhkasakon asettaminen La Betty Oy:lle

HEL 2022-008671 T 11 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti seuraavaa koskien La Betty Oy:n elintarvikelainsäädännön vastaista toimintaa.

Toimija

La Betty Oy, Brahenkatu 18A, 20100 Turku
y-tunnus 3125272-9

Elintarvikehuoneisto

Myymäälä La Betty Oy, Jousimiehentie 5, 00740 Helsinki

Päävelvoitteet

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto antoi La Betty Oy:lle seuraavan määräyksen:

1. Pakatuissa elintarvikkeissa tulee olla Euroopan unionin parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 9 artiklan mukaiset pakkausmerkinnät suomen- ja ruotsinkielellä. Pakkausmerkinnät tulee tehdä pakkaukseen tai siihen kiinnitettyyn etikettiin.
2. Myymälään vastaanotettaville elintarvikkeille tulee tehdä vastaanototarkastus ja kylmäsäilytystä vaativista elintarvikkeista tulee ottaa vastaanoton yhteydessä lämpötila. Lämpötiloista tulee pitää kirjaa.

Uhkasakon asettaminen

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto asetti elintarvikelain (297/2021) 68 §:n nojalla päävelvoitteiden (määräykset) tehosteeksi uhkasakon seuraavasti:

1. määräyksen tehosteeksi 20 000 euroa
2. määräyksen tehosteeksi 2500 euroa

Uhkasakkojen yhteismäärä on 22 500 euroa.

20.12.2023

Uhkasakko voidaan tuomita uhkasakkolain (1113/1991) 10 §:n nojalla erillisellä päätöksellä maksettavaksi, jos päävelvoitetta ei ole noudatettu eikä noudattamatta jättämiseen ole pätevää syytä.

Määräaika

Määräystä on noudatettava 31.1.2024 mennessä.

Täytäntöönpano

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti elintarvikelain 78 §:n nojalla, että tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Asiaan liittyvät taustatiedot

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti antaa seuraavan määräyksen 24.11.2022 (Liite 1):

Pakatuissa elintarvikkeissa tulee olla Euroopan unionin parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 9 artiklan mukaiset pakkausmerkinnät suomen- ja ruotsin kielellä. Määräyksen tehosteeksi asetettiin 10 000 euron uhkasakko.

Ympäristö- ja lupajaoston antaman määräyksen noudattamisen todentamiseksi elintarvikehuoneistoon tehtiin tarkastus 10.2.2023 (Liite 2). Tarkastuksessa todettiin, että määräystä oli noudatettu ja elintarvikkeet oli yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta varustettu suomen- ja ruotsinkielisillä pakkausmerkinnöillä.

10.10.2023 tehdyllä tarkastuksella huomattiin, että suomen- ja ruotsinkieliset pakkausmerkinnät puuttuivat suuresta osasta pakattuja elintarvikkeita ja toimijalta puuttui vastaanottotarkastuksien kirjanpito (Liite 3).

Koska La Betty Oy ei ole noudattanut kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston sille asettamaa määräystä, asia on tarpeen saattaa kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston käsiteltäväksi päävelvoitteen uudistamiseksi sekä määrääjän ja uhkasakon asettamiseksi. Uhkasakon asettaminen kuuluu kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston toimivaltaan.

Kuuleminen

La Betty Oy:tä on kuultu elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antamisesta, asetettavasta määräajasta sekä uhkasakosta 31.10.2023

20.12.2023

päivätyllä kirjeellä (Liite 4).

Toimija on antanut vastineen (Liite 5) määräaikaan mennessä. Vastineessa toimija ilmoittaa, että 10.10.2023 tehdyllä tarkastuksella huomattavat puutteet ovat korjattu, ja toimija korjaa 31.1.2024 mennessä epäkohdat. Toimijalta kysyttiin sähköpostitse lisätietoja korjatuista toimista. Toimija tarkensi, että lämpötilat on kirjattu, omavalvontasuunnitelma on olemassa, elintarvikkeet ja dokumentit pystyy yhdistämään, osittain on lisätty pakkausmerkinnät ja loput pakkausmerkinnät korjataan 31.1.2024 mennessä. Toimija kertoi myös, että heillä on ollut vaikeuksia löytää oikeanlaiset materiaalit pakkausmerkintöjen tekemiseen.

4.12.2023 myymälään tehtiin uusintatarkastus (Liite 6). Toimija oli korjannut kuulemisessa mainitut kohdat omavalvontaan ja jäljitettävyyteen liittyvistä päävelvoitteista. Vastaanottotarkastuksia ei ole tehty. Suurimmassa osassa tuotteissa ei ollut suomen- ja ruotsinkielistä pakkausmerkintää.

Perustelut

Kaupunkiympäristön ympäristö- ja lupajaosto on elintarvikelain 27 §:n mukainen kunnan valvontaviranomainen.

Ympäristöpalvelut on todennut La Betty Oy:n elintarvikehuoneistoon tehdyllä tarkastuksella, että toimija ei ole korjannut kaikkia tarkastuksilla havaittuja epäkohtia. Koska La Betty ei ole itse ryhtynyt toimenpiteisiin huoneistossa havaittujen epäkohtien korjaamiseksi kehotuksista ja määräyksestä huolimatta, on epäkohtien korjaamiseksi tarpeen antaa elintarvikelain 55 §:ssä tarkoitettu määräys uhkasakolla tehostettuna.

Elintarvikelain 55 §:n mukaan valvontaviranomainen voi määrätä toimijan korjaamaan epäkohdan, jos:

- 1) elintarvike tai elintarvikekontaktimateriaali, elintarvikehuoneisto tai alkutuotantopaikka taikka elintarvike- tai kontaktimateriaalitoiminta voi aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle tai ne ovat muutoin elintarvikesäännösten vastaisia; tai
- 2) elintarvikkeesta tai elintarvikekontaktimateriaalista annetut tiedot voivat aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle tai johtaa kuluttajaa harhaan.

Elintarvikesäännösten vastaisuus on määrättävä korjattavaksi välittömästi tai valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 9 artiklan 1 kohdan mukaan seuraavien tietojen ilmoittaminen on pakollis-

20.12.2023

ta 10–35 artiklan mukaisesti, jollei tähän lukuun sisältyvistä poikkeuksista muuta johdu:

- a) elintarvikkeen nimi;
- b) ainesosaluettelo;
- c) elintarvikkeen tuotannossa tai valmistelussa käytetyt ainesosat tai valmistuksen apuaineet, joka on lueteltu liitteessä II, tai liitteessä II luetelluista allergioista ja intoleransseista aiheuttavista aineista ja tuotteista johdetut ainesosat tai valmistuksen apuaineet, joka ovat mukana valmiissa tuotteessa sellaisenaan tai jossakin muussa muodossa;
- d) tiettyjen ainesosien ja ainesosien ryhmien määrät;
- e) elintarvikkeen sisällön määrä;
- f) vähimmäissäilyvyysaika tai viimeinen käyttöajankohta
- g) erityiset säilyvyysolosuhteet ja/tai käyttöolosuhteet;
- h) 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu elintarvikealan toimijan nimi tai toiminimi ja osoite;
- i) alkuperämaa tai lähtöpaikka siten kuin siitä on säädetty 26 artiklassa;
- j) käyttöohje, jos elintarvikkeen tarkoituksen mukainen käyttö ilman sitä on vaikeaa.
- k) juomien todellinen alkoholipitoisuus tilavuusprosentteina, jos alkoholipitoisuus on suurempi kuin 1,2 tilavuusprosenttia;
- l) ravintoarvoilmoitus

Euroopan parlamentin ja neuvoston antaman asetuksen ((EU) N:o 1169/2011) 12 artiklan 2 kohdan mukaan, kun on kyse valmiiksi pakatuista elintarvikkeista, pakolliset elintarviketiedot on esitettävä suoraan pakkauksessa tai siihen kiinnitetyssä etiketissä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (834/2014) elintarviketietojen antamisesta kuluttajalle 4 §:n mukaan valmiiksi pakatun elintarvikkeen pakolliset pakkausmerkinnät on kaksikielisessä kunnassa myytävään tai muuten luovutettavaan elintarvikkeisiin tehtävä ainakin suomen ja ruotsin kielellä.

Toimijan vastuulla on huolehtia, että myytävissä elintarvikkeissa on selkeät lainsäädännön mukaiset pakkausmerkinnät suomen ja ruotsin kielellä.

La Betty Oy:n maahantuomissa elintarvikkeissa on puutteita suomen ja ruotsinkielisissä pakkausmerkinnöissä. Pakkausmerkinnät ovat toimijan itse lisäämiä tarroja tuotteisiin. Osassa kuivaelintarvikkeita oli pakkausmerkintä suomen ja ruotsin kielellä. Pakastealtaassa vain muutama massa tuotteessa oli suomen- ja ruotsinkieliset pakkausmerkinnät. Tarroitetuissa elintarvikkeissa pääsääntöisesti puuttuu elintarvikkeen nimi,

20.12.2023

säilytysohje (lämpötila), mistä löytyy parasta ennen/viimeinen käyttöpäivä ja käyttöohje (tarvittaessa). Suurimmassa osassa elintarvikkeita ei ollut suomen- ja ruotsinkielisiä pakkausmerkintöjä.

Elintarvikelain 15 §:n mukaan elintarvikealan toimijalla on oltava järjestelmä, jonka avulla toimija tunnistaa ja hallitsee toimintaansa liittyvät vaarat ja varmistaa, että toiminta täyttää elintarvikesäännöksissä asetetut vaatimukset. Toimijan on kirjattava omavalvonnan tulokset riittävällä tarkkuudella.

Maa- ja metsätalousministeriön elintarvikehygieniasta antaman asetuksen (318/2021) 22 §:n mukaan elintarviketoimintaan liittyvien omavalvonnan kirjausten on sisällettävä tallenteet omavalvonnan toteuttamisesta, siihen liittyvistä mittauksista, tutkimuksista ja selvityksistä sekä tehdyistä korjaavista toimenpiteistä ja ilmoituksista viranomaiselle. Toimijan on säilytettävä omavalvonnan kirjauksia vähintään yksi vuosi elintarvikkeen viimeisen käyttöajankohdan tai vähimmäissäilyvyysajan jälkeen tai vähintään yksi vuosi elintarvikkeen käsittelystä, jos edellä mainittuja päiväysmerkintöjä ei vaadita, jollei asiasta ole toisin säädetty. Toimijan on lisäksi säilytettävä tehtyjen tutkimusten viimeisimmät tulokset. Kirjausten on oltava valvontaviranomaisen saatavilla. Toimijan on säilytettävä elintarvikkeiden jäljitettävyystietoja vähintään yksi vuosi elintarvikkeiden lähettämisestä tai vastaanottamisesta.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen ((EY) N:o 852/2004 liite II, luku XI) mukaan raaka-aineita, valmistusaineita, puolivalmiita tuotteita ja valmiita tuotteita, joissa patogeeniset mikro-organismit saattavat lisääntyä tai joissa saattaa muodostua toksineja, ei saa säilyttää lämpötiloissa, jotka saattavat aiheuttaa terveystarpeita. Kylmäketjua ei saa katkaista. La Betty Oy ei ole tarkastanut vastaanotossa elintarvikkeiden lämpötiloja, ja näin ollen ei voida varmistua, ettei kylmäketju ole päässyt katkeamaan.

Toimija esitti 4.12.2023 tehdyllä tarkastuksella omavalvontasuunnitelman. Omavalvontasuunnitelmassa on esitetty, että vastaanottotarkastukset tehdään kerran viikossa saapuvasta erästä, ja lämpötilat kirjaetaan kerran viikossa.

Toimijalla ei ole ollut esittää tarkastuksilla elintarvikkeiden vastaanotto-lämpötiloja eikä niiden kirjauksia.

Perustelut ehdotetulle uhkasakon asettamiselle

Elintarvikelain 68 §:n mukaan valvontaviranomainen voi tehostaa elintarvikelain nojalla annettua määräystä tai kielto uhkasakolla tai teettä-

20.12.2023

mis- ja keskeyttämishallalla. Uhkasakosta sekä teettämishallasta ja keskeyttämishallasta säädetään uhkasakkoilaisissa.

Uhkasakkoilain 6 §:n mukaan uhkasakko asetetaan määrämällä päävelvoite asianosaisen noudatettavaksi sakon uhalla. Kunkin päävelvoitteen tehosteeksi on asetettava eri uhkasakko. Asettamispäätöksestä on käytävä selvästi ilmi, mihin asianosainen on velvoitettu ja milloin, mihin mennessä tai mistä lähtien päävelvoitetta on noudatettava. Määräjän pituutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun mahdollisuus noudattaa sitä sekä muut asiaan vaikuttavat seikat.

Uhkasakkoilain 7 §:n 1 momentin mukaan uhkasakko voidaan kohdistaa vain sellaiseen asianosaaiseen, jolla on oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa päävelvoitetta.

Uhkasakkoilain 8 §:n mukaan uhkasakon suuruutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun maksukyky ja muut asiaan vaikuttavat seikat.

Epäkohtien poistamiseksi on kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston tarpeen asettaa La Betty Oy:lle uhkasakko, koska toimija ei ole noudattanut kaupunkiympäristön ympäristö- ja lupajaoston sille asettamaa elintarvikelain 55 §:n mukaista määräystä.

Ilmoitusvelvollisuus omaisuuden tai käyttöoikeuden luovutustilanteessa

Uhkasakkoilain 18 §:n mukaan milloin uhkasakko, teettämishukka tai keskeyttämishukka on asetettu kiinteää tai irtainta omaisuutta koskevan päävelvoitteen tehosteeksi, velvoitetun omaisuuden tai sen käyttöoikeuden luovuttaessaan ilmoitettava luovutuksensaajalle, minkälainen päävelvoite ja uhka sitä koskee. Velvoitetun on lisäksi ilmoitettava uhan asettaneelle viranomaiselle luovutuksensaajan nimi ja osoite. Luovutuksella tarkoitetaan myyntiä, vaihtoa, lahjoitusta sekä vuokrausta ja vuokraoikeuden siirtoa.

Jos velvoitettu eli La Betty Oy luovuttaa määräyksen kohteena olevan irtaimen tai kiinteän omaisuuden tai sen käyttöoikeuden kolmannelle, on sen ilmoitettava luovutuksensaajalle, millainen päävelvoite ja uhka tätä omaisuutta koskee. Ilmoitus on tehtävä luovutusasiakirjaan otetuin maininnoin tai muuten todisteellisesti. La Betty Oy:n on ilmoitettava myös Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön elintarviketurvallisuusyksikölle luovutuksensaajan nimi ja osoite.

Sovellettavat oikeusohjeet

20.12.2023

Elintarvikelaki (297/2021) 1, 15, 27, 55, 68, 75, 78 §

Hallintolaki (434/2003) 34, 36 §

Uhkasakkolaki (1113/1990) 6, 7, 8, 18, 22, 23, 24 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1169/2011 elintarviketietojen antamisesta kuluttajille artikkelit 9, 12 ja 15

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus elintarvikehygieniasta (EY) N:o 852/2004 liite II luku XI

Maa- ja metsätalousministeriön asetus elintarviketietojen antamisesta kuluttajille (834/2014) 4 §

Maa- ja metsätalousministeriön asetus elintarvikehygieniasta (318/2021) 22 §

Toimivaltaperuste

Helsingin hallintosäännön 2 luvun 10 §:n mukaan kaupunkiympäristön ympäristö- ja lupajaosto on elintarvikelain 27 §:n mukainen kunnan valvontaviranomainen.

Päätöksen tiedoksianto

Päätös toimitetaan velvoitetulle haastetiedoksiantona.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Riikka Åberg

Lisätiedot

Janina Lehtimäki, vs. elintarviketarkastaja, puhelin: 09 310 52489
janina.lehtimaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Elintarvikelain 55 §:n määräys 24.11.2022
- 2 Tarkastuskertomus 10.2.2023
- 3 Tarkastuskertomus 10.10.2023
- 4 Kuuleminen 31.10.2023
- 5 Vastine 19.11.2023
- 6 Tarkastuskertomus 4.12.2023

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, elintarvikelain mukainen jaoston päätös

Otteet

20.12.2023

Ote

La Betty Oy

Otteen liitteet

Esitysteksti

Hallintovalitus, elintarvikelain mukainen
jaoston päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Riikka Åberg

Lisätiedot

Janina Lehtimäki, vs. elintarviketarkastaja, puhelin: 09 310 52489
janina.lehtimaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Elintarvikelain 55 §:n määräys 24.11.2022
- 2 Tarkastuskertomus 10.2.2023
- 3 Tarkastuskertomus 10.10.2023
- 4 Kuuleminen 31.10.2023
- 5 Vastine 19.11.2023
- 6 Tarkastuskertomus 4.12.2023

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, elintarvikelain mukainen jaoston päätös

Otteet

Ote

La Betty Oy

Otteen liitteet

Esitysteksti

Hallintovalitus, elintarvikelain mukainen
jaoston päätös

Tiedoksi

Elintarviketurvallisuusyksikkö

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto 24.11.2022 § 201

HEL 2022-008671 T 11 02 00

Päätös

20.12.2023

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti seuraavaa koskien La Betty Oy:n elintarvikelainsäädännön vastaista toimintaa.

Toimija

La Betty Oy, Brahenkatu 18A, 20100 Turku

y-tunnus 3125272-9

Elintarvikehuoneisto

Myymäla La Betty Oy, Jousimiehentie 5, 00740 Helsinki

Pääveloitteet

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti antaa La Betty Oy:lle seuraavan määräyksen:

1. Pakatuissa elintarvikkeissa tulee olla Euroopan unionin parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 9 artiklan mukaiset pakkausmerkinnät suomen- ja ruotsin kielellä.

Uhkasakon asettaminen

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti asettaa elintarvikelain (297/2021) 68 §:n nojalla pääveloitteen (määräys) tehosteeksi uhkasakon seuraavasti:

1. määräyksen tehosteeksi 10000 euroa

Uhkasakko voidaan tuomita uhkasakkolain (1113/1991) 10 §:n nojalla maksettavaksi, jos pääveloitetta ei ole noudatettu eikä noudattamatta jättämiseen ole pätevää syytä.

Määräaika

Määräystä on noudatettava 31.12.2022 mennessä.

Täytäntöönpano

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti elintarvikelain 78 §:n nojalla, että tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Asiaan liittyvät taustatiedot

20.12.2023

Elintarviketurvallisuusyksikön päällikkö antoi La Betty Oy:lle 9.8.2022 seuraavan elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen (liite 1):

1. Pakatuissa elintarvikkeissa tulee olla Euroopan unionin parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 9 artiklan mukaiset pakkausmerkinnät suomen- ja ruotsin kielellä.

Elintarviketurvallisuusyksikön päällikön antaman määräyksen noudattamisen todentamiseksi elintarvikehuoneistoon tehtiin tarkastus 21.9.2022 (liite 2). Tarkastuksella todettiin, että elintarvikepakkauksista puuttuivat pääosin edelleen ruotsinkieliset pakkausmerkinnät. Kuivaelintarvikkeissa suomenkieliset pakkausmerkinnät oli pääosin lisätty yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta. Eläinperäisissä elintarvikkeissa noin puolessa oli suomenkieliset pakkausmerkinnät. Pakkausmerkintöjen käänöksissä oli lisäksi vielä puutteita, tuotteen nimen suomennos pääosin puuttui ja allergeeneja ei ollut korostettu tuoteselosteessa.

Koska La Betty Oy ei ole noudattanut elintarviketurvallisuusyksikön päällikön sille asettamaa määräystä, asia on tarpeen saattaa kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston käsiteltäväksi päävelvoitteen uudistamiseksi sekä määrääjän ja uhkasakon asettamiseksi. Uhkasakon asettaminen kuuluu kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston toimivaltaan.

Kuuleminen

La Betty Oy:tä on kuultu elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antamisesta, asetettavasta määrääjasta sekä uhkasakosta 30.9.2022 päivätyllä kirjeellä (liite 3).

Toimija ei ole antanut vastinetta määräaikaan mennessä.

Perustelut

Kaupunkiympäristön ympäristö- ja lupajaosto on elintarvikelain 27 §:n mukainen kunnan valvontaviranomainen. Hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Ympäristöpalvelut on todennut La Betty Oy:n elintarvikehuoneistoon tehdyllä tarkastuksella, että toimija ei ole korjannut kaikkia tarkastuksilla havaittuja epäkohtia. Koska La Betty Oy ei ole itse ryhtynyt toimenpiteisiin huoneistossa havaittujen epäkohtien korjaamiseksi kehoituksista ja määräyksestä huolimatta, on epäkohtien korjaamiseksi tarpeen an-

20.12.2023

taa elintarvikelain 55 §:ssä tarkoitettu määräys uhkasakolla tehostettu-
na.

Elintarvikelain 55 §:n mukaan valvontaviranomainen voi määrätä toimi-
jan korjaamaan epäkohdan, jos:

1) elintarvike tai elintarvikekontaktimateriaali, elintarvikehuoneisto tai
alkutuotantopaikka taikka elintarvike- tai kontaktimateriaalitoiminta voi
aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle tai ne ovat muutoin elintarvike-
säännösten vastaisia; tai

2) elintarvikkeesta tai elintarvikekontaktimateriaalista annetut tiedot
voivat aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle tai johtaa kuluttajaa har-
haan.

Elintarvikesäännösten vastaisuus on määrättävä korjattavaksi välittö-
mästi tai valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011
elintarviketietojen antamisesta kuluttajille 9 artiklan 1 kohdan mukaan
seuraavien tietojen ilmoittaminen on pakollista 10-35 artiklan mukaises-
ti, jollei tähän lukuun sisältyvistä poikkeuksista muuta johdu:

a) elintarvikkeen nimi;

b) ainesosaluettelo;

c) elintarvikkeen tuotannossa tai valmistelussa käytetyt ainesosat tai
valmistuksen apuaineet, joka on lueteltu liitteessä II, tai liitteessä II lue-
telluista

allergioita ja intoleransseja aiheuttavista aineista ja tuotteista johdetut
ainesosat tai valmistuksen apuaineet, joka ovat mukana valmiissa tuot-
teessa sellaisenaan tai jossakin muussa muodossa;

d) tiettyjen ainesosien ja ainesosien ryhmien määrät;

e) elintarvikkeen sisällön määrä;

f) vähimmäissäilyvyysaika tai viimeinen käyttöajankohta

g) erityiset säilyvyysolosuhteet ja/tai käyttöolosuhteet;

h) 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu elintarvikealan toimijan nimi tai toi-
minimi ja osoite;

i) alkuperämaa tai lähtöpaikka siten kuin siitä on säädetty 26 artiklassa;

20.12.2023

j) käyttöohje, jos elintarvikkeen tarkoituksen mukainen käyttö ilman sitä on vaikeaa.

k) juomien todellinen alkoholipitoisuus tilavuusprosentteina, jos alkoholipitoisuus on suurempi kuin 1,2 tilavuusprosenttia;

l) ravintoarvoilmoitus

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (834/2014) elintarviketietojen antamisesta kuluttajalle 4 §:n mukaan valmiiksi pakatun elintarvikkeen pakolliset pakkausmerkinnät on kaksi kielisessä kunnassa myytäviiin tai muuten luovutettaviin elintarvikkeisiin tehtävä ainakin suomen ja ruotsin kielellä.

Elintarvikelain 78 §:n mukaan tätä päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman tai ennen kuin oikaisuvaatimusta on käsitelty, jollei valitusviranomainen tai vastaavasti oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranomainen toisin määrää.

Toimijan vastuulla on huolehtia, että myytävissä elintarvikkeissa on selkeät lainsäädännön mukaiset pakkausmerkinnät suomen ja ruotsin kielellä.

Perustelut ehdotetulle uhkasakon asettamiselle

Elintarvikelain 68 §:n mukaan valvontaviranomainen voi tehostaa elintarvikelain nojalla annettua määräystä tai kielto uhkasakolla tai teettämis- ja keskeyttämishalla. Uhkasakkoa sekä teettämis- ja keskeyttämishalkaa koskevissa asioissa noudatetaan muutoin, mitä uhkasakko-
laisissa säädetään.

Uhkasakkolain 6 §:n mukaan uhkasakko asetetaan määräämällä päävelvoite asianosaisen noudatettavaksi sakon uhalla. Kunkin päävelvoitteen tehosteeksi on asetettava eri uhkasakko. Asettamispäätöksestä on käytävä selvästi ilmi, mihin asianosainen on velvoitettu ja milloin, mihin mennessä tai mistä lähtien päävelvoitetta on noudatettava. Määräjän pituutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun mahdollisuus noudattaa sitä sekä muut asiaan vaikuttavat seikat.

Uhkasakkolain 7 §:n 1 momentin mukaan uhkasakko voidaan kohdistaa vain sellaiseen asianosaiseen, jolla on oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa päävelvoitetta.

Uhkasakkolain 8 §:n mukaan uhkasakon suuruutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun maksukyky ja muut asiaan vaikuttavat seikat.

Epäkohtien poistamiseksi on kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston tarpeen asettaa La Betty Oy:lle uhkasakko, koska toimija ei ole noudattanut elintarviketurvallisuusyksikön päällikön sille asettamaa elintarvikelain 55 §:n mukaista määräystä.

Ilmoitusvelvollisuus omaisuuden tai käyttöoikeuden luovutustilanteessa

Uhkasakkolain 18 §:n mukaan milloin uhkasakko, teettämisuhka tai keskeyttämisuhka on asetettu kiinteää tai irtainta omaisuutta koskevan päävelvoitteen tehosteeksi, velvoitetun omaisuuden tai sen käyttöoikeuden luovuttaessaan ilmoitettava luovutuksensaajalle, minkälainen päävelvoite ja uhka sitä koskee. Velvoitetun on lisäksi ilmoitettava uhan asettaneelle viranomaiselle luovutuksensaajan nimi ja osoite. Luovutuksella tarkoitetaan myyntiä, vaihtoa, lahjoitusta sekä vuokrausta ja vuokraoikeuden siirtoa.

Jos velvoitettu eli La Betty Oy luovuttaa määräyksen kohteena olevan irtaimen tai kiinteän omaisuuden tai sen käyttöoikeuden kolmannelle, on sen ilmoitettava luovutuksensaajalle, millainen päävelvoite ja uhka tätä omaisuutta koskee. Ilmoitus on tehtävä luovutusasiakirjaan otetuin maininnoin tai muuten todisteellisesti. La Betty Oy:n on ilmoitettava myös Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön elintarviketurvallisuusyksikölle luovutuksensaajan nimi ja osoite.

Sovellettavat oikeusohjeet

Elintarvikelaki (297/2021) 1, 6, 27, 55, 68, 75, 78 §

Hallintolaki (434/2003) 34, 36 §

Uhkasakkolaki (1113/1990) 6, 7, 8, 18, 22, 23, 24 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1169/2011 elintarviketietojen antamisesta kuluttajille

Maa- ja metsätalousministeriön asetus elintarviketietojen antamisesta kuluttajille (834/2014) 4 §

Toimivaltaperuste

Helsingin hallintosäännön 2 luvun 10 §:n mukaan kaupunkiympäristön ympäristö- ja lupajaosto on elintarvikelain 27 §:n mukainen kunnan valvontaviranomainen.

Päätöksen tiedoksi

20.12.2023

Päätös toimitetaan velvoitetulle haastetiedoksiantona.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Riikka Åberg

Lisätiedot

Janne Viiru, elintarviketarkastaja, puhelin: +358 9 310 32063
janne.viiru(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Ympäristöpalvelut Elintarviketurvallisuusyksikkö Yksikön päällikkö 09.08.2022 § 24

HEL 2022-008671 T 11 02 00

Päätös

Toimija

La Betty Oy, Brahenkatu 18A, 20100 Turku
y-tunnus 3125272-9

Elintarvikehuoneisto

La Betty Oy, Jousimiehentie 5, 00740 Helsinki

Elintarviketurvallisuusyksikön päällikön määräys

1. Pakatuissa elintarvikkeissa tulee olla Euroopan unionin parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/ 2011 9 artiklan mukaiset pakkausmerkinnät suomen- ja ruotsin kielellä.

Määräaika

Edellä mainitut toimenpiteet on toteutettava 31.8.2022 mennessä.

Täytäntöönpano

Määräystä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jollei oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranomainen (kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto) toisin määrää.

Asiaan liittyvät taustatiedot

La Betty Oy myymälään on tehty valvontasuunnitelman mukainen tarkastus 27.4.2022. Tällöin on havaittu, ettei pakattuina myytävissä elintarvikkeissa ole suomen- ja ruotsinkielisiä pakkausmerkintöjä. Korjaa-

vat toimenpiteet on edellytetty tehtäväksi 20.6.2022 mennessä (Liite 1 Tarkastuskertomus 27.4.2022).

La Betty Oy myymälään on tehty uusintatarkastus 22.6.2022, jolloin on todettu, ettei epäkohtia ole korjattu määräajassa. Pakatuista elintarvikkeista puuttuivat edelleen suomen- ja ruotsinkieliset pakkausmerkinnät, eikä toimija osannut sanoa tarkkaa ajankohtaa suomen- ja ruotsinkielisten pakkausmerkintöjen täydentämiselle (Liite 2 Tarkastuskertomus 22.6.2022).

Kuuleminen

Toimijaa on kuultu elintarvikelain (297/2021) 55 §:n mukaisesta määräyksestä sekä asetettavasta määräajasta 6.7.2022 päivätyllä kirjeellä. (Liite 3)

Toimija ei ole antanut vastinetta määräaikaan mennessä.

Päätöksen perustelut

Neuvonnasta, opastuksesta ja kehotuksesta huolimatta La Betty Oy ei ole korjannut kaikkia tarkastuksilla havaittuja epäkohtia. Koska La Betty Oy ei ole ryhtynyt toimenpiteisiin huoneistossa havaittujen epäkohtien korjaamiseksi, on epäkohdan korjaamiseksi tarpeen antaa elintarvikelain 55 §:ssä tarkoitettu määräys.

Elintarvikelain (297/2021) 55 §:n mukaan valvontaviranomainen voi määrätä toimijan korjaamaan epäkohdan, jos:

1) elintarvike tai elintarvikekontaktimateriaali, elintarvikehuoneisto tai alkutuotantopaikka taikka elintarvike- tai kontaktimateriaalitoiminta voi aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle tai ne ovat muutoin elintarvikesäännösten vastaisia; tai

2) elintarvikkeesta tai elintarvikekontaktimateriaalista annetut tiedot voivat aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle tai johtaa kuluttajaa harhaan.

Elintarvikesäännösten vastaisuus on määrättävä korjattavaksi välittömästi tai valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 elintarviketietojen antamisesta kuluttajille 9 artiklan 1 kohdan mukaan seuraavien tietojen ilmoittaminen on pakollista 10-35 artiklan mukaisesti, jollei tähän lukuun sisältyvistä poikkeuksista muuta johdu:

20.12.2023

- a) elintarvikkeen nimi;
- b) ainesosaluettelo;
- c) elintarvikkeen tuotannossa tai valmistelussa käytetyt ainesosat tai valmistuksen apuaineet, joka on lueteltu liitteessä II, tai liitteessä II luetelluista allergioita ja intoleransseja aiheuttavista aineista ja tuotteista johdetut ainesosat tai valmistuksen apuaineet, joka ovat mukana valmiissa tuotteessa sellaisenaan tai jossakin muussa muodossa;
- d) tiettyjen ainesosien ja ainesosien ryhmien määrät;
- e) elintarvikkeen sisällön määrä;
- f) vähimmäissäilyvyysaika tai viimeinen käyttöajankohta
- g) erityiset säilyvyysolosuhteet ja/tai käyttöolosuhteet;
- h) 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu elintarvikealan toimijan nimi tai toiminimi ja osoite;
- i) alkuperämaa tai lähtöpaikka siten kuin siitä on säädetty 26 artiklassa;
- j) käyttöohje, jos elintarvikkeen tarkoituksen mukainen käyttö ilman sitä on vaikeaa.
- k) juomien todellinen alkoholipitoisuus tilavuusprosentteina, jos alkoholipitoisuus on suurempi kuin 1,2 tilavuusprosenttia;
- l) ravintoarvoilmoitus

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (834/2014) elintarviketietojen antamisesta kuluttajalle 4 §:n mukaan valmiiksi pakatun elintarvikkeen pakolliset pakkausmerkinnät on kaksi kielisessä kunnassa myytävään tai muuten luovutettavaan elintarvikkeisiin tehtävä ainakin suomen ja ruotsin kielellä.

La Betty Oy myymälässä myynnissä olevista pakatuista elintarvikkeista puuttuvat suomen- ja ruotsinkieliset pakkausmerkinnät.

Elintarvikelain 78 §:n mukaan tätä päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman tai ennen kuin oikaisuvaatimusta on käsitelty, jollei valitusviranomaisen tai vastaavasti oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranomaisen toisin määrää

Päätöksen perusteena olevat asiakirjat

20.12.2023

1. Tarkastuskertomus 27.4.2022.
2. Tarkastuskertomus 22.6.2022
3. La Betty Oy:n kuuleminen 6.7.2022.

Sovellettavat oikeusohjeet

Elintarvikelaki (297/2021) 1, 55, 78 §,

Hallintolaki (434/2003) 34, 36 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1169/2011 elintarviketietojen antamisesta kuluttajille

Maa-metsätalousministeriön asetus elintarviketietojen antamisesta kuluttajille (834/2014) 4 §

Toimivaltaperuste

Kaupunkiympäristön ympäristö- ja lupajaosto on elintarvikelain (297/2021) 27 §:n mukainen kunnan valvontaviranomainen. Ympäristö- ja lupajaosto on siirtänyt päätäntävaltaansa edelleen elintarviketurvallisuusyksikön päällikölle.

Mahdolliset jatkotoimenpiteet asiassa

Mikäli epäkohtia ei ole korjattu määräaikaan mennessä, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle voidaan esitellä päätösehdotus, jossa elintarviketurvallisuusyksikön päällikön antamaan määräystä tulitaisiin tehostamaan uhkasakolla. Uhkasakon suuruus voisi olla 10 000 euroa.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje on liitteenä.

Tiedoksiantotapa

Pöytäkirjanote toimitetaan haastetiedoksiantona La Betty Oy:lle

Lisätiedot

Janne Viiru, elintarviketarkastaja, puhelin: +358 9 310 32063
janne.viiru(a)hel.fi

§ 193

Oikaisuvaatimus rakennusvalvontapalveluiden lupayksikön 2 arkkitehdin tekemästä hissien jälkiasennusta koskevasta rakennuslupapäätöksestä, Uudenmaankatu 36

HEL 2023-013813 T 10 04 03

5-19-23-OIK

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti osaksi hyväksyä Osakeyhtiö Uudenmaankatu 36:n oikaisuvaatimuksen rakennusvalvontapalveluiden lupayksikkö 2:n arkkitehdin 10.10.2023 § 636 tekemästä jälkiasennushissin rakentamista koskevasta rakennuslupapäätöksestä, lupatunnus 5-0928-23-D ja muuttaa porrashuoneiden seinä- ja kattomaalauksia koskevan ennallistamislupamääräyksen kuulumaan seuraavasti:

Ennen loppukatselmuksen toimittamista on porrashuoneiden A ja D alkuperäisistä seinä- ja kattomaalauksista ennallistettava fragmentaalisesti noin 2-3 m² suuruiset alueet eli yhteensä 4-6 m². Ennallistamistutkimus, -suunnitelma ja -työ tulee tehdä ammattitaitoisen konservاتورin toimesta. Ennallistamissuunnitelmasta pitää pyytää kaupunginmuuseon lausunto, ja suunnitelma ja lausunto tulee toimittaa rakennusvalvontapalvelujen lupayksikölle ennen työhön ryhtymistä.

Tämä päätös annetaan julkipanon jälkeisenä arkityöpäivänä, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisen tietoon.

Muutoksenhaun kohteena oleva päätös

Rakennusvalvontapalveluiden lupayksikkö 2:n arkkitehti on 10.10.2023 § 636 tekemällään päätöksellä myöntänyt hakijalle, Osakeyhtiö Uudenmaankatu 36:lle rakennusluvan kahden jälkiasennushissin rakentamiselle osoitteessa Uudenmaankatu 36, kiinteistötunnus 091-005-0090-0023, lupatunnus 5-0928-23-D.

Helsingin harvalukaiseen 1800-luvulla valmistuneiden rakennusten joukkoon kuuluvan asuinkerrostalon kahteen porrashuoneeseen rakennetaan hissit. Rakennuskokonaisuus koostuu kahdesta rakennusvaiheesta, alkuperäisestä ns. Antipoffin vuokrakasarmista 1860-luvulta (vuosilta 1862 ja 1865) ja sen katurakennuksen korvanneesta uusrenessanssirakennuksesta 1880-luvulta. Rakennuksen suunnittelijaksi on merkitty Arkkitehtitoimisto Kiseleff&Heikel. Rakennuskokonaisuudessa on kaikkiaan viisi porrashuonetta (A-E). Pääporrashuoneita ovat A- ja

D-porrashuoneet, muut ovat sivuporrashuoneita. A-porrashuone sijaitsee kadunvarsirakennuksessa. D-porrashuone sijaitsee rakennuskokonaisuuden vanhemmassa, pihalle avautuvassa osassa.

Hissit toteutetaan pääporrashuoneisiin tunnuksilla A ja D, joista jälkimmäinen on Helsingin kaupungin inventoimana luokassa 1; arkkitehtonisesti ja historiallisesti merkittävä, hyvin säilynyt kokonaistaideteos. A-porrashuonetta ei ole vastaavalla tavalla inventoitu ja arvotettu. A-portaan hissi toteutetaan porrassyökyjen keskelle. D-portaan hissi toteutetaan sivutasanteelle, mikä mahdollistaa porrassyökyjen pysyttämisen koskemattomina. Hissit ulotetaan myös kellariin. Ullakolle ulottaminen toteutetaan mahdollisen ullakkorakentamien yhteydessä.

Helsingin kaupunginmuseon lausunnossa on todettu kohteen ainutlaatuisuus ja arvo sekä asemakaavan vanhentuneisuus rakennussuojelun kannalta. Lisäksi todetaan, että hissiasennusten yhteydessä puretaan arvokasta ja lähes ainutlaatuista alkuperäistä rakennusmateriaalia, arvokkaita klinkkereitä ja muita kiinteitä rakennusosia. Muutos rikkoo alkuperäistä tilaa ja turmelee porrashuoneiden alkuperäisen arkkitehtuurin. Kaupunginmuseo pitää valitettavana, ettei muutoksen yhteydessä porrashuoneiden alkuperäisiä pintakäsittelyjä jatkotutkita, eikä pintoja ennallisteta alkuperäisten ratkaisujen mukaisiksi.

Asemakaavoituksen kannanotossa hissien rakentamista ei puolleta. Kananotossa todetaan, että asemakaava on rakennussuojelun osalta vanhentunut; suojelu ei kata sisätiloja eikä miltään osin kadunvarsirakennusta vanhempia pihan puolen rakennuksia. Kantakaupungin asemakaavojen ajantasaistamistyö on käynnissä ja myös tämän hankkeen kaupunginosa, Punavuori kuuluu työn alle tuleviin kaupunginosiin. Asemakaavoitus toteaa: "Yksi tärkeimmistä teemoista vanhojen asemakaavojen päivittämisessä on nimenomaan rakennussuojelun tarkistaminen. Kampin osalta tätä työtä on jo tehty ja vastaavia periaatteita noudattamalla tämä rakennus, mukaan lukien sisäpihan puoleinen rakennusosa, saisi suojelumerkinnän sr-1, jonka nojalla porrashuoneiden suojeluarvot turvautuisivat riittävällä tavalla". Keskusteltuaan mm. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) kanssa asemakaavoitus kuitenkin toteaa, ettei se käynnistä rakennuskiellon asettamista kohteeseen. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle on lähetetty lausuntopyyntö. Sähköpostiviestissään ELY-keskus toteaa, ettei se anna lausuntoa.

Rakennusluvan lupamääräys

Lupapäätöksessä on edellytetty toimitettavaksi erityissuunnitelma A- ja D- porrashuoneiden pintakäsittelyistä liittyen kaupunginmuseon lausun-

toon. Työ tulee tehdä ammattitaitoisen konservaattorin toimesta. Pinnat tulee ennallistaa alkuperäisten ratkaisujen mukaisiksi. Ennallistamissuunnitelma liitetään osaksi tätä erityissuunnitelmaa.

Osakeyhtiö Uudenmaankatu 36:n oikaisuvaatimus 27.10.2023

Osakeyhtiö Uudenmaankatu 36 on vaatinut päätökseen oikaisua. Oikaisua on vaadittu siltä osin, kuin on vaadittu toimitettavaksi erityissuunnitelma A- ja D- porrashuoneiden pintakäsittelyiden jatkotutkimuksesta ja pintojen ennallistamisesta. Oikaisuvaatimuksessa todetaan muun ohella seuraavaa:

Päätös on maankäyttö- ja rakennuslain (5.2.1999/132) (jatkossa MRL) 141 §:n vastainen. Päätös on MRL:n vastainen, koska poistettavaksi vaaditut lupamääräykset eivät koske haetun ja myönnetyn rakennusluvan mukaista rakennustyötä tai toimenpiteen suorittamista.

Rakennustoimenpide on määritelty luvassa seuraavasti: "Kahden jälkiasennushissin rakentaminen". Poistettavaksi vaaditut lupamääräykset eivät koske luvan mukaista rakennustoimenpidettä, hissien rakentamista, vaan porrashuoneiden pintakäsittelyn (maalauksen) ennallistamista. MRL 141 §:n tarkoittamat lupamääräykset eivät voi koskea muuta kuin luvan tarkoittamaa rakennustyötä tai toimenpidettä.

Luvan mukainen A-portaan hissi sijoittuu kuilun keskelle, eli se ei edes ole kosketuksissa porrashuoneen pintakäsittelyihin. A-portaan osalta poistettavaksi vaaditut lupamääräykset eivät siten millään tavoin koske luvan mukaista rakennustoimenpidettä. Luvan mukainen D-portaan hissi rakennetaan porrashuoneen sivuta-santeelle seinän viereen, mutta tämänkään portaan osalta määräystä ei voi ulottaa laajemmaksi kuin välittömästi hissien lähetyillä olevan seinän osuuteen.

Päätös on MRL:n vastainen myös sillä perusteella, että poistettavaksi vaaditut lupamääräykset ulottuvat luvan mukaisen muutosalueen ulkopuolelle. Luvan mukainen muutosalue on hyväksytyissä pääpiirustuksissa (pohjapiirustukset kerroksista) rajattu hissien välittömään läheisyyteen ja siten, että porrashuoneiden pintakäsittelyt eivät kuulu muutosalueeseen. MRL 141 §:n tarkoittamat lupamääräykset eivät voi ulottua muutosalueen ulkopuolelle. Kuten edellä on jo todettu, lupamääräykset koskevat porrashuoneita A ja D kokonaisuudessaan, eli ulottuvat luvan mukaisen muutosalueen ulkopuolelle.

Poistettavaksi vaaditut lupamääräykset eivät myöskään koske luvan mukaisen rakennustyön suorittamisesta mahdollisesti aiheutuvien haittojen rajoittamista.

20.12.2023

Lupamääräykset ovat selvästi tulleet lupaan Helsingin kaupunginmu-
seon lausunnon johdosta.-- Suojeluvetoitteen asettaminen tulee pe-
rustua lainsäädännön mahdollistamiin suojelukeinoihin. Rakennusval-
vontaviranomaisella ei ole toimivaltaa asettaa suojelumääräyksiä, jol-
laisia poistettavaksi vaaditut lupamääräykset tosiasiasa ovat. Ne me-
nevät jopa huomattavasti pidemmälle kuin suojelumääräykset, jotka
määrittävät mitä saa tai ei saa tehdä. Nyt lupamääräykset velvoittaisi-
vat Osakeyhtiö Uuden-maankatu 36:n entisöimään porrashuoneiden
pintakäsittelyt, johon millään suojelumääräyksellä yhtiötä ei voisi vel-
voittaa. Rakennusvalvontaviranomaisella ei ole toimivaltaa päättää
Osakeyhtiö Uudenmaankatu 36:n puolesta, mitä kunnossapitotoimia se
suorittaa. Tässä toimivalta on yksin Osakeyhtiö Uudenmaankatu 36:n
yhtiökokouksella. Poistevaksi vaaditut lupamääräykset ovat myös ta-
loudellisesti kohtuuttomat. Osakeyhtiö Uudenmaankatu 36:n arvion
mukaan kaksi hissiä maksaa noin miljoona euroa ja ARA- avustuksen
jälkeen noin ½ miljoonaa euroa. Porrashuoneiden ennallistaminen
maksaa noin ½ miljoonaa euroa lisää.

Lisäksi on pyydetty, että asia käsitellään viivytyksettä ja kiireellisenä.
Osakeyhtiö Uudenmaankatu 36 hakee hissihankkeelle ARA:n avustus-
ta, ja hakemus pitää jättää tämän vuoden puolella. Hakemukseen tulee
liittää rakennuslupa.

Päätösehdotuksen perustelut

Asemakaava

Alueella on voimassa asemakaava numero 7962, joka on tullut voi-
maan vuonna 1980. Asemakaavassa kadun varrella oleva rakennuso-
sa on suojeltu, pihan puoleista rakennusosaa ei ole suojeltu. Suojeltu
rakennusosa on merkitty asemakaavassa tunnuksella ark: Rakennus-
taiteellisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten raken-
nusala. Tässä tontin osassa olevaa rakennusta tai sen osaa ei saa
purkaa eikä siinä saa suorittaa sellaisia lisärakentamis- tai muutostöitä,
jotka tarvelevät katujulkisivujen tai vesikaton rakennustaiteellista tai
kulttuurihistoriallista arvoa tai tyyliä. Mikäli rakennuksessa on aikai-
semmin suoritettu tällaisia toimenpiteitä, on rakennus lisärakentamis-
tai muutostöiden yhteydessä pyrittävä korjaamaan rakennuksen tyyliin
hyvin soveltuvalla tavalla.

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslain 118 §:n mukaan rakentamisessa, raken-
nuksen korjaus- ja muutostyössä ja muita toimenpiteitä suoritettaessa
samoin kuin rakennuksen tai sen osan purkamisessa on huolehdittava

siitä, ettei historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kaupunkikuvaa turmella.

Maankäyttö- ja rakennuslain 118 §:n säännöksen perustelujen (HE 101/1998vp) mukaan pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa lainsäädäntöä vastaavasti historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaiden rakennusten tai kaupunkikuvan turmelemisen kiellosta. Säännös koskisi rakentamista, rakennuksen korjaus- ja muutostöitä ja muita toimenpiteitä sekä rakennuksen tai sen osan purkamista. Tässä pykälässä tarkoitettu turmelemiskielto tarkoittaisi rakentamisen ajallisen kerrostuneisuuden kunnioittamista. Sen arvottamisen perusteet luonnollisesti voisivat ajan myötä vaihdella. Kysymys olisi kuitenkin yhtä hyvin rakentamisen arvokkaiden yksityiskohtien kuin rakennetun ympäristön kokonaiskuvan vaalimisesta.

Maankäyttö- ja rakennuslain 135 §:n 1 momentin mukaan rakennusluvan myöntämisen edellytyksenä asemakaava-alueella on muun ohella, että 1) rakennushanke on voimassa olevan asemakaavan mukainen; 2) rakentaminen täyttää sille 117§:ssä säädetyt sekä muut tämän lain mukaiset tai sen nojalla asetetut vaatimukset; 3) rakennus soveltuu paikalle;

Maankäyttö- ja rakennuslain 134 a §:n mukaan rakennusvalvontaviranomainen voi määrätä rakennusluvassa, aloituskokouksessa tai erityisestä syystä rakennustyön aikana laadittavaksi ja toimitettavaksi rakennushankkeen laadun tai laajuuden vuoksi tarpeellisia erityissuunnitelmia. Jos rakennusvalvontaviranomainen on määrännyt toimitettavaksi erityissuunnitelman, rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava siitä, että suunnitelma toimitetaan rakennusvalvontaviranomaiselle ennen kuin ryhdytään työvaiheeseen, jota suunnitelma koskee. Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä erityissuunnitelmien sisällöstä ja esitystavasta.

Maankäyttö- ja rakennuslain 141 §:n mukaan lupapäätökseen voidaan ottaa tarpeelliset määräykset. Määräykset voivat koskea muun ohessa rakennustyön tai toimenpiteen suorittamista ja niistä mahdollisesti aiheutuvien haittojen rajoittamista.

Helsingin kaupungin rakennusjärjestyksen 33 §:n mukaan rakennusta on hoidettava ja pidettävä kunnossa, eikä sitä saa päästää rapistumaan korjauskelvottomaksi. Rakennuksen korjaamisessa on otettava huomioon sen ominaispiirteet eikä korjaaminen saa harkitsemattomasti johtaa tyyllillisesti alkuperäisestä rakennuksesta poikkeavaan lopputulokseen. Saman pykälän 2 momentin mukaan kaavassa tai rakennus-suojelulain nojalla suojeltua rakennusta ei saa muuttaa tai käyttää niin,

20.12.2023

että rakennuksen kaupunkikuvallinen tai historiallinen arvo vähenee. Tarvittaessa on riittävän ajoissa pyydettävä museoviranomaisen lausunto muutoshankkeesta ja kohteen kulttuurihistoriallisesta arvosta.

Maankäyttö- ja rakennuslain 117e § :n mukaan rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että rakennus ja sen piha- ja oleskelualueet suunnitellaan ja rakennetaan niiden käyttötarkoituksen, käyttäjämäärän ja kerrosluvun edellyttämällä tavalla siten, että esteettömyys ja käytettävyys otetaan huomioon erityisesti lasten, vanhusten ja vammaisten henkilöiden kannalta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa uuden rakennuksen rakentamista, rakennuksen korjaus- ja muutostyötä sekä rakennuksen käyttötarkoituksen muutosta varten tarvittavia tarkempia säännöksiä:

- 1) rakennuksen sekä sen kulkuväylien ja hygieniatilojen mitoituksesta;
- 2) tasoeroista;
- 3) kokoontumistiloista ja majoitustiloista

Valtioneuvoston asetuksen rakennuksen esteettömyydestä 1 §:n 2 momentin mukaan asetusta sovelletaan myös maankäyttö- ja rakennuslain 125 §:n mukaan luvanvaraiseen hallinto-, palvelu-, toimisto- liike-, varasto- ja tuotantorakennuksen sekä asuinkerrostalon yleisten tilojen korjaus- ja muutostyöhön, laajentamiseen, kerrosalaan laskettavan tilan lisäämiseen ja rakennuksen käyttötarkoituksen muutokseen hallinto-, palvelu-, toimisto-, liike- tai asuinkäyttöön siltä osin kuin esteettömyyden parantaminen on rakennuksen ominaisuudet sekä toimenpiteen laatu ja laajuus huomioon ottaen tarkoituksenmukaista.

Perustelut

Asiassa on kyse jälkiasennushissien rakentamisesta rakennustaiteellisesti ja historiallisesti arvokkaan asuinkerrostalon kahteen porrashuoneeseen osoitteessa Uudenmaankatu 36. Rakennuksessa on 4 kerrosta ja 30 huoneistoa.

Rakennus on rakennustaiteellisesti arvokas ja myös sen porrashuoneilla on suojeluarvoja. Rakennuksen porrashuoneita ei ole asemakaavassa suojeltu, eikä tonttia ole asetettu rakennuskieltoon asemakaavan muuttamiseksi. D-porrashuone on Helsingin kaupungin museon inventoimana luokassa 1; arkkitehtonisesti ja historiallisesti merkittävä, hyvin säilynyt kokonaistaideteos. A-porrasta ei ole inventoitu.

Asemakaavoituksen ja kaupungin museon lausunnoissa ei hissien rakentamista ole puollettu, sillä niiden rakentaminen turmelee porrashuoneiden alkuperäisen arkkitehtuurin rikkomalla alkuperäisen tilan ja sen alkuperäisiä rakennusmateriaaleja ja merkitsee näin ollen suojeluarvojen heikkenemistä arvokkaiden porrashuoneiden osalta. Asemakaavoitu-

20.12.2023

tuksen näkemyksen mukaan toimenpide vaarantaa historiallisesti arvokkaan rakennuksen arvojen säilymisen maankäyttö- ja rakennuslain 118 §:n tarkoittamalla tavalla, eikä lupaa tulisi myöntää.

Rakennusvalvontapalvelujen lupayksikkö on rakennuslupahakemusa-siakirjojen ja paikallakäynnin perusteella arvioinut, että porrashuoneisiin on lausunnoista huolimatta mahdollista toteuttaa jälkiasennushissit porrashuoneita turmelematta. Hissien rakentaminen parantaa asuinkerrostalon asuntojen käytettävyyttä esteettömyyssäännösten ja -tavoitteiden mukaisesti.

Jälkiasennushissien rakentamisen myötä porrashuoneiden tilallinen ilme muuttuu, jolloin olisi perusteltua, että porrashuoneiden alkuperäiset ja historiallisesti arvokkaat maalaukset entisöitäisiin, jotta porrashuoneiden ajallista kerroksellisuutta kunnioitettaisiin.

Oikaisuvaatimuksen johdosta on nyt arvioitu, ettei porrashuoneiden kaikkien seinä- ja kattomaalausten entisöinti rakennuslupapäätöksessä asetetun lupamääräyksen mukaisesti ole kohtuullista ja suhteellisuusperiaatteen mukaista. Sen johdosta lupamääräys on syytä muuttaa päätösehdotuksesta ilmenevällä tavalla.

Kun otetaan huomioon asiassa annetut asemakaavoituksen ja kaupunginmuseon lausunnot, D-porrashuoneen inventointi ja rakennuksen rakennustaiteellinen ja historiallinen arvo, nyt asetettava lupamääräystä voidaan pitää MRL 141 §:n mukaisena, tarpeellisena ja kohtuullisena. Perusteita poistaa koko lupamääräys oikaisuvaatimuksessa esitetyllä tavalla ei edellä mainituilla perusteilla ole.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Pentti Ruuska

Lisätiedot

Kaisa Hongisto, rakennuslakimies, puhelin: 09 310 26404
kaisa.hongisto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Kantakartta
- 3 Asemakaava 7962
- 4 Oikaisuvaatimus 27.10.2023
- 5 Rakennuslupapäätös 5-0928-23-D
- 6 Pääpiirustuskooste
- 7 Hankeselvitys
- 8 Asemakaavoituksen lausunto
- 9 Helsingin kaupunginmuseon lausunto
- 10 Porrashuone D inventointi

20.12.2023

11	Uudenmaankatu 36 historiakatsaus
12	Uudenmaankatu 36 väritutkimukset
13	Valokuvia porrashuoneista
14	Valokuvia sivuporrashuoneista

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus-, toimenpide-, purkamis- ja maisematyöluva päätös oikaisuvaatimukseen

Otteet

Ote

Oikaisunhakija

Otteen liitteet

Hallintovalitus, rakennus-, toimenpide-, purkamis- ja maisematyöluva päätös oikaisuvaatimukseen

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Oikaisuvaatimuksen käsittelyn edellytykset

MRL 187 §:n 1 momentin mukaan viranhaltijan päätökseen asiassa, joka kunnan rakennusvalvontaviranomaiselta tai muulta kunnan viranomaiselta on siirretty hänen ratkaistavakseen, ei saa hakea muutosta valittamalla. Päätökseen tyytymättömällä on oikeus saada asia asianomaisen viranomaisen käsiteltäväksi (oikaisuvaatimus). Oikeus vaatimuksen tekemiseen määräytyy samojen perusteiden mukaan kuin asianosaisen valitusoikeus.

MRL 192 §:n mukaan valitusoikeus rakennuslupapäätöksestä on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- 4) kunnalla; sekä
- 5) toimialueellaan sellaisella rekisteröidyllä yhteisöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun edistäminen, jos rakennuslupa koskee rakennusta hankkeessa, johon sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia.

MRL 187 §:n 2 momentin mukaan oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti viranhaltijalle 14 päivän kuluessa päätöksen antamisesta. Rakennuslupapäätös on annettu julkipanon jälkeen 13.10.2023 jolloin sen

20.12.2023

katsotaan tulleen asianosaisten tietoon. Viimeinen muutoksenhakupäivä päätökseen on ollut 27.10.2023.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on luvan hakija, joka on asianosainen asiassa ja jolla on oikaisuvaatimusoikeus. Oikaisuvaatimus on saapunut sähköpostitse 27.10.2023 eli säädetyssä määräajassa. Oikaisuvaatimus on tutkittava.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 16 luvun 2 §:n 8 kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää maankäyttö- ja rakennuslain 21.4 §:n tarkoittamista hallintopakkoa ja oikaisuvaatimusta koskevista asioista.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Pentti Ruuska

Lisätiedot

Kaisa Hongisto, rakennuslakimies, puhelin: 09 310 26404
kaisa.hongisto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Kantakartta
- 3 Asemakaava 7962
- 4 Oikaisuvaatimus 27.10.2023
- 5 Rakennuslupapäätös 5-0928-23-D
- 6 Pääpiirustuskooste
- 7 Hankeselvitys
- 8 Asemakaavoituksen lausunto
- 9 Helsingin kaupunginmuseon lausunto
- 10 Porrashuone D inventointi
- 11 Uudenmaankatu 36 historiakatsaus
- 12 Uudenmaankatu 36 väritutkimukset
- 13 Valokuvia porrashuoneista
- 14 Valokuvia sivuporrashuoneista

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus-, toimenpide-, purkamis- ja maisematyöluopa päätös oikaisuvaatimukseen

Otteet

Ote

Oikaisunhakija

Otteen liitteet

Hallintovalitus, rakennus-, toimenpide-, purka-

20.12.2023

Asia/10

mis- ja maisematyölupa päätös oikaisuvaati-
mukseen

Tiedoksi

Asemakaavoitus
Helsingin kaupunginmuseo

§ 194

Rakennuslupahakemus, asuinkerrostalon (käyttötarkoitusluokka 0121) rakentaminen ja neljän maalämpökaivon poraaminen, 47201/14, Pallaksentie 7, Kiinteistö Oy Mellunpuiston talo A5

HEL 2023-014249 T 10 04 03

Facta 47-2812-23-A, Lupapiste LP-091-2022-09853

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti myöntää Kiinteistö Oy Mellunpuiston talo A5:lle haetun rakennusluvan liitteenä 1 olevan Facta-asiakirjan 47-2812-23-A mukaisesti ja siinä mainituin määräyksin sekä hyväksyi esitetyt pääpiirustukset.

Tämä päätös annetaan julkipanon jälkeisenä arkityöpäivänä, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon. Päätös pannaan julki ilmoitus-
taululle samana päivänä kuin ympäristö- ja lupajaoston pöytäkirja asetetaan nähtäville kaupungin verkkosivuilla.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Noora Mukala, lupa-arkkitehti, puhelin: 31037750
noora.mukala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Facta-asiakirja
- 2 Pääpiirustuskooste

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet

Esitysteksti
Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös
Liite 1

Päätösehdotus

20.12.2023

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Rakennushanke soveltuu rakennuspaikalle ja täyttää luvan myöntämisen edellytykset.

Hankkeen poikkeamiset ovat vähäiset ja perustellut.

Naapureilla ei ole ollut huomautettavaa hankkeesta.

Tarkemmat hankkeeseen liittyvät seikat ja selvitykset ilmenevät liitteenä olevasta Facta-asiakirjasta.

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslaki 115 §, 117 §, 117 a-j §:t, 117 l §, 125 §, 131 §, 133 §, 135 §, 141 §, 150 a-d §:t ja 175 §

Esittelijä

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Noora Mukala, lupa-arkkitehti, puhelin: 31037750
noora.mukala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Facta-asiakirja
- 2 Pääpiirustuskooste

Oheismateriaali

- 1 Lupapistehakemus
- 2 Esittelymateriaali
- 3 Kaupunkikuvatyöryhmän lausunto 1 21112022
- 4 Kaupunkikuvatyöryhmän lausunto 2 19122022

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet

Esitysteksti
Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös
Liite 1

§ 195

Rakennuslupahakemus, viisikerroksisen asuinkerrostalon (käyttö- tarkoitusluokka 0121), yksikerroksisen saunarakennuksen (1910) ja neljän maalämpökaivon rakentaminen, 47079/5, Kivijatie 7, Asunto Oy Helsingin Auringonvalo

HEL 2023-014262 T 10 04 03

Facta 47-2814-23-A, Lupapiste LP-091-2023-03040

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti myöntää Asunto Oy Helsingin Auringonvalo haetun rakennusluvan liitteenä 1 olevan Facta-asiakirjan 47-2814-23-A mukaisesti ja siinä mainituin määräyksin sekä hyväksyi esitetyt pääpiirustukset.

Tämä päätös annetaan julkipanon jälkeisenä arkityöpäivänä, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon. Päätös pannaan julki ilmoitustaululle samana päivänä kuin ympäristö- ja lupajaoston pöytäkirja asetetaan nähtäville kaupungin verkkosivuilla.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Noora Mukala, lupa-arkkitehti, puhelin: 31037750
noora.mukala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Facta-asiakirja
- 2 Pääpiirustuskooste

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet

Esitysteksti
Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa
koskeva toimielimen päätös
Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Rakennushanke soveltuu rakennuspaikalle ja täyttää luvan myöntämisen edellytykset.

Hankkeen poikkeamiset ovat vähäiset ja perustellut.

Naapureilla ei ole ollut huomautettavaa hankkeesta.

Tarkemmat hankkeeseen liittyvät seikat ja selvitykset ilmenevät liitteenä olevasta Facta-asiakirjasta.

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslaki 115 §, 117 §, 117 a-l §:t, 121 §, 121 a, 125 §, 133 §, 134 a §, 135 §, 141 §, 150 a-d: t § ja 175 §

Esittelijä

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Noora Mukala, lupa-arkkitehti, puhelin: 31037750
noora.mukala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Facta-asiakirja
- 2 Pääpiirustuskooste

Oheismateriaali

- 1 Lupapistehakemus
- 2 Esittelymateriaali
- 3 Ulkovärisuunnitelma

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet

Esitysteksti
Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös
Liite 1

§ 196

Rakennuslupahakemus, kahden paritalon (käyttötarkoituserluokka 0111) rakentaminen, 4094/22, Pallomäenrinne 8b, As Oy Helsingin Pallosalama

HEL 2023-014956 T 10 04 03

40-2705-23-A, Lupapiste LP-091-2023-04436

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti myöntää kahdelle paritalolle haetun rakennusluvan liitteenä 1 olevan Facta-asiakirjan 40-2705-23-A mukaisesti ja siinä mainituin määräyksin sekä hyväksyi esitetyt pääpiirustukset.

Tämä päätös annetaan julkipanon jälkeisenä arkityöpäivänä, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon. Päätös pannaan julki ilmoitus- taululle samana päivänä kuin ympäristö- ja lupajaoston pöytäkirja asetetaan nähtäville kaupungin verkkosivuilla.

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston kokouksesta kulloinkin laadittu pöytäkirja pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa www.hel.fi.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Pekka Niemonen, lupa-arkkitehti, puhelin: 09 310 32385
[pekka.niemonen\(a\)hel.fi](mailto:pekka.niemonen(a)hel.fi)

Liitteet

- 1 Facta-asiakirja
- 2 Pääpiirustuskooste

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet

Esitysteksti
Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa

20.12.2023

Asianosaiset koskeva toimielimen päätös
Liite 1
Esitysteksti
Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa
koskeva toimielimen päätös
Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Rakennushanke soveltuu rakennuspaikalle ja täyttää luvan myöntämisen edellytykset.

Poikkeamista asemakaavasta ei ole. Poikkeamiset rakentamisen sääöksistä ovat vähäiset ja perustellut.

Naapurien huomautukset on huomioitu.

Tarkemmat hankkeeseen liittyvät seikat ja selvitykset ilmenevät liitteenä olevasta Facta-asiakirjasta.

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslaki 115 §, 117 §, 117 a-j §:t, 120 c-g §:t, 125 §, 131 §, 133 § ja 175 §

Esittelijä

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Pekka Niemonen, lupa-arkkitehti, puhelin: 09 310 32385
pekka.niemonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Facta-asiakirja
2 Pääpiirustuskooste

Oheismateriaali

1 Lupapistehakemus
2 Esittelymateriaali

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen

20.12.2023

Asia/13

päätös

Otteet

Ote
Hakija

Asianosaiset

Otteen liitteet

Esitysteksti
Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa
koskeva toimielimen päätös

Liite 1

Esitysteksti
Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa
koskeva toimielimen päätös

Liite 1

§ 197

Rakennuslupahakemus, asuinkerrostalon (0121) ja 15 maalämpö- kaivon rakentaminen, 23677/16, Kotisaarenkatu 1a, KOy Arabia asuintorni

HEL 2023-014675 T 10 04 03

23-2738-23-A, Lupapiste LP-091-2022-04884

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti myöntää KOy Arabia asuintornille haetun rakennusluvan liitteenä 1 olevan Facta-asiakirjan 23-2738-23-A mukaisesti ja siinä mainituin määräyksin sekä hyväksyi esitetyt pääpiirustukset.

Tämä päätös annetaan julkipanon jälkeisenä arkityöpäivänä, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon. Päätös pannaan julki ilmoitus-
taululle samana päivänä kuin ympäristö- ja lupajaoston pöytäkirja ase-
tetaan nähtäville kaupungin verkkosivuilla.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Jyrki Kauhanen, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 26465
jyrki.kauhanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Facta-asiakirja
- 2 Pääpiirustuskooste

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet

Esitysteksti
Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa
koskeva toimielimen päätös
Liite 1

Päätösehdotus

20.12.2023

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Rakennushanke soveltuu rakennuspaikalle ja täyttää luvan myöntämisen edellytykset.

Poikkeamiset asemakaavasta ovat vähäiset ja perustellut.

Tarkemmat hankkeeseen liittyvät seikat ja selvitykset ilmenevät liitteenä olevasta Facta-asiakirjasta.

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslaki 115 §, 117 §, 117 a-j §:t, 117 l §, 125 §, 133 §, 135 §, 141 §, 150 b-d §:t, 171 § ja 175 §

Esittelijä

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Jyrki Kauhanen, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 26465
jyrki.kauhanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Facta-asiakirja
- 2 Pääpiirustuskooste

Oheismateriaali

- 1 Lupapistehakemus
- 2 Esittelymateriaali
- 3 KKT lausunto 13.2.2023 23-2338-22-E-2
- 4 POYTAKIRJA_TTR 2_22062023
- 5 alueryhma_arabiankauppakeskus_lausunto_10_05

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet

Esitysteksti
Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös
Liite 1

20.12.2023

§ 198

Rakennuslupahakemus, määräaikaisen koulurakennuksen (käyttö- tarkoitusluokka 0820) paikallaan pysyttäminen, 4024/3, Suutarilantie 32, Helsingin kaupunki, Kaupunkiympäristö

HEL 2023-013727 T 10 04 03

40-2761-23-D, Lupapiste LP-091-2023-00089

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti myöntää haetun rakennusluvan liitteenä 1 olevan Facta-asiakirjan 40-2761-23-D mukaisesti ja siinä mainituin määräyksin sekä hyväksyi esitetyt pääpiirustukset.

Tämä päätös annetaan julkipanon jälkeisenä arkityöpäivänä, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon. Päätös pannaan julki ilmoitus-
taululle samana päivänä kuin ympäristö- ja lupajaoston pöytäkirja asetetaan nähtäville kaupungin verkkosivuilla.

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston kokouksesta kulloinkin laadittu pöytäkirja pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa www.hel.fi.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Pekka Ryhänen, lupa-arkkitehti, puhelin: 310 26495
[pekka.ryhanen\(a\)hel.fi](mailto:pekka.ryhanen(a)hel.fi)

Liitteet

- 1 Facta-asiakirja
- 2 Pääpiirustuskooste

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet

Esitysteksti
Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Rakennushanke soveltuu rakennuspaikalle ja täyttää luvan myöntämisen edellytykset.

Tarkemmat hankkeeseen liittyvät seikat ja selvitykset ilmenevät liitteenä olevasta Facta-asiakirjasta.

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslaki 125 § ja 133 §

Esittelijä

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Pekka Ryhänen, lupa-arkkitehti, puhelin: 310 26495
pekka.ryhanen(a)hel.fi

Liitteet

1	Facta-asiakirja
2	Pääpiirustuskooste

Oheismateriaali

1	Lupapistehakemus
2	Esittelymateriaali

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet

Esitysteksti
Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös
Liite 1

20.12.2023

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 184, 185, 186, 187, 188, 190 ja 191 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 189 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Kunnallisvalituksen saa tehdä:

- se, jonka etua tai oikeutta asia saattaa koskea (asianosainen)
- kunnan jäsen;
- valvontaviranomainen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-
saannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan vii-
meisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päi-
vänä kirjeen lähettämisestä. Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköi-
senä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jol-
lei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä. Mikäli
päätös on annettu tiedoksi yleistiedoksiantona, asianosaisen katsotaan
saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä yleistiedoksiantoa
koskevan ilmoituksen julkaisemisesta.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päi-
vän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

20.12.2023

Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon postitse lähetetyn kirjeen saapumispäivänä. Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, viranomaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettamisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);

20.12.2023

2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytäthän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asiointin yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

20.12.2023

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

3 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 192 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella Helsingin hallinto-oikeudelta.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, etuun tai velvollisuuteen päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Viranomainen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on luovutettu asianosaiselle tai hänen lailliselle edustajalleen.

Postitse saantitodistusta vastaan lähetetystä päätöksestä katsotaan asianosaisen saaneen tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

20.12.2023

Käytettäessä todisteellista sähköistä tiedoksiantoa päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun asiakirja on noudettu viranomaisen osoittamalta palvelimelta, tietokannasta tai muusta tiedostosta.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomaisen ja valituksen toimittaminen

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Hallinto-oikeuden aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.00–16.15.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutosta siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

20.12.2023

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava se postiosoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytäthän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asiointiin yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: 09 310 13700

20.12.2023

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

4 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 193 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta valituksella se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta valituksella myös

Rakennus- tai toimenpidelupaa koskevassa asiassa:

- se, jonka oikeuteen, etuun tai velvollisuuteen päätös välittömästi vaikuttaa
- viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistaja ja haltija
- sellaisen kiinteistön omistaja ja haltija, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa
- elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus silloin, kun rakennusluvan mukainen rakentaminen merkitsee purkamislupaa edellyttävän valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävän rakennuksen purkamista

Maisematyö- tai rakennuksen purkamislupaa koskevassa asiassa:

- se, jonka oikeuteen, etuun tai velvollisuuteen päätös välittömästi vaikuttaa
- kunnan jäsen
- kunta ja naapurikunta, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa
- elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus rakennuksen purkamista koskevasta päätöksestä silloin, kun rakennus on valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävä

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

20.12.2023

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun päätös on julkipanon jälkeen annettu.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoituksen valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella,

20.12.2023

jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Markkinaoikeuden ensimmäisenä asteena käsittelemässä asiassa maksu peritään riippumatta asian lopputuloksesta.

Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytäthän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asioiden yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

5 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 194, 195, 196, 197 ja 198 §:t.

20.12.2023

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta

- se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa
- viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistaja ja haltija
- sellaisen kiinteistön omistaja ja haltija, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa
- kunta
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jos rakennusluvan mukainen rakentaminen merkitsee purkamislupaa edellyttävän valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävän rakennuksen purkamista.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun päätös on julkipanon jälkeen annettu.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

20.12.2023

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoituksen valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Markkinaoikeuden ensimmäisenä asteena käsittelemässä asiassa maksu peritään riippumatta asian lopputuloksesta.

Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

20.12.2023

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytähän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asioiden yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

20.12.2023

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto

Saana Rossi
puheenjohtaja

Kristina Gustafsson
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Terhi Ainiala

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 28.12.2023.